T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ARKEOLOJİ ANABİLİM DALI
KLASİK ARKEOLOJİ BİLİM DALI

LAGİNA KUTSAL ALANI ALTARI TAVAN KASETLERİ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Funda DAVRAN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman
PROF. DR. A. ADİL TIRPAN

Konya–2011

T.C.

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

BİLİMSEL ETİK SAYFASI

Öğrencinin

Adı Soyadı	Funda DAVRAN
Numarası	024203011011
Ana Bilim / Bilim Dalı	Arkeoloji/Klasik Arkeoloji
Programı	Tezli Yüksek Lisans ■ Doktora ☐
Tezin Adı	Lagina Kutsal Alanı Altarı Tavan Kasetleri Mimari Özellikleri

Bu tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

Öğrencinin imzası
(İmza)

T.C.

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU

Öğrencinin		
	Adı Soyadı	Funda DAVRAN
	Numarası	024203011011
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Arkeoloji / Klasik Arkeoloji
	Programı	Tezli Yüksek Lisans ■ Doktora ☐
	Tez Danışmanı	Prof. Dr. A. Adil TIRPAN
	Tezin Adı	Lagina Kutsal Alanı Altarı Tavan Kasetleri Mimari Özellikleri

Yukarıda adı geçen öğrenci tarafından hazırlanan LAGİNA KUTSAL ALANI ALTARI TAVAN KASETLERİ MİMARİ ÖZELLİKLERİ başlıklı bu çalışma ……../……../…….. tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliği/oyçokluğu ile başarılı bulunarak, jürimiz tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Ünvanı, Adı Soyadı	Danışman ve Üyeler	İmza
Prof. Dr.	A. Adil TIRPAN	
Doç. Dr.	Asuman BALDIRAN	
Yrd. Doç. Dr.	OsmanKUNDURACI	
Yrd. Doç. Dr.	Ertekin DOKSANALTI	

ÖNSÖZ

"Lagina Kutsal Alanı Altarı Tavan Kasetleri Mimari Özellikleri" konulu tezimi belirlerken antik mimariye olan ilgim, Sayın Hocam, Prof. Dr. Ahmet A. TIRPAN'IN yönlendirmeleri ve tavsiyeleri çok etkili olmuştur. Genel olarak daha önce ayrıntılı çalışılmamış olan tavan kasetleri konusu bu yönden zorluklar içerse de Sayın hocamın yönlendirmeleri ile konuyu alanda çalışma ve daha fazla bilgi sahibi olma fırsatı buldum.

Çalışmalarım sırasında beni yönlendiren ve desteğini esirgemeyen danışmanım Sayın Hocam, Prof. Dr. Ahmet A. TIRPAN 'a teşekkürü bir borç bilirim. Önerileri ve görüşleri ile bana yardımcı olan Sayın Doç. Dr. Bilal SÖĞÜT'e ne kadar teşekkür etsem azdır. Öneri, görüş ve manevi desteklerini sunan Sayın hocam Haluk AŞKIN, Arş. Gör. Aytekin BÜYÜKÖZER, Arş. Gör. İlker IŞIK, Arş. Gör. Zeliha GİDER, Lagina kazısından arkeolog arkadaşlarım, Özge BÖKER, Tuncay ÖZDEMİR, Nihal ve Savaş Durnagölü, Halime ARSLAN, Yurdagül ŞAHİN ve Ufuk DENİZLİ'ye çok teşekkür ederim. Tezimi hazırlarken maddi manevi desteklerini esirgemeyen aileme, arkadaşlarım Zekai ÖDEV, Ebru TOKAY, Levent YANLIK ve tek tek isimlerini burada sayamayacağım bütün arkadaşlarıma, Muğlada'da konukseverliği ile bana ailemi aratmayan sevgili dostum Necmiye ERKUŞ ve ailesine, çok çok teşekkür ediyorum.

T.C.

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin		
	Adı Soyadı	Funda DAVRAN
	Numarası	024203011011
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Arkeoloji / Klasik Arkeoloji
	Programı	Tezli Yüksek Lisans ■ Doktora ☐
	Tez Danışmanı	Prof. Dr. A. Adil TIRPAN
	Tezin Adı	Lagina Kutsal Alanı Altarı Tavan Kasetleri Mimari Özellikleri

ÖZET

Antik kaynaklardan birçok yerde tapınaklar yapılmadan çok daha önce altarların yapıldığını öğreniyoruz. Bu durum insanların tanrılarına şükretmek, kurban sunmak ve istekte bulunmak amacıyla adak adama yeri ihtiyacından doğmuştur. Sunu yerleri zaman içinde gelişip büyümüş ve her dönemde kendine has mimari bir forma sahip olmuşlardır. Lagina Kutsal Alanındaki Altar'da bunun örneklerinden biridir. Tanrıça Hekate için inşa edilen en büyük Altar burasıdır. Ayrıca Helenistik Altarlar içinde en çok kalıntıya sahip olan ve Anadolu'nun en iyi korunmuş Altarı olarak kabul edilmektedir.

Mimari bezemeler ve arkeolojik verilere göre Altar İmparator Augustus Dönemi'nde inşa edilmiştir. Altar çevresinde yapılan kazılarda; Altarın alt yapısı ve üst yapısına ait çok mimari elemanlar açığa çıkarıldı ve Augustus Döneminde yapılan Altardan önce yapılan eski bir Altarın varlığı kesinlik kazandı. Altara ait mimari blokların bazılarının Erken Bizans Dönemi'ne ait yapılarda tekrar kullanıldığı tespit edildi. Hem yerinde korunmuş kalıntılar hem de mimari bloklar açısından şimdilik burada var olan eski altarın tam şeklini ve yerini bilemiyoruz. Ancak yeni Altarın önceden var olan Altarın bulunduğu yere yapılmış olduğu düşünülmekte.

Konu olarak incelediğimiz ve kataloglandığımız tavan kaseti bloklarının gerçekte hangi yapılara ait oldukları ise daha çok kazılar ve restorasyon çalışmaları sonuçlarına bağlı olarak netleşecektir.

T.C.

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin	Adı Soyadı	Funda DAVRAN
	Numarası	024203011011
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Arkeoloji / Klasik Arkeoloji
	Programı	Tezli Yüksek Lisans ■ Doktora ☐
	Tez Danışmanı	Prof. Dr. A. Adil TIRPAN
	Tezin İngilizce Adı	ARCHITECTURAL FEATURES OF TRAY CEILINGS IN SACRED PLACES OF LAGINA

SUMMARY

We learn from archaic sources there were altars even before temples which were of the needs to give thanks, sacrifices and wishes to gods. Altar locations grew and developed in time. and developed in time and had distinctive architectural form in any period. The altar in Lagina sacred precinct is a sample of this. It is the biggest temple built for goddess Hekate and is referred to as the most protected one in Anatolia's Hellenistic altars with regard to itself and its foundings.

Thanks to the excavations around altar, the infrastructure of altar and a lot of superstructural architectural elements of it have come into the open and it is obvious now that there was another altar even before that Augustian one. Some blocks of it were re-used in early Byzantine period.

We studied and cataloged the ceiling bands but only more excavations and restoration works may put forth their exact locations and genuine structure.

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

Bilimsel Etik Sayfası ii
Tez Kabul Formu iii
Önsöz / Teşekkür iv
Özet v
Summary vi
Kısaltmalar vii
Tablolar Listesi viii
Çizimler Listesi ..... ix-x
Resimler Listesi ..... xi-xii
Giriş 1-3
1. KARİA BÖLGESİ VE LAGİNA HEKATE KUTSAL ALANI 4-20
1.1. Karia Bölgesinin Genel Tarihi 4-7
1.2. Lagina ve Çevresi Tarihi Coğrafyası 7-11
1.3. Lagina'da Yapılan Çalışmalar ve Araştırmalar 11-13
1.4. Lagina Hekate Kutsal Alanı İçindeki Yapılar 13-21
1.4.1. Stoa 14-16
1.4.2. Propylon 16-17
1.4.3. Tapınak 17-19
1.4.4.Bizans Yapısı ve Şapel 19
1.4.5. Naiskoslar 19-20
1.4.6. Diğer Yapılar 20-21

2.LAGİNA HEKATE KUTSAL ALANI ALTARI TAVAN KASETLERİ 22-29
2.1. Altarlar 22
2.2. Hekate Altarı 22-23
2.2.1.Altarın Konumu 23-24
2.2.2.Mimari Özellikleri 24-25
2.2.3.Altarın Rölevesi ve Üzerindeki Fay Çatlakları 26
2.2.4.Parapetler 26-27
2.2.5.Restitüsyon Çalışmaları 27-28
2.3. Lagina Hekate Kutsal Alanı Altarı Tavan Kasetleri 28-29

3.KATALOG 30-84
3.1. Ortası Bezemeli Tavan Kasetleri 31-58
3.2. Boş Tavan Kasetleri 59-81
Sonuç 82-84

Kaynakça 85-100
Ekler 101-166
Ek-1:Tablolar 101-105
Ek-2:Çizimler 106-141
Ek-3:Resimler 142-165
Özgeçmiş 166

KISALTMALAR

a.e.	Aynı eser
A.g.e	Adı geçen eser
AJA	American Journal of Archaeology
AnatSt	Anatolian Studies
AvP	Altertümer von Pergamon
BCH	Bulletin de correspondance hellenique
BSA	The Annual of the British School at Athens
Bkz.	Bakınız
cm	Santi metre
CRAI	Academie des Inscriptions et belles-lettres. Comptes rendus des seances de l'annee.
Çev.	Çeviri
Çiz.	Çizim
Der.	Derinlik
Env. No.	Envanter Numarası
EpigrAnat	Epigraphica Anatolica
IK	Inschriften griechischer Staedte aus Kleinasien
IstForsch	Istanbuller Forschungen
IstMitt	Istanbuler Mitteilungen
JRA	
Gen.	Genişlik
JdI	Jahrbuch des Deutschen Archaologischen Instituts
JHS	The Journal of Hellenic Studies
JRS	The Journal of Roman Studies
Kat. No.	Katalog Numarısı
KST	Kazı Sonuçları Toplantısı
ÖJh	Jahreshefte des Österreichischen Archaologischen Institutes in Wien
Res.	Resim

RM	Mitteilungen des Deutschen Archaologischen Instituts, Römische Abteilung
s.	Sayfa
TürkAD	Türk Arkeoloji Dergisi
TTK	Türk Tarih Kurumu
Uz.	Uzunluk
vb.	Ve benzeri
vd.	Ve devamı
Yük.	Yükseklik

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo-1 : Ortası Bezmeli Tavan Kaseti Blokları Ölçüleri

Tablo-2 : Ortası Bezemeli Tavan Kaseti Blokları Kaset Ölçüleri

Tablo-3 : Kasetlerin İçindeki Bezeme Çeşitleri

Tablo-4 : Ortası Boş Tavan Kaseti Blokları Ölçüler

Tablo-5 : Ortası Boş Tavan Kaseti Blokları Kaset Ölçüleri

ÇİZİM LİSTESİ

Çizim-1 : Lagina Hekate Kutsal Alanı

Çizim-2 : Lagina Hekate Tapınağı Planı

Çizim-3 **:** Lagina Hekate Kutsal Alanı Altarı Planı

Çizim-4 : Naiskos, Serapis röliyefli alınlık

Çizim-5 : Altarın doğu ve kuzeyinde yapılan çalışmalarda ortaya çıkarılan mimari bloklar

Çizim-6 : Lagina Hekate Altarı üstten görünüm ve yan cepheler

Çizim-7: Lagina Hekate Altarı Batı Cephe çizimi

Çizim-8: Lagina Hekate Altarı Doğu Cephe çizimi

Çizim-9: Lagina Hekate Altarı Kuzey Cephe çizimi

Çizim-10: Lagina Hekate Altarı Güney Cephe çizimi

Çizim-11: Lagina Hekate Altarı Güney Cephe Toikhobat

Çizim-12: Lagina Hekate Altarı Doğu Cephe Toikhobat

Çizim-13: Lagina Hekate Altarı Batı Cephe Toikhobat

Çizim-14: Lagina Hekate Altarı üzerindeki fay çatlakları

Çizim-15: Lagina Hekate Altarı parapet blokları

Çizim-16: Lagina Hekate Altarı parapet blokları

Çizim-17: Lagina Hekate Altarı ön cephe podyum restitüsyonu

Çizim-18: Lagina Hekate Altarı güney cephe podyum restitüsyonu

Çizim-19: Lagina Hekate Altarı güney cephe podyum restitüsyonu ayrıntı

Çizim-20: Lagina Hekate Altarı batı cephe podyum restitüsyonu ayrıntı

Çizim-21**:** Lagina Hekate Altarı batı cephe Orthostat tacı

Çizim-22: Orthostad bloğu

Çizim-23: Şapel İçinde ele geçen sütun başlığı Envanter No. 98A48

Çizim-24: Lagina Hekate Altarı sütun payesi Envanter No. 98A238

Çizim-25: Lagina Hekate Altarı anta

Çizim-26: Lagina Hekate Altarı anta başlığı

Çizim-27: Lagina Hekate Altarı stylobat Envanter No. 98A196

Çizim-28: Katalog No.1, Envanter No. 98A52-Tavan kaseti bloğu (Geison-sima bloğu)

Çizim-29: Katalog No.2, Envanter No.98A160- Tavan kaseti bloğu (Geison-sima bloğu)

Çizim-30: Katalog No.5, Envanter No.98A216 Tavan Kaseti bloğu kaset ayrıntısı-rozet motifi

Çizim-31: Katalog No. 6, Envanter No. 98A213, Tavan Kaseti bloğu

Çizim-32: Katalog No. 8, ,Envanter No. 98A61 Tavan Kaseti Bloğu

Çizim-33: Katalog No. 9 Tavan Kaseti Bloğu

Çizim-34: Katalog No. 10, Envanter No. 98A51 Tavan Kaseti Bloğu

Çizim-35: Katalog No. 11, Envanter No. 01A41 Tavan Kaseti Bloğu

Çizim-36: Katalog No. 12, Envanter No. 08A02 Tavan Kaseti Bloğu

Çizim-37: Katalog No. 14, Envanter No. 98A138 Tavan Kaseti Bloğu

Çizim-38: Katalog No. 15, Envanter No. 98A29 Tavan Kaseti Bloğu

Çizim-39: Katalog No. 16, Tavan Kaseti Bloğu

Çizim-40: Katalog No. 17, Envanter No. 98A180, Tavan Kaseti Bloğu

Çizim-41: Katalog No. 18, Envanter No. 08BZ18, Tavan Kaseti Bloğu

Çizim-42: Katalog No. 19, Tavan Kaseti Bloğu

Çizim-43: Katalog No. 20, Tavan Kaseti Bloğu

Çizim-44: Katalog No. 21, Envanter No. 00A19, Tavan Kaseti Bloğu

Çizim-45: Katalog No. 24, Envanter No. 98A246, Tavan Kaseti Bloğu

Çizim-46: Katalog No. 25, Tavan Kaseti Bloğu

Çizim-47: Katalog No. 26, Envanter No. 98A175, Tavan Kaseti Bloğu

Çizim-48: Katalog No. 26, Envanter No. 98A175, Tavan Kaseti Bloğu

Çizim-49: Katalog No. 28, Envanter No. 08A82, Tavan Kaseti Bloğu

Çizim-50: Katalog No. 29, Tavan Kaseti Bloğu

Çizim-51: Katalog No. 31, Envanter No. 98A115, Tavan Kaseti Bloğu

Çizim-52: Katalog No. 32, Tavan Kaseti

Çizim-53: Katalog No. 37, Envanter No. 98A84, Tavan Kaseti Bloğu

Çizim-54: Katalog No. 39, Envanter No. 98A84, Tavan Kaseti Bloğu

RESİM LİSTESİ

Resim-1 : Karia haritası

Resim-2: Lagina Hekate Kutsal Alanı'nın hava fotoğrafı

Resim-3 : Lagina kutsal alanında çalışma yapan Osman Hamdi Bey ve ekibi

Resim-4 : Propylon

Resim-5 : Hekate Tapınağı

Resim-6 : Lagina Hekate Kutsal Alanı Altarı-Bizans yapısı ve Şapel, kazı çalışmaları sonrası son görünümü

Resim-7 : Serapis Rölyefli Alınlık

Resim-8 : Augustus Naiskosu üst yapısı ön cephesi

Resim-9: İmparator Naiskosu 98A168 Numaralı Yazıtlı üst yapı bloğu

Resim-10 : Altardan tapınağa giden yol-Sebastian yolu

Resim-11 : Pergamon Altarı

Resim-12 : Pergamon Altarı maketi

Resim-13 : Magnezia Altarı

Resim-14 : Maison Carree

Resim-15 : Ara Pacis Altarı

Resim-16 : Ara Pacis Altarı maketi

Resim-17 : Ara Pacis Altarı bezemeler

Resim-18 : Ara Pacis Altarı bezemeler

Resim-19 : Ara Pacis Altarı bezemeler ayrıntı

Resim-20 : Ara Pacis Altarı bezemeler ayrıntı

Resim-21 : Ara Pacis Altarı bezemeler ayrıntı

Resim-22 : Ara Pacis Altarı bezemeler ayrıntı

Resim-23: Altar ve Bazilika hava fotoğrafı

Resim-24 : 1998 kazı sezonu öncesi Altarın durumu

Resim-25 : Altar ve Şapelin 1998 kazı sezonundaki son durumu

Resim-26: 1998 kazı sezonu sonu atlar ve araziye tasnif edilen mimari bloklar

Resim-27 : Lagina Hekate Kutsal Alanı Altarı hava fotoğrafı

Resim-28 : Altar Euthytrie-stylobat

Resim-29 : Altar toikhobat

Resim-30 : Altar Orthostad blokları

Resim-31 : Altar Güney cephe toikhobat

Resim-32 : Altar Güney cephe toikhobat

Resim-33 : Altar Doğu cephe toikhobat

Resim-34 : Altar Doğu cephe toikhobat

Resim-35 : Altar Batı cephe toikhobat

Resim-36 : Altar Parapet blokları

Resim-37 : Altar Parapet blokları

Resim-38: Korinth başlığı detay

Resim-39 : Korinth başlığı detay

Resim-40 : Korinth başlığı detay

Resim-41 : Korinth başlığı detay

Resim-42 : Şapel İçinde ele geçen sütun başlığı

Resim-43 : Altar yarım yuvarlak sütun ön cephe

Resim-44 : Altar sütun dörtgen arka cephe

Resim-45 : Altar sütun kaideleri

Resim-46 : Altar anta

Resim-47 : Altar anta

Resim-48 : Lagina Hekate Altarı stylobat Envanter No. 98A196

Resim-49 : Altar arşitrav bezemeleri

GİRİŞ

Konu

Tezin konusu Lagina Kutsal Alanı Altarı Tavan Kasetleri Mimari Özellikleridir. Tavan kaseti blokları burada toplu olarak değerlendirilmiş olacaktır. Tavan kasetleri üzerinde yer alan bezeme ve figürler ele alınacaktır, katalog çalışması yapılacaktır.

Kapsam

Lagina Hekate Kutsal Alanı'nda 1993 yılından bu yana devam eden kazı çalışmalarında 84 tavan kaseti bloğu açığa çıkmıştır. Ancak yoğunluklu olarak Altar ve çevresinde bulunan tavan kaseti bloklarının tamamının Altara ait olup olmadığı netlik kazanmış değildir. Bunun nedeni Kutsal Alan'da yerleşimin sürekli olması ve malzemelerin özellikle Bizans döneminde devşirme olarak kullanılmasıdır.

Açığa çıkan tavan kaseti bloklarının tamamı Altar çevresinde bulunmuş olsa da bu blokların hangilerinin Kutsal Alan içindeki başka yapılara hangilerinin Altara ait olduğu devşirme malzeme olarak taşındıklarından henüz netlik kazanmış değildir. Bunun belirlenmesi Kutsal Alan içindeki kazı ve restorasyon çalışmalarının tamamlanması ile netleşecektir. Lagina'da 1993 yılında, Prof. Dr. Ahmet A. TIRPAN başkanlığında kazılar başladıktan sonra, 1997-2000 yılları arasında Hekate Altarı ve yakın çevresindeki kazılarda, yapıların bir kısmı açığa çıkarılmış ve KST bildirilerinde aktarılmıştır. En önemli çalışma, 2008 yılına, Doç. Dr. Bilal SÖĞÜT'ün TÜBİTAK'ın desteği ile yürüttüğü projedir. Bu çalışma kapsamında Altara ait duvarlar, sütunlar, arşitrav-friz ve tavan kasetlerine ait bloklar ise yapının üzerinde ve yakınında ele geçmiştir. Bilal SÖĞÜT tarafından bu çalışmanın ayrıntıları ile ilgili Naiskoslar ve Serapis[1] sunağı dışında yayın henüz yapılmamıştır. Altarın çevresinde ele geçen tavan kaseti blokları ile ilgili her hangi bir yayın yoktur. Bulunan mimari elemanlar arasında Altara ait yazıtlar da vardır. Tanrıça Hekate için inşa edilen en büyük Altar burasıdır. Ayrıca Helenistik Altarlar içinde en çok

[1] Söğüt, 2008 ;bkz.Anodos 421-432; Söğüt, 2011; JRA 294-301

kalıntıya sahip olan yapıdır. Ele geçen buluntulara göre bu yeni yapı Augustus Dönemi'nde inşa edilmiştir.

Bu çalışmada öncelikle, bugüne kadarki kazı çalışmaları sırasında bulunan ve kazı envanter numarası verilen tavan kaseti blokları ele alınmıştır. Arazi çalışması kapsamında bunların çizim, resim ve katalog çalışmaları yapılmıştır. Bu çalışmalar sonucunda Altara ait kazı envanter numarası olan malzemelerin, bu yapının mimari düzenlemesi ile ilgili soruların cevabında ve restitüsyon çalışmasında yetersiz kaldığı görülmüştür. Bunun nedeni malzemelerin sonraki dönemlerde orijinal yerlerinden taşınmış olmalarıdır. Bu nedenle sağlam kalmış tavan kaseti bloklarının tamamı kataloga dahil edilmiştir. Bu çalışmada toplam 74 tavan kaseti bloğu incelenmiştir (Tablo1-2-3-4-5). Bunların tamamı ölçü, bezeme ve malzeme açısından değerlendirilmiştir.

Amaç

Lagina Hekate Kutsal Alanı ile çevresinde bulunan ve Prof. Dr. M. Çetin ŞAHİN tarafından yayınlanan yazıtlardan Kutsal Alan içerisinde pek çok yapının varlığı ve mimari süslemelerden hareketle de bu yapıların tarihi bilinmektedir. Ancak Altara ait tavan kaseti bloklarının toplu bir kataloğu ve araştırması yapılmamıştır. Antik mimari açısından bakıldığında tavan kasetleriyle ilgili bir çalışma yapılmamış daha çok üzerlerine işlenmiş kabartma ve figürlerle ilgili ekstrem çalışmalar yapılmıştır.

Öncelikle amacımız kataloğa dahil ettiğimiz blokların toplu olarak ele alınması ve sonraki kazı ve restitüsyon çalışmalarına bu yönüyle katkı sunabilmesidir.

Yöntem

Öncelikle, arazi çalışmaları kapsamında tavan kaseti bloklarının çizimleri yapılıp, fotoğrafları çekilerek, katalogları hazırlanmıştır. Katalogları yapılan bu malzemeler üzerindeki bezemelere göre ayrıştırılmıştır.

Çalışma konumuza dahil ettiğimiz bu yapı ve mimari elemanların aynı bölgede ve diğer bölgelerdeki benzer örnekleri tespit edilmeye çalışılsa da Augustus

Dönemine ait tavan kaseti malzemesinin günümüze dek yapılan çalışmalarda henüz tespit edilmediği anlaşılmıştır. Bu nedenle stil kritik yoluyla benzerlikleri ve farkları belirlenip, bölgenin dönem özellikleri saptanamamıştır.

Lagina Hekate Tapınağı Tavan Kasetlerini konu alan bu Yüksek Lisans tez çalışması beş ana bölümden oluşmaktadır. Bölümleri oluşturmada esas hedef tapınağın tavan kaseti blokları ve onların karakteristikleri ile ilgili belli tanımlamaları oluşturmak oldu. Bu nedenle her bir tavan kaseti bloğunun fotoğrafı çekilmiş, çizimleri yapılmıştır. Giriş kısmında konu, amaç ve kapsam ve izlenen yöntem üzerinde durulmuştur. Birinci bölümde Karia bölgesinin genel tarihi, Lagina ve çevresinin bu tarihsel süreç içindeki yeri ve konumu, bugüne kadar yapılan kazı ve araştırmalarla ele alınmıştır. Yapı tanımlamasına gelindiğinde sadece Altarı değil kutsal alandaki diğer yapıların da genel krakteristik özellikleriyle anlatılmıştır. İkinci bölümde Hekate Altarı ve tavan kaseti blokları anlatılmıştır. Üçüncü bölüm tavan kaseti bloklarının katalog çalışmasıdır. Tavan kaseti blokları tek tek ele alınarak incelenmiştir. Envanter numaraları, ölçüleri, tanımlamaları, varsa belli özellikleri burada belirtilmiştir. Üzerindeki envanter numaraları okunmayan ya da olmayan bloklar katalog numaralarıyla verilmiştir. Dördüncü sonuç bölümü ise değerlendirme ve sonuçtan oluşmaktadır. Elde edilen veriler ve yapılan çalışmalar bütünlüğü içinde Lagina Kutsal Alanı Altarı Tavan Kasetlerinin arkeolojiye tanıtılması açısından önemlidir.

1. KARİA BÖLGESİ VE LAGİNA HEKATE KUTSAL ALANI

1.1 Karia Bölgesinin Genel Tarihi

Coğrafi olarak Maiandros (Büyük Menderes) ile Dalaman çayı arasında kalan ve içte Babadağ, Musa Dağı ile sınırlanan alan Karia bölgesi olarak adlandırılır. Bölgenin büyük kentleri olarak güneyden kuzeye doğru Kaunos, Knidos, İdyma, Stratonikeia, Mylasa, Halikarnasos, İassos, Latmos Herakleia, Alabanda, Alinda, Laodikeia, Hierapolis ve Aphrodisias sayılabilir[2]. Yine Miletos, Didyma, Teikhoussa, Myus kentleri İon kenti olmasına rağmen Karia sınırları içinde kalmaktadır. (Res. 1)

Karia bölgesinin bilinen en eski tarihi epipaleolitik döneme uzanmaktadır[3]. Ancak tarih sahnesinde Karialıların ilk görünüşü M. Ö. 2. binden itibarendir. Bu devirde Karialıların Talasokrasi kurdukları bilinmektedir[4]. Yine antik yazarlar Karialıların önceleri kuzeyde oturduklarını, daha sonra güneye göç ettiklerini ve güneydeki Pelasg ve Lelegleri de önlerine katarak sürüklediklerini aktarır. 2.binde Karialıların Likyalılarla birlikte Mısır'da ve Libya'da ücretli asker olarak çalıştıkları, Sakkara'daki ve Tell Amarna'daki duvar resimlerinde farklı görüntüleri ve Karca yazılmış yazıtları sayesinde bilinmektedir[5]. Bölge 2. binin ortalarına doğru Girit ile temas kurar. Aynı şekilde M.Ö. 13. ve 12. yüzyıllarda ise bu defa Mykenai'li tüccarların Karia kıyılarında ve bazen içlere kadar nüfus ettikleri bilinmektedir[6]. Bölge M.Ö.11. ve 10. yüzyıllarda Dorlar tarafından kolonize edilir. Gelen Dorların yerli ahalinin bir kısmını, özellikle erkeklerini öldürdükleri ve kadınlarıyla evlendikleri antik yazarlar tarafından aktarılır.

Kıyıdaki sürekli değişkenlik gösteren bu duruma göre iç Karia diyebileceğimiz kesim daha tutarlıdır. İç Karia'da Kalkolitik[7] dönemden başlayarak

---

[2] Bean, 1987, s. 277. Hierapolis ve Laodikeia da Karia kentleridirler.
[3] Peshlow , 1998, s. 470. Latmos(gökbel) dağlarında yapılan yüzey araştırmalarında söz konusu döneme ait çok sayıda kaya resimleri ile karşılaşılmıştır.
[4] 'Talasokrasi' deniz egemenliği anlamına gelir.
[5] Lloyd, 1971, s.86.
[6] Özgünel, 1980, s. 736.
[7] Aphrodışias'taki Pekmeztepe höyüğü Kalkolitik döneme ait buluntu vermiştir.

gelişme gösteren uygarlık yörenin Hitit egemenliğine ve daha sonra Frig kontrolüne geçmesiyle de kıyıdan çok içeriyle bağlantılı bir tarihsel gelişim gösterir.

Birinci binin ilk yarısında M.Ö. 8.yüzyılda bölgenin kısa süreli Kimmer istilasına maruz kaldığı bilinmektedir. Ancak Kimmerlerin izlerini görmek mümkün değildir.

Karia bölgesi M.Ö. 7. yüzyılın son çeyreği içinde bu defa Lidya egemenliğine girer. Özellikle Alyattes zamanında Lidyalıların Likya sınırına kadar dayandıkları ve bunun sonucu olarak da bazı Lidyalı unsurların Karia'ya girdiği gerek kalıntılardan, gerekse mitoslardan ve antik kaynaklardan bilinmektedir[8].

M.Ö. 6.yüzyıl ortasında, tam tarih vermek gerekirse 546 yılında Karia bölgesi bu defa Pers yönetimine girer. Özellikle Herodotos'un anlattığına göre Karialılardan kendini farklı bir ahali olarak gören Kaunos Perslere karşı direnç gösterir. Pers komutanı topluca intihar eden Ksanthos gibi Kaunos'u da alır. Perslerin yönetimi altındayken Karia bölgesi ayrı bir satraplık seklinde yönetilir. Pers yanlısı olan Hekatomnos sülalesi babadan oğula yönetimi ele alacak şekilde atanır. Hekatomnos sülalesi Perslere bağlı olmakla birlikte daha başına buyruk hareket etmeye ve bağımsız bir devlet gibi işlerini yürütmeye başlar[9]. Hatta özellikle Mausolos ve Artemisia zamanında Karia satraplığının Rodos ve Samos'a savaş ilan ettiği, yine Mausolos döneminde İonia'da Erythrai ve Aiolia'da Aterneius ile sıkı ilişkiler kurulduğu bilinmektedir. Böylece özellikle M.Ö. 6. ve 5. yüzyıllar Karia bölgesinin kıyı kentlerinde Perslere karşı başlatılan direnç hareketine katıldıkları dönemlerdir. Bunun sonucu olarak bazı Karia kentleri Attic-Delos deniz birliğine dahil olurlar. Bazıları da aralarına Rodos'u katarak Dor Heksapolisi[10] adı altında bir birlik kurarlar. Sonuç olarak gerek İon kentleri ile ortak hareket eden, gerekse ayrıca Perslere karşı direnç gösteren birliklere rağmen bölgenin kıyı kesimi arkaik ve klasik çağlarda büyük bir gelişme gösterir. Batı Anadolu içinde Karia'dan ünlü bilim adamları, filozoflar, antik yazarlar yetişmiştir.

[8] Labris(Çift Ağızlı Balta) Girit'den daha çok Lidya mitosundan Karia'ya geçen bir unsur olmalıdır.
[9] Bean, 1987, s.16.
[10] Dor Heksapolisi, Dor altı şehri anlamına gelir. Karia bölgesinde bazı kentler Dor kökenlidir.

Karia bölgesi İskender'in Asya seferi ile birlikte Pers yönetiminden kurtulmuştur. Ancak İskender satraplık yönetimini benimsediği için Alinda'da oturan Ada hariç Hekatomnos sülalesi yönetimine son verir. Yerli bir aile olan Nearkhos sülalesini satrap olarak atar. İskender'den hemen sonraki dönemde bölgenin Antigonos Monophtalmos yönetiminde olduğu ve daha sonra kuzey Karia'ya kadar olan kesimin Suriye Kralı Lysimakhos'un yönetimi altına girdiği, Korupedion savaşında Lysimakhos'un yenilmesi üzerine yapılan Apameia barışı ile bölgenin bir kısmı Makedonia krallığına, bir kısmı da Ptolemaios'ların kontrolüne geçer.

M.Ö. 2.yüzyılda bölgenin tekrar Suriye krallığının kontrolüne girdiğini görmekteyiz. Stratonikeia, Laodikeia gibi bazı kentler Suriye krallarının kız kardeşi ya da annesinin ismini almışlardır[11].

M.Ö. 1.yüzyıl başlarında doğu Akdeniz'deki korsanları takip amacıyla gönderilen Manlius Vulso'nun Asia eyaleti içinde yer alan Karia topraklarını da aldığı ve kentlerin bir kısmının yönetimini Rodos'a bıraktığını bilmekteyiz. Knidos'un bulunduğu Reşadiye yarımadası ve Halikarnassos yarımadası dışındaki Karia kentlerinin Rodos yönetiminden hoşnut olmadığı görülmektedir[12].

Yine 1. yüzyılda Karia bölgesi önce Julius Caesarın, daha sonra Augustus'un seferleriyle doğrudan Roma İmparatorluğuna bağlanır. Augustus'un seferinden sonra ise Karia, metropolisligini Ephesos'un yaptığı Asia eyaletinin bir parçasıdır. Özellikle Julius Caesar döneminde Karia kentlerinden bazılarının ayrıcalıklara sahip olduğu görülüyor. Mylasa Avgustus ile olan kalıntılarıyla bunu yansıtıyor. Aphrodışias ise imparator Tiberius'a olan hayranlığıyla dikkati çeker. M.S: 1.yüzyılda imparator Vespasianus zamanında ise Karia'nın ayrı bir eyalet haline dönüştürüldüğü ve Aphrodisias'ın yönetim merkezi olarak kabul edildiğini görmekteyiz.

M.S. 2.yüzyıl ise Karia kentlerinden bazılarının birbirleriyle sürtüşmesine rağmen, genelde büyük bir gelişme gösterdikleri kesin olarak bilinmektedir. M.S: 4.yüzyılda Karia bölgesinde öncelikle iç kesimlerden başlamak üzere hristiyanlaştığı

[11] Bean, 1987, s. 92.
[12] Bean, A. g. e. , s. 20.

görülür. Buna rağmen yine Karia bölgesinin bazı kesimlerinde Pagan unsurlar geç Bizans dönemine, yani yöreye Türkmenlerin girişine kadar devam etmiştir.

Bizans devrinde yine ayrı bir eyalet olarak yönetilen bölge 8. yüzyıldan itibaren güneyden gelen ve Konstantinapolis'i almayı hedefleyen Araplar tarafından yağmalanır.

M.S. 10-12. yüzyıllar, yani haçlı seferlerinin bir yandan yağmalaması, tahribi döneminde, aynı zamanda yörenin yoğun olarak Türkmenleşmeye başladığı dönemlerdir. İlk Türk beyliklerinden biri olan Menteşe Beyliği Karia bölgesinde kurulmuştur.

1.2 Lagina ve Çevresi Tarihi Coğrafyası

Antik çağ coğrafyasında Karia Bölgesi içinde yer alan Lagina[13] Muğla ili, Yatağan ilçesi, Turgut Beldesi sınırları içinde, '*Kapıtaşı'* mevkiidir. Antik yapı kalıntılarının bulunduğu alan günümüzde *'Leyne'* halen olarak anılmaktadır[14]. Yatağan-Milas yolu takip edilerek bugünkü Termik Santrali önünden kuzeyinden yaklaşık 9 km sonra Lagina'ya varılmaktadır. (Res. 1)

Lagina'nın tarihi süreci, Karia Bölgesi ve özellikle bağlı olduğu Stratonikeia antik kentinin tarihi süreci ile paralellik gösterdiği varsayımı, antik kaynaklar, ele geçen yazıtlar ve arkeolojik belgelerle kronolojik olarak yerine oturmaktadır[15]. 1969 yılında Lagina'nın yaklaşık 1 km güneyindeki Yarbaşı Mevkiinde yapılan çalışmalar, bugünkü bilgilerimize göre buranın tarihinin Stratonikeia'dan daha erken bir biçimde, M.Ö. 3. binden itibaren başladığını

[13] Lagina isminin Yunanca'da anlamı yoktur. Olasılıkla yunan öncesi yerli bir isim olmalıdır. Bu durum aynı zamanda tanrıçanın kült gelişimi için de yeterli sayılır.

[14] L. Robert Antik Dönemde Lagina'nın Hierakome, burada yasayanların da Hierakomeli olarak anıldıklarını aktarmaktadır (Robert, 1970: s.555–558). Ancak Lagina'da bulunan iki yazıt ışığında buradaki yerleşimin Hierakome değil Koranza olduğu anlaşılmıştır (Şahin, 1973: s.187–195).

[15] Bean, antik yazarlara göre Stratonikeia'nın en erken adının "Chrysaoris" olduğunu, daha sonra "Edrias" olarak değiştirildiğini aktarmaktadır (Bean, 1980: s.67–68). M.Ç. Şahin ise, Chrysaoris kentinin Halkalı ve Manastır mevkilerinde konuşlandığını, M.Ö. 430'dan önce isminin Edrias olarak değiştirildiğini, M.Ö. 3. yy'ın ilk yarısında Stratonikeia kentinin kurulmasıyla Edrias kentinin Stratonikeia'nın demosu olduğunu ve Chrysaoreus Birliği'nin merkezi olan Zeus Chrysaoreus Kutsal Alanı'nın burada olması nedeniyle isminin Hierakome olarak anıldığını aktarmaktadır (Şahin, 1976: s.6–159).

kanıtlamaktadır[16]. Stratonikeia çevresinde bulunan Eski Tunç Çağı'na ait kaplar, iki Submyken vazo ve bir tablet yörenin en erken buluntularıdır[17] ve yörenin M.Ö. 2.bin'in ikinci yarısında yunan dünyası ile ilişkili olarak varlığını belgeler durumdadır[18]. Birinci binin ilk yarısına gelindiğinde, farklı yerlerden ele geçen Nekropol buluntuları, yörenin Geometrik dönemde M.Ö. 8.yüzyılda da var olduğunu gösterir[19]. Hatta Lagina ve Stratonikeia çevresinde, bu yüzyıldan itibaren küçük yerleşimlerin gelişerek büyüdüğü, yeni yerleşimlerin zamanla ortaya çıktığı ele geçen ve tespit edilen arkeolojik malzemeden bellidir.

Lagina ve Stratonikeia nekropollerinde Prof. Dr. Yusuf Boysal tarafından yapılan kazı çalışmalarında Geç Geometrik Dönem malzemeleri[20], Stratonikeia'yı Lagina'ya bağlayan kutsal yolun Stratonikeia antik kenti kuzey girişi boyunca yapılan kazılarda, M.Ö. 7. ve 6. yy'a tarihlenen buluntular ele geçmiştir[21]. Kutsal yol kenarında, Börükçü Mevkisi'nde son yıllarda Lagina Kazı Başkanı Prof. Dr. Ahmet A. Tırpan ve ekibi tarafından yürütülen kazı çalışmalarında Geç Geometrik Dönem'e tarihlenen malzemeler bulunmuştur[22].

M.Ö. 5. yy'a ait buluntuların azlığı, muhtemelen bölgenin Pers hakimiyetine girmesi ile birlikte siyasi ve idari yapının değişerek merkezi satraplık sistemine geçisin yarattığı sorunlar veya otoritenin yeni düzenlemelerinden kaynaklanmaktadır. Stratonikeia nekropolünde M.Ö. 5. yy'a tarihlenen buluntu ele geçmemiştir[23]. Buna karşın Lagina[24] ve Börükçü Mevkisi'ndeki nekropol kazılarında ele geçen

[16] Boysal, 1970, s.64. Eski Tunç Çağına ait kaplar nekropol buluntusu olarak ele geçmiştir.
[17] Hanfmann-Waldbaum, 1968: s.51–56.
[18] Hanfmann, - Waldmaum, 1968, s. 52.
[19] Tırpan - Söğüt, 2005, s.14; Boysal, 1987, s. 54, Şahin, 1973, s.183. Bugün Hekate kutsal alanının yaklaşık 1km kuzeybatısında bazı kalıntılara ait izler takip edilmektedir. Ayrıca bkz. Tırpan, - Söğüt, 2000, s.153.
[20] Boysal, 1970: s.63–93; Boysal, 1979: s.389–390.
[21] Özgünel, 1972: s.32; Baldıran, 1990: s.60.
[22] Lagina ile Stratonikeia arasındaki kutsal yol üzerinde, Yeşilbağcılar Kasabaşı'na yakın Börükçü Mevkisi olarak bilinen alanda 2002 yılında GELE tarafından yürütülen dekapaj çalısmaları sırasında mezarların açığa çıkması nedeniyle Prof. Dr. Ahmet A. Tırpan başkanlığında Lagina'da kazı yapan ekip buraya aktarılmıştır. Yapılan çalışmalarda, burada Geç Geometrik Dönem'den Bizans Dönemi'ne kadar kullanım görmüş bir yerleşimin varlığı tespit edilmiştir (Söğüt, 2004: s.24–31; Tırpan-Söğüt, 2005a: s.371–386; Tırpan-Söğüt, 2006.
[23] Baldıran, 1991: s.47;
[24] Tırpan-Söğüt, 2004: s.87–88.

malzemeler[25] ve Yatağan-Milas karayolunun yapımı sırasında bulunan iki hydria bu dönemi yansıtmaktadır[26].

Hekate Kutsal Alanı'nın yaklaşık 1 km. kuzeybatısında yer alan Koranza antik kentinde Arkaik Dönem'e tarihlenen buluntular ele geçmiştir. M.Ö. 4. yy'da bölgenin en önemli yerleşimlerinden biri haline gelen kent hakkında, Hekate Tapınağı'nın yaklaşık 1 km. kuzeybatısındaki Köklük Mevkisinde ele geçen yazıt önemli bilgiler içermektedir[27]. Yazıttan öğrendiğimize göre, Lagina M.Ö. 5-4. yüzyıllarda Lagina Koranza antik kentinin[28] bir demosudur[29]. Kutsal Alan'ın ve Koranza antik kentinin çevresinde yapılan kazılarda M.Ö. 4. yy a ait eserler bulunmuştur[30]. Bu buluntulara, antik yazarlardan edindiğimiz bilgiler de eklenince bölgenin bu süreçteki tarihi ve politik yapısına ait bir değerlendirme yapılabilmektedir[31]. Strotonikeia nekropolünde ve son yıllarda Börükçü Mevkisi'ndeki nekropol alanında yapılan kazı çalışmalarında M.Ö. 4. yy a tarihlenen buluntuların diğer dönemlere nazaran daha fazla olması[32], Maussolos Dönemi'ndeki istikrarlı yönetimin sonucu olmalıdır. M.Ö. 3. yy başlarında, Seleukoslar'ın

[25] Söğüt, 2004: s.24–31; Tırpan-Söğüt, 2005a: s.371–386; Tırpan-Söğüt, 2006 (Baskıda).

[26] 1976 yılında Yatağan-Milas karayolunun yapımı sırasında Stratonikeia'ya 1 km. mesafede yolun kuzeyinde iki mezar bulunmuştur. M.Ö. 5. yüzyıla ait buluntu veren mezardan hareketle M. Ç. Şahin buraya yakın olan Halkalı ve Manastır mevkilerinde antik Chrysaoris kentinin yer alabileceğini düşünmektedir (Şahin, 1976: s.15, Lev. V).

[27] Yazıtta, Koranza kentinde Artemış ve Apollon Kutsal Alanı'nın var olduğundan söz edilmektedir. (Şahin, 1973: s.185–189; Şahin, 1976: s.18–24). Köklük Mevkisi'nde Artemis ve Apollon kült alanı ile bağlantılı olduğu düşünülen birçok mimari eleman tespit edilmiştir. Yörede ele geçen kabartma şeklinde bezenmiş boyalı pişmiş toprak sima ve antefix parçaları burada Arkaik Dönem'e kadar uzanan bir yerleşimin varlığını göstermektedir. Kalıntılardan ise Artemis kültünün bölgede Roma Dönemi'nde de devam ettiği anlaşılmaktadır (Deschamps-Cousin, 1888: s.266, no: 51, s.269, no: 54; Hatzfeld, 1920: s.85, no:18). Bölgedeki Artemis kültü için bkz. Laumonier, 1958: s.211 vd.

[28] M.Ö. 4. yy'da Koranza kendine bağlı, Angora, Ondra, Lagina gibi büyük, Ythybira (Hythybira) ve Patarousa gibi daha küçük demosları olan, iki arhon ile idare edilen bir kenttir. Ancak Stratonikeia kenti kurulduktan sonra Koranza bir birlik, M.Ö. 167 yılında bölgedeki Rodos hakimiyetinin sona ermesiyle demos ve daha sonraki dönemde de phyle haline gelmiştir (Şahin, 1973: s.187–195; Şahin, 1976: s.17–28; Şahin, 1999: s.36).

[29] Şahin, A. g. e., s.177 v.d.

[30] Lagina ile Koranza arasında kalan nekropol alanında 2001 ve 2002 yıllarında yapılan kazı çalışmalarında açılan iki mezar ve bir teras duvarında M.Ö. 5–4. yy'a tarihlenen malzemeler bulunmuştur (Tırpan-Söğüt, 2004: s.87–88).

[31] Turgut Kasabası'nın 1.5 km. güneyindeki Bozukbağ Mevkisinde, Yeşilbağcılar Kasabaşı yakınlarında, Mehmet Özen'in tarlasında, Turgut'un 2 km. güneydoğusundaki Emirler Mevkisi'nde Süleyman Türker'in tarlasında ve son yıllarda Börükçü Mevkisindeki nekropol alanında yapılan kazılarda bulunan Geç Geometrik Dönem ile M.Ö. 4. yy'a tarihlenen eserler, bölgenin bu süreçte kesintisiz iskan gördüğünün kanıtıdır (Boysal, 1970: s.63–93; Boysal, 1979: s.389–390; Tırpan-Söğüt, 2005a: s.371–386; Tırpan-Söğüt, 2006 (Baskıda)).

[32] Baldıran, 1990: s.60; Tırpan-Söğüt, 2005a: s.371–386; Tırpan-Söğüt, 2006 (Baskıda).

yönetimindeki bölgenin siyasi yapısının yeniden düzenlenmesi ile Stratonikeia ön plana çıkmış[33] ve Koranza antik kenti Stratonikeia'nın demoslarından biri olmuştur[34]. Lagina'nın bağlı olduğu Koranza'nın adının unutulup, Lagina Hekate Kutsal Alanı'nın önem kazanmasının nedeni, Anadolulu bir tanrıça olan Hekate'nin kültünün ön plana çıkması, bunun sonucu olarak da Hekate Tapınağı'nın bölgenin en önemli dini merkezi haline gelmiş olmasından kaynaklanmaktadır (Res.2). Lagina Hekate Kutsal Alanı'nın, kutsal bir yol ile Stratonikeia'ya bağlanması ve Hekate Tapınağı rahiplerinin demos hakkına sahip olduğu için Stratonikeia yönetimine bule göndererek söz sahibi olmaları, Lagina'nın bölgedeki önemini vurgulamaktadır[35]. Stratonikeia, M.Ö. 240 yılında Rodos hakimiyetine girmiştir[36]. M.Ö. 205 yılında Makedonya kralı Phillip'in kenti eline geçirmesi, Stratonikeia ve demoslarının fidye ödeyerek bağımsızlıklarına kavuşması, Rodos hakimiyetinin güçlü olmadığını gösterir[37]. M.Ö. 167 yılında Roma'nın yardımları ile Karia'nın bütün kentleri bağımsızlıklarına kavuşmuştur[38]. Bölgenin önemli merkezlerinden biri olan güçlü Mylasa antik kenti ile Stratonikeia'nın arasında M.Ö. 143 yılında ortaya çıkan sınır anlaşmazlığına Roma Senatosu hakemlik etmiştir. M.Ö. 130 yılında Roma'ya karşı baş kaldıran Pergamon varisi Aristonikos'un Romalılar'dan korunmak için Stratonikeia'ya sığınması, kentin bu dönemdeki siyasi gücünün göstergesidir[39]. Bunlara dayanarak M.Ö. 2. yy'ın ikinci yarısı içinde Stratonikeia'nın Mylasa ile sınırı olan, geniş bir hakimiyet bölgesine sahip bağımsız ve güçlü bir kent olduğunu söyleyebiliriz. Anadolu'yu Romalılar'dan temizlemek için uğraşan Pontus kralı Mithridates'e karşı Roma'yı savunan Stratonikeia, M.Ö. 88 yılında Mithridates'in

[33] Stratonikeia'da bulunmuş bağ satışına ait bir kitabeye dayanılarak yeni iskanın M.Ö. 276–268 yıllarında olduğu kabul edilmektedir (Robert-Robert, 1958: s.555–568; Akarca, 1987: s.56). A. Tırpan, şehrin en yüksek noktaşı olan Kadı Kulesi Tepesi sırtları ve Karşıyaka Mevkisini çevreleyen surların malzeme, planlama ve duvar örgü tekniği bakımından M.Ö. 4. yy, Aşağı Şehir surlarının ise M.Ö. 3. yy'a tarihlendiğini bu nedenle kentin ikinci bir inşa aşaması ile genişletildiğini, Seleukos Dönemi Stratonikeiası'nın bu ikinci aşamada kurulmuş olabileceğini aktarmaktadır (Tırpan, 1983: s.210, Res. 1; Tırpan, 1990: s.217–234; Tırpan, 1998: s.1).

[34] Stratonikeia'nın diğer demosları Koliorga, Koraia ve Lobolda'dır (Şahin, 1976: s.23–24).

[35] M.Ö. 167 yılında bölgedeki Rodos hakimiyetinin sona ermesinin ardından Crysaoris Birliği'nin merkezinin Lagina'ya taşınması, bunun göstergesidir (Şahin, 1976: s.44).

[36] Robert-Robert, 1955: s.563.

[37] M.Ö. 189 yılına ait bir yazıtta Stratonikeia ile Rodos arasında sınır anlaşması olduğu ve Bargylia'nın bu anlaşmaya hakemlik yaptığı bilinmektedir (Robert-Robert, 1955: s.263, n. 2).

[38] Lagina'da bulunan Rhodos Helios Rahipleri'ne ait bir kitabe ve Rhodos elçisinin Roma Senatosu'nda, Stratonikeia'nın kendilerine Antiokhos ve Seleukos tarafından verildiğini açıklayan söylevi, Rhodos hakimiyetinin belgeleridir (Foucart, 1890: s.365, no: 4).

[39] Junghölter, 1989: s.131–135.

işgaline uğramıştır. Romalılar, M.Ö. 81 yılında Pontuslular'ı yenmiş ve Stratonikeia'yı mükafatlandırmak amacıyla kentin 50 km. güneydoğusunda yer alan Hydisos şehri ve topraklarını Stratonikeia'ya vermişlerdir[40]. Böylece Stratonikeia, M.Ö. 1. yy'ın ilk yarısında oldukça geniş topraklara sahip bağımsız bir kent konumuna gelmiştir. M.Ö. 40 yılında Partlarla birlesen Labianus, Romalılar'a karşı başlattığı mücadelede Stratonikeia'ya saldırmış fakat ele geçirememiş, bunun üzerine Lagina Hekate Tapınağı'nı yağmalamıştır[41]. Bu olaydan zarar gören Kutsal Alan'ın yeniden imarı için İmparator Augustus, M.Ö. 27 yılında büyük bağışta bulunmuştur. Bu bağış kitabesi halen Propylon'un kapı lentosunda yer almaktadır.[42]

Bugün *'Kapı Taşı'* mevkii olarak adlandırılan yerleşim alanının ve çevresinin Bizans devrinden sonra terk edildiği, yöreye Türklerin gelmesinden itibaren yaklaşık 1.5 km güneyde, bugünkü belde merkezinin olduğu yerde Selçuklu ve Osmanlı döneminde de yerleşildiği kalıntılardan belli olmaktadır.

1.3. Lagina'da Yapılan Araştırmalar ve Çalışmalar

Antik yazarlardan Strabon (XIV. 660), Tacitus (Annales III. 62) ve Byzantionlu Stephanus (V) Kutsal Alan ile ilgili bilgi vermektedir.

Lagina'da ilk araştırma 1743 yılında Pococke tarafından gerçekleştirilmiştir[43]. Yine aynı yüzyılda Chandler de Kutsal Alanı ziyaret etmiştir[44]. W.W. Leake, 1822 yılında Küçük Asya'da gerçeklestirdigi araştırma gezileri sırasında gördüğü yerleri anlattıgı kitabında, Lagina Hekate Tapınağı'ndan ve Kutsal Alan'da buldugu bazı kitabelerden söz etmiştir[45]. W.A. Waddington, 1835 yılında Lagina'da yaptığı çalışmalar sırasında tespit ettiği yazıtların kopyalarını almış, resimlerini çekerek yayınlamıştır[46]. 1856 yılında Lagina'ya gelen C.T. Newton, Hekate Tapınağı'nın

[40] M.Ö. 81 yılında alınan senato kararı Hekate Tapınağı'nın duvarlarına kazınmıştır (Diehl-Cousin, 1885: s.437–474; Sherk, 1969: s.105–111, no: 18; Şahin, 1982: s.4–9, no: 505–508).
[41] Schober, 1933: s.15–16; Bean, 1980: s.67; Junghölter, 1989: s.131–135.
[42] İmparator Augustus'un yapmış olduğu maddi yardım ile ilgili yazıt Propylon'un kapı lentosunda kutsal alan dışına bakar vaziyette yer almaktadır.
[43] Pococke, 1745: s.65.
[44] Chandler, 1817: s.54.
[45] Leake, 1824: s.230.
[46] Waddington, 1870: s.536–548.

planını çıkarmaya çalışmış, temenos duvarının krokisini çizmek için yaptığı sondaj kazıları sırasında 7 adet kabartmalı friz bulmuştur[47].

1879 yılında G. Hirschfeld Kutsal Alan'daki yazıtların bir kısmını yayınlamıştır[48]. O. Benndorf yaptığı küçük çaplı sondajlar ile ilk defa tapınağın tam olarak planını çıkarmıştır[49]. 1881 yılında G. Niemann ve F. V. Luschan tarafından yürütülen kazı çalışmaları ile 8 adet kabartmalı friz ile birkaç kitabe daha bulunmuştur[50]. Aynı yıllarda, A.M. Hauvette-Besnault ve M.M. Dubois Lagina'da bulunan yazıtları yayınlamışlardır[51]. 1882 yılında Gölbaşı Anıtları üzerine çalışan K.G. Lanckoronski ve ekibi, 1883 yılı Şubat ayında Lagina'da kısa bir araştırma yapmışlardır. 1885 yılında G. Cousin ve M. Ch. Diehl, tapınağın naos duvarlarına kazınmış olan senato kararını birkaç yazıtla birlikte yayınlamışlardır[52]. M.M. Legrand ve J. Chamonard, 1891 yılında tapınak frizlerinden 9 tanesini daha çıkartıp bilim alemine tanıtmışlardır. Aynı yıl 17–31 Ekim tarihleri arasında Lagina'ya gelen Osman Hamdi Bey 17 friz daha bulmuş[53], bunları köydeki bir depoya taşıtarak emniyet altına almıştır. 1892 yılındaki çalışmalara J. Chamonard da katılmıştır. Osman Hamdi Bey Propylon, Tapınak ve Stoa'da kazı yapmış, Kutsal Alan'ın ve yapılarının planları üzerine çalışmıştır. 30 Eylül–20 Ekim 1892 tarihleri arasında tapınak frizlerini ve kırık parçalarını toplayarak İstanbul Arkeoloji Müzesi'ne taşımıştır. (Res. 3)

Tapınağın batı cephesi frizleri ilk olarak 1895 yılında J. Chamonard tarafından yayınlanmış, frizlerin stili ve tarihi ile ilgili önerilerde bulunulmuştur[54]. 1902 yılında heyete katılan Halil Ethem Bey de yeni bulgular ışığında Hekate Tapınağı'nın ve Kutsal Alan'ın planını çıkarmıştır. Bu çalışmaya M.M. Wiegand ve H. Knackfuss'da katılmıştır. Elde edilen bilgiler G. Mendel tarafından desteklenerek 1912 yılında

[47] Newton, 1863: s.554, Plt. 77–80. Bu çalışmalar sırasında bulunan ve çok kötü durumda olan frizler yerinde bırakılmıştır.
[48] Hirschfeld, 1879: s.314–315.
[49] Benndorf, 1882: s.164–167.
[50] Petersen-Luschan, 1889: s.152, 154–156.
[51] Hauvette-Beşnault-Dubois, 1881: s.185–191.
[52] Diehl-Cousin 1885, s.437–474.
[53] Osman Hamdi Bey Amerikan arkadasına yazdıgı mektupta, bir Grek Tapınağı'na ait 40 m. uzunlugunda, iyi korunmus ve kısmen boya kalıntıları görülebilen friz buldugunu aktarmıştır. Frothingham, 1891: s.512–513.
[54] Chamonard, 1895: s.235–262, Plt. 10–15.

yayınlanmıştır[55]. 1933 yılında A. Schober, Lagina frizlerini tekrar ele alıp daha detaylı bir çalışma yapmıştır[56]. 1931 yılında J. Keil ve F. Miltner tarafından detaylı fotoğrafları alınan frizlerden C.T. Newton'un Lagina'da bıraktıkları aranmışsa da bulunamamıştır. Yusuf Boysal, 1967–70 yıllarında Lagina ve çevresinde yaptığı kazı ve araştırmalarda yörenin Eski Tunç Çağı'ndan itibaren kesintisiz iskan gördüğünü belgeleyen malzemeler bulmuştur[57]. Lagina'da 1993 yılında Ahmet A. TIRPAN başkanlığında çalışmalara başlanmıştır. Bu tarihten itibaren, Kutsal Alan ve çevresinde, düzenli ve sistemli kazı ve restorasyon çalışmaları devam etmektedir. Buradaki yapılar bir plan dahilinde açığa çıkarılarak, Propylon ve Tapınak'ta olduğu gibi belirli bir seviyeye kadar ayağa kaldırılmıştır. Kazılarda ele geçen eserler Bodrum, Milas ve Muğla Müzeleri'nde muhafaza edilmektedir.

1.4 Lagina Hekate Kutsal Alanı İçindeki Yapılar

Hekate kutsal alanı mevcut tüm yapı kalıntılarıyla Anadolu'da korunmuş en iyi kutsal alanlardan biridir (Çiz.1, Res.2). Propylon (Res.3), Tapınak (Çiz.2), Altar (Çiz.3) ve dört tarafı stoalarla çevrili Hekate Kutsal Alanı 142x150 m. genişliğinde bir sahayı kaplamaktadır. Kutsal Alan'da yapılan çalışmalarda en erken buluntular Geometrik Dönem'e ait seramikler, M.Ö. 5. yüzyılın ikinci yarısına tarihlenen terrakotta figürün parçaları[58] ve naos sondajında çıkan sikkelerdir[59]. Bu dönemde hangi yapıların var olduğu bilinmemektedir ancak M.Ö. 4. yy'a tarihlenen duvar örgüsü ve arkeolojik buluntular burada en azından M.Ö. 4. yy'da bir peribolosun olduğunu göstermektedir. Bugün kalıntılarını gördüğümüz birçok yapı, M.Ö. 2. yy'da Lagina'nın bölgenin önemli bir dini merkezi haline gelmesinden sonra Stratonikeia'nın desteği ile inşa edilmiştir.

---

[55] Mendel, 1912: s.428–542.
[56] Schober, 1933: s.26–54.
[57] Boysal, 1970: s.63–93; Boysal, 1979: s.389–390.
[58] 1974 yılında Y. Boysal tarafından Tapınak ile Altar arasındaki alanda yapılan sondaj çalışmasında Geometrik Dönem'e ait seramikler ve M.Ö. 5. yy sonuna tarihlenen terrakotta figürünler bulunmuştur (Şahin, 1976: 19, Dipnot: 63). Ancak Bodrum Müzesi'ne teslim edilen bu eserler müzede görülememiştir.
[59] Tapınağın naosunda 1999, 2000 ve 2001 yıllarında yapılan kazı çalısmalarında M.Ö. 6.-1. yy arasına tarihlenen sikkeler bulunmustur (Afacan, 2003: Katalog bölümü).

Anadolu'daki benzer örneklerinin aksine Lagina Hekate Kutsal alanında Propylon, Altar ve Tapınak aynı aks üzerinde yer almaz[60]. Bunun da nedeni yapıların farklı dönemlerde inşa edilmiş olması ve de çok eski devirlerden beri bulundukları yerde onarılarak kullanılmış olmalarından kaynaklıdır. Bu anlamda kutsal alandan ele geçen en erken buluntu Geometrik devire aittir. Bu devirden itibaren kutsal alanın kullanılmaya başlandığı, tapınımın yapılarıyla birlikte gittikçe anıtsallaşarak varlığını geç devirlere kadar devam ettirdiği bilinmektedir.

Kutsal alan dışında kalan kutsal havuzun kazısı ve restorasyonu tamamlanmıştır. Yine kutsal alan dışında kalmak üzere batı stoanın bitişiğinde bir hayvan pazarının varlığı yazıtlarla da desteklenmektedir.

Lagina Hekate kutsal alanı yaklaşık dokuz kilometrelik bir kutsal yol ile Stratonikeia'ya bağlanmaktadır. Bu kutsal yolun geç devirdeki izleri yer yer takip edilir durumdadır.

1.4.1 Stoa

Yazıtlardan öğrendiğimize göre, Lagina Hekate Kutsal Alanı'nın dört bir tarafı stoalarla çevrelenmiştir (Çizim 1)[61]. Stoa'nın dış duvarları aynı zamanda peribolos duvarı olarak kullanılmıştır[62].

Stoa'da ilk çalışma 1892 yılında Osman Hamdi Bey tarafından yapılmıştır (Resim 1). Bu çalışmalarda Lagina Hekate Tapınağı'nda ve Altar'da düzenlenen dini törenleri[63] izlemek için gelen insanların soğuktan ve sıcaktan korunabilmeleri düşüncesinin yanı sıra, oturup bu törenleri izleyebilmeleri için Stoa'nın on tarafına

[60] Tırpan, 1995, s.6.
[61] Şahin, 1982: s.67, no: 668, 8–10.
[62] Peribolosdaki duvar kalıntılarına göre M.Ö. 4. yüzyılda burada bir duvarın bulunduğu anlaşılmaktadır. Yalnız daha sonraki dönemlerde değişiklikler yapılmıştır (Tırpan-Söğüt, 2005b: s. 39).
[63] Daha onceki araştırmalarda bulunan yazıtlara göre Hekate Kutsal Alanı'nda birden fazla şenliğin yapıldığı bilinmektedir. Bunlardan en önemlisi, M.Ö. 81 yılından sonra her dört yılda bir düzenlenmeye başlanmış olan Hekatesia-Romania şenliğidir. Çeşitli oyunlarla birlikte bir kaç gün süren anahtar taşıma senlikleri esnasında anahtar taşıyan genç kız (kleidophoros) anahtarı Lagina'dan alıp Stratonikeia'ya götürüyor ve oradan geri getiriyordu. Bu işlem hem yeraltı dünyasının anahtarının Hekate'nin elinde olduğunu, hem bu dini merkezin Stratonikeia'ya bağlı olduğunu gösteriyordu. Bunun yanı sıra her yıl belirli bir ayın otuzuncu gününde ise tanrıçanın doğum gününü kutlamak için törenler yapılıyordu.

yapılan ve 11 basamaktan oluşan oturma sıraları tespit edilmiştir[64]. 1994 yılında ise Stoa ile Propylon'un bağlantısını çözmek amacı ile Batı Stoa'nın güney ucunda kazı çalışmaları yapılmış, Stoa'nın zemini ile ön sütun sırasının oturduğu stylobat döşeminin alt yapısı ortaya çıkarılmıştır[65] .

Kutsal Alan'ın dört tarafını çevreleyen stoalar trapezoidal bir plana sahiptir.[66] Kutsal Alan'da bulunan yazıtlardan, Batı Stoa'nın bağımsız, Kuzey, Doğu ve Güney Stoa'nın birlikte planlanmış olduğu anlaşılmaktadır[67]. Bu nedenle Batı Stoa Doruk'un tasnifinde I şekilli tek nefli tek katlı stoalar grubunda, diğer üç cephe ise U şekilli tek nefli tek katlı stoalar grubunda yer almalıdır[68]. Helenistik Dönem'de ızgara plan tipinin yaygınlaşmasına paralel olarak gelişen bu uygulama, Ionia tipi Agora olarak adlandırılmıştır. Bu düzenlemede At nalı ya da U şekilli stoalar alanın üç tarafını sınırlandırırken açık kalan dördüncü kenar I şekilli ya da uzun stoa olarak adlandırılan stoa ile kapatılarak çerçeve tamamlanmıştır[69]. Lagina Hekate Kutsal Alanı Stoası'nda öncelikle I şekilli tek nefli tek katlı plan tipine sahip Batı Stoa'nın

[64] Törenleri izlemek için gelen kişiler, Propylon'dan sonra on basamağı inmeden kuzeybatıya dönerek giriş kapısından Stoa'ya geçmekte ve Stoa önündeki basamaklara oturmaktaydılar. Stoa giriş kapısındaki basamak ve esik taşındaki aşınmalar, Propylon'daki bu kapının ne kadar çok kullanıldığını acık bir şekilde göstermektedir.

[65] Stoa ve peristasis döşemesi hakkında bkz. Tırpan 1996, s.213–214.

[66] Gider, 2005: s.36.

[67] Kutsal Alan'da Stoa'nın inşası ile ilgili bilgi veren iki yazıt tespit edilmiştir. İlk yazıtın çevirisi: "Ariston'un oğlu, Quirinalı, vaatten rahip Koliorgalı Marcus Ulpius Herakleitos ve Dionysokles'in kızı Koliorgalı rahibe Ulpia Ammion yemeklerden, Tanrıça'nın tüm bayram ve meşhur günlerinde gymnasiarkhos olduktan, tüm yıl yurda gelen tüm tiyatrocuların ücretini ödedikten, sunu sunanlara da kurban eti verdikten ve yardıma ihtiyacı olanlara kamu yararına yardım ettikten sonra kutsal eve kendi keselerinden üç Stoa'yı ve girişiyle birlikte Propylon'u yaptırdılar ve Kutsal Ev'in önünde Hayvan Pazarı'nın yanındaki Stoa'yı tamamlattılar. Tanrıça'nın Altarı'na çok renkli levha (masa...) koydular. Onlarla birlikte Marcus Ulpius Herakleitos'un kızı Ulpia Drakontis ve onun kocası, Polites'in oğlu Polites onur sever bir biçimde hizmet ettiler"(Diehl-Cousin, 1887: s.156–158, no: 63; Şahin, 1982: s.67, no: 668, 8–10); diğer yazıtın çevirisi: "Halk meclisi, meclis ve ihtiyarlar meclisi aldığı kararlarla dindar ve onur sever bir biçimde hizmet eden rahipler iken son masraflardan, yemeklerden, Tanrıça'nın meşhur günlerinde ve bayram günlerinde tamamladıkları gymnasiarkosluklardan, tüm yıl yurda gelen tüm tiyatrocuların ücretini ödedikten ve ihtiyacı olan herkese yardım ettikten sonra Kutsal Ev'de girişin önündeki Propylon ile birlikte üç Stoa'yı, bu evin önünde Hayvan Pazarı yanındaki Stoa'yı kendi keselerinden yaptırdıkları için, diğer tüm isleri hem ana-babalarına, hem de atalarına layık bir biçimde tamamladıkları için, Ariston'un oğlu, Quirinalı, Koliorgalı Marcus Ulpius Aleksandros Herakleitos'u ve Dionysokles'in kızı Koliorgalı Ulpia Ammion'u onurlandırdılar" (Şahin, 1982: no: 530, 11-13).

[68] Stoaların plan özellikleri için bkz. Doruk, 1978: s.25–54.

[69] Magnesia Agorası Güney Stoa, Miletos Güney Market Doğu Yapısı ve Priene Agora Kuzey Stoa bu şekilde bir planlama sergilemektedir (Coulton, 1976: s.63–65).

planlanması, U şekilli plana sahip diğer üç cephenin daha sonraki dönemlerde inşa edilmesi Helenistik Dönem'de gelişen bu düşüncenin yansımasıdır[70].

Tapınak ile bağlantılı olan ve diğer cephelerden bağımsız planlanan Batı Stoa'nın inşasının Geç Helenistik Dönem'de başladığı, Augustus Dönemi'nde ise diğer uç cephenin inşa edildiği Kutsal Alan'da bulunan yazıtlardan bilinmektedir. Mimari elemanlarda görülen dönem özelliklerinden hareketle imar faaliyetlerinin M.S. 1. yy. ortalarına kadar devam ettiği tespit edilmiştir[71].

1.4.2. Propylon

Lagina Hekate Kutsal Alanı'na girişi sağlayan kapılardan biri olan Propylon aynı zamanda bir tören kapısıdır[72]. Propylon'da 1892 yılında, Osman Hamdi Bey tarafından kazı çalışmaları yapılmıştır. Yapı ile ilgili detaylı kazı ve restorasyon çalışmaları 1993 yılında Prof. Dr. Ahmet A. Tırpan tarafından başlatılmıştır[73]. Propylon'un batı yönü, üç basamaklı bir alt yapı üzerine apsidal planlı inşa edilmiştir. Antalar arasında, Efes tipi kaideler üzerinde yükselen dört Ionik sütun yer almaktadır. Doğu tarafında ise on basamaklı bir alt yapıya sahip olup antalar arasında Efes tipi kaideler üzerinde yükselen iki Ionik sütun görülmektedir. Bugün orthostat blokları seviyesine kadar ayağa kaldırılan Propylon, plan açısından şimdilik Anadolu'da bilinen tek örnektir (Res.4).

Kutsal alanın birçok yerinde ve Propylon'da ele geçen yazıtlarda dinsel törenlere yönelik ayrıntılar, rahip ve rahibe isimlerini yer alır. Propylon'da kapı lentosu üzerinde yer alan yazıt Augustus'un maddi yardımıyla Propylon'un ve tapınağın, belki de tüm stoanın onarıldığını belgelemektedir[74]. Yapının kuzeybatı yönündeki izlerden bir kapıyla batı stoaya bağlandığı anlaşılmaktadır. Olasılıkla

---

[70] Helenistik Dönem'de kutsal alanların yanı sıra agoraların da etrafı dörtgen şekilli stoalar ile çevrelenmiştir. Miletos, Priene, Magnesia, Pergamon Asagı Agora ve Herakleia Agorası bu tür uygulamaya örnektir. Bunun yanı sıra, Roma Dönemi'ne tarihlenen, dört tarafı stoalarla çevrili Smyrna, Ephesos, Nysa, Iasos ve Knidos Agoraları Helenistik kökenli bulgular vermektedir (Ersoy, 1998: s.26–31).

[71] Gider 2005, s.103–108.

[72] Kutsal Alan'a girişi sağlayan başka kapı ya da kapıların da daha küçük boyutlu ve sade görünüşlü olmak üzere varlığı tahmin edilmektedir.

[73] Tırpan, 1996: s.209–228.

[74] Bean, A. g. e. s. 109.

tören sırasında seyirciler bu kapıyı kullanarak töreni izleyecekleri yere ulaşmaktalar, törene aktif olarak katılanlar ise basamaklardan inerek altara doğru ilerlemekte idiler. Bu basamakların hemen bitiminde sol tarafta, stoa duvarına bitisik vaziyette bir heykel podyumu bulunmaktadır. Podyumun üzerinde vaktiyle bronz heykellerin durdugu izlerden bellidir[75].

Kutsal Alan'da bulunan yazıtlara göre burada daha önceki dönemlere ait bir girişin var olduğu bilinmektedir[76]. Ancak günümüze dek ayakta kalan giriş kapısı, üzerinde bulunan yazıta göre İmparator Augustus Dönemi'nde inşa edilmiştir[77].

1.4.3. Tapınak

Hekate Tapınağı yaklaşık olarak kutsal alanın ortasına, kuzeybatı-güneydoğu yönünde konuşlandırılmış. Tapınak, beş krepisli bir alt yapı üzerine pseudodipteros planda, Korinth düzeninde inşa edilmiştir (Çiz.2, Res.5). Tapınağın euthynteria çevresi yaklaşık 28m x 21m ölçülerindedir. Hekate Tapınağı bir Naos ve derin bir Pronaos'dan oluşur ve 8 x 11 sütunludur. Naos'un dış ölçüleri 9.33 x 8.23 m, Pronaos ise 8.28 x 5.67 m olarak tespit edilmiştir. Tapınağa ait korint başlığına sahip sütunlar Atik-İon kaideli olarak yapılmıştır. Tapınağın Pronaos kısmında anta duvarları arasında bulunan iki sütunun Efes tipi kaideli ve İon başlıklı olduğu dikkati çeker. Tapınağın isminin Vitrivius'da geçmemesi şaşırtıcıdır. Lagina Hekate Tapınağı Helenistik devir içinde belli yönleriyle diğer Pseudo Dipteros tapınaklardan ayrılır[78].

---

[75] Tırpan, 1997, s. 179. Bu heykel kaidesinin M.Ö. 50 yıllarında var olduğu yazıt nedeniyle bilinmektedir. Burada Menekles ve Epainetos'un bronz heykelleri bulunmakta idi.

[76] Diehl-Cousin, 1887: s.156–158, no: 63; Şahin, 1982: s.67, no: 668, 8–10.

[77] Yazıtın çevirisi: "Dindarlığıyla herkesten farklı, vatanın babası, tanrının oğlu, tanrı Imperator Caesar Augustus, tanrıça Hekate'ye dinsiz davranılınca, Hekate'nin başlangıçtan beri hayatta tanrıların yanında, insanların arasındaki gerçek itibarını bizzat iade etmiştir" Diehl-Cousin, 1887: s.151, no: 56; Şahin, 1982: s.14, no: 511; Rumscheid, 1994: s.23).

[78] Menderes Magnesiası'ndaki Artemis Leukophryene tapınağı'nda, Lesbos Messa Aphrodite Tapınağı ve Chryse Apollon Sminteus Tapınağı'nda İon düzeni kullanılmış olmasına rağmen Opisthodomos vardır. Yine ion düzeninde bir Pseudo Dipteros olan Alabanda Apollon Tapınağı Opisthodomossuz oluşu ile Hekate Tapınağı'na en yakın örnektir. Bütün bu hellenistik çag Pseudo Dipteros örneklerinde yan sütun sıralarının da fazla oluşu dikkat çekicidir. Lagina Hekate Tapınağı 11 adet yan sütuna sahip olması ve Korint düzeninde inşa edilmesi ile çagdası örneklerden daha ileri bir asamayı temsil etmektedir. Bkz. Akurgal, 1987, s. 101.

Tapınak'ta hem duvarların hem de sütunların üzerine gelen frize kabartmalar[79] işlenmiştir[80]. Bu eserlerden çoğunluğu İstanbul Arkeoloji Müzesi'nde, son kazılarda çıkanlar ise kazı evindedir. Bugüne kadar yapılan çalışmalarda sütunların üzerine gelen frizlerde dört ana konunun işlendiği belirlenmiştir[81]. Tapınağın doğu cephesindeki frizde Zeus'un doğumu ve yaşamı ile ilgili konular betimlenmiştir. Burada Hekate doğan çocuklarını yutan Zeus'un babası Kronos'a bir taş sunmaktadır. Hekate burada ana tanrıça havasında verilmiş ve konuya dahil edilmiştir.[82] Kuzey yönde Amazonlar ile Grekler arasındaki dostluk anı işlenmiştir. Burada Hekate bu dostluğun onuruna yere kutsal içki dökerken betimlenmiştir[83]. Kuzey frizde figürlerin biraz daha sıklaştırılmış olduğu dikkati çekmektedir. Savaşçılar ve Amazonlar bir dizi halinde verilmişlerdir. Sanki tanrıçanın etrafında dostluğa dair bir yemin edilme töreni vardır. Bu durum Lagina Hekate Tapınağı'na oldukça üstün bir yetki yükleyerek kutsal alanın önemini de vurgulamıştır. Batıda Gigontomakhia sahnesi işlenmiştir. Burada Tanrıça Hekate'nin elindeki meşaleyi bir silah gibi kullanarak Tanrılar ve Gigantlar arasındaki savaşa katıldığı görülmektedir[84]. Güney yöndeki betimlemeler de ortadaki merkezi figür Hekate'dir. Karia'nın tanrılar toplantısında tanrıça Apollon, Athena ve Aphrodite gibi tanrılarla bir tutulmaktadır. Tüm tanrılar Lagina'daki Hekatesia senliklerine gelmiş olmalıdır[85].

Lagina Hekate Tapınağı'nın Naos kısmında yapılan sondaj kazılarında bulunan farklı türde küçük eserler tapınağın erken devir kullanımını kanıtlamaktadır[86]. Bu buluntular bir yana bırakıldığında Lagina Hekate Tapınağı'nın

---

[79] Duvar üzerine gelen frizlerden sadece, Stoa'ya bakan güneybatı ve Altar'a bakan güneydoğu cephesi bitirilebilmiştir (Tırpan-Söğüt, 2004: s.90).

[80] Bkz. Tırpan - Söğüt, 2002, s.343 v.d. Ayrıca bakınız; Tırpan, - Söğüt, 2004, s.87 v.d.

[81] Chamonard, 1895: s.235–262, Plt. 10–15; Mendel, 1912: s.428–542; Schober, 1933: s.26–54; Webb, 1996: s.108–120.

[82] Hekate burada bir *'Kourotrophos'* yani 'doğumun yardımcısıdır. Lagina'dan ele geçen bazı yazıtlarda da bu terim geçmektedir. Bu ayrıcalıklı durum Hekate'ye büyük bir ana tanrıça görevi yüklemektedir. Bkz. RAUS, 1960, s.46.

[83] Bu betimler, M.Ö. 81 yılında Roma ile Stratonikeia arasında yapılan dostluk anlaşmasının bir yansıması olarak yorumlanmaktadır (Webb, 1996: s.108–120).

[84] Batı frizdeki bu savaşan Hekate tasviri Bergama Zeus Altarı'nın doğu frizinde de aynı biçimde tasvir edilmiştir. Bkz. Akurgal, 1987, s. 172.

[85] A. Schober'in düzenlemesinden sonra güney friz üzerindeki Hekate tasviri kaybolmuştur.

[86] Tırpan - Söğüt, 2005, s. 35. Çok sayıda terracotta figürinler,(M.Ö. 3 ve 2. yy. içinde değerlendirilmektedirler)altın, fildişi ve cam parçalar ve sikkeler (en erken sikkeler M.Ö. 4 yy. içinde degerlendirilen Rhodos sikkeleridir.) buradan ele geçmiştir.

ilk evresi küçük bir kült merkezi olmalıdır. Tapınak olarak en iyi tarihlemesi ise Helenistik dönemin ortalarına denk gelmektedir[87]. Tapınak, M.Ö. 2. yy'ın son çeyreği ile M.Ö. 81 yılı arasındaki zaman dilimine tarihlendirilmektedir. Bu süreçte ante bloğundaki iki yazıt[88] ve naos duvarına kazınmış olan senato kararı[89] terminus ante quem olarak kabul edilmektedir.

1.4.5. Bizans Yapısı ve Şapel

Altar'ın batı yönüne, içinde Dorik arşitrav blokları ve sütun tamburlarının da yer aldığı devşirme malzemelerle bir Şapel inşa edilmiştir[90] (Res.6). Altar'ın podyumu şapelin kuzeydoğu duvarı olarak kullanılmış, güneybatısındaki sütun kaideleri ise in situ şekilde Şapel içinde değerlendirilmiştir. Şapel ile Tapınak arasındaki düzgün mermer döşeme üzerinde, güneydoğu kuzeybatı yönünde konuşlandırılmış, Şapel ile bağlantılı olan bir Bizans Yapısı yer almaktadır (Resim 6)[91]. Yapının tüm duvarlarında devşirme malzeme[92], ön cephesindeki sütunlu düzenlemede ise Stoa'dan taşınan Dorik mimari elemanlar kullanılmıştır[93].

1.4.6 Naiskoslar

Bulunan üst yapı elemanlarına göre, kutsal alan içinde en az 4 dört naiskos olduğu düşünülmektedir[94]. Bizans Yapısı'nda yapılan kazı çalışmalarında, devşirme malzeme olarak kullanılmış olan üst yapı elemanları bulunmuştur. Bunlar arasında Serapis kabartaması olan tam alınlıklar vardır (Çiz.4, Res.7). Bulunan alınlıklardan birisi, üzerindeki yazıta göre İmparator Augustus (Res.8) için yapılmış bir naiskosa ait olduğunu, bir diğeri ise üzerindeki kabartmaya göre Zeus'a ait olabileceğini

---

[87] Stratonikeia'dan ele geçen Rodos egemenliği döneminden(M.Ö: 189-188) bir sunakta bir Hekate rahibi olarak Menophilos'un ismi geçmektedir. Bkz. Kraus, 1960, s. 41.
[88] Diehl-Cousin, 1887: s.161–163, no: 71; Hatzfeld, 1920: s.70–72, no:1; Şahin, 1982: s.15, no: 512.
[89] Hekate Tapınağı'nın naos duvarı üzerine kazınmış olan ve kutsal yerin dokunulmazlığını onaylayan Roma Senatosu'nun kararına göre tapınağın M.Ö. 81 yılında kesin olarak var olduğu anlaşılmaktadır (Diehl-Cousin, 1885: s.437–474; Sherk, 1969: s.105–111, no: 18; Şahin, 1982: s.4–9, no: 505–508).
[90] 1999 yılında bu alanda yapılan kazı çalışmaları sırasında, Şapel'in kuzeybatı duvarında bir heykel bulunmuştur (Tırpan-Söğüt, 2001: s.299–310).
[91] Tırpan-Söğüt, 2002: s.343–350.
[92] Bizans Yapısı'nın güneybatı duvarında Tapınağa ait friz blogu duvar taşı olarak kullanılmış şekilde bulunmuştur (Tırpan-Söğüt, 2002: s.343–350).
[93] Bizans Yapısı'nın ön cephesindeki düzenlemede kullanılan kaide, sütun ve üst yapı elemanlarının bir kısmı Stoa'dan taşınmıştır.
[94] Söğüt, 2008; s.421.

göstermektedir[95]. Bunların yanı sıra yapılan çalışmalar sonucu İmparator Naiskosu olarak adlandırılan üçüncü naiskosun varlığı da kesinleşmiştir[96]. Bulunan yazıt, mimari blok ve kabartmalara göre; Kutsal Alan içerisinde Hekate Tapınağı haricinde Augustus Naiskosu, Serapis Naiskosu, İmparator Naiskosu (Res. 9) olarak adlandırlan üç ayrı naiskosun varlığı kesin olmakla birlikte, başka kaç tane daha naiskosun olduğu, bunların tamamının kimlere ait olduğu bilinmemektedir[97].

1.4.7 Diğer Yapılar

Kutsal Alan'da halkın onurlandırdığı kişilere ait heykellerin dikildiği anıtsal toplu[98] ve tekli[99] heykel kaideleri bulunmaktadır[100]. Grup anıtların dışında, kaide sütun ve başlıktan oluşan tekli anıtların varlığı da bilinmektedir[101]. Burada bulunan yazıtlarda Kutsal Alan içinde yasayan insanlardan söz edilmektedir[102]. Tapınak'ta görevli rahiplerden oluşan bu grup olasılıkla Altar'ın güneydoğusundaki terasta yer alan evlerde yaşamaktaydı[103]. Tapınakla Altar arasında Serapis Yolu denilen Tapınağın krepislerinden Altar'a doğru uzunluğu 11.5 m, genişliği ise 4 m'dir bir yol vardır[104] (Res.10). Ayrıca yazıtlardan öğrendiğimize göre Kutsal Alan içinde belirli

[95] Tırpan-Söğüt, 2000: s.156; Şahin, 2002: s.1–21.
[96] Söğüt, 2008; s.421.
[97] M. Çetin Şahin tarafından incelenen yazıtlara göre; M.Ö. 188–167 yılları arasındaki Rodos hakimiyeti Dönemi'nde, Rodos ve Helios'a ait bir yapının inşa edildiği de bilinmektedir (Şahin, 1982: s.4, no: 504, 5; Şahin 1997, s.99, nr. 17); Söğüt, 2008; s.421.
[98] Propylon'un kuzeyinde, Leon'un oğlu, Antipatros'un evlatlığı Menekles ve Epainetos için, M.Ö. 1. yy'ın 2. yarısında, halk tarafından bir anıt dikilmiştir. Yazıttan öğrendiğimize göre bu anıt üzerinde, sözü geçen iki kişinin altın taçlı bronz heykelleri yer almaktadır. Bu anıtın kazısı tamamlanmış, bulunan mimari bloklara göre restitüsyonu yapılmış ve bu restitüsyona göre anıt ayağa kaldırılmıştır (Şahin, 1997: s.85–86; Tırpan, 1999: s.237–256).
[99] Kutsal Alan içinde, üzerine yazıt kazınmış olan yuvarlak formlu bronz heykel kaideleri bulunmuştur.
[100] Kutsal Alan'da tanrı, tanrıça, imparator, rahip, rahibe, anahtar taşıyıcı ve halkın onurlandırdığı kişilere ait 16 heykelin var olduğu yazıtlarla sabittir.
[101] Kutsal Alan'da yapılan kazı çalışmalarında bulunan, kaide, sütun ve Korinth başlığından oluşan anıt sütun bunun göstergesidir.
[102] Hatzfeld, 1920: s.75–100; Şahin, 1982: s.22, no: 524, 5, s. 64–65, no: 664, 8, s. 73, no: 678, 5–6, s.75, no: 682, 9.
[103] Kutsal Alan'ın güneydoğu bölümünde yapılan küçük çaplı kazı çalışmasında rahip evine ait olduğu düşünülen yazıtlı kapı sövesi bulunmuştur (Şahin, 1997: s.105). Evlerin olduğu bölümün kazısı yapılmadığı için bu evler hakkında detaylı bir şeyler söylemek güçtür.
[104] Tırpan-Söğüt, 2001: s.346

ihtiyaçların karşılanabildiği dükkanlar[105], ve bir Çeşme yapısı[106] Kutsal Alan dışında ise Hayvan Pazarı[107] ve Havuz[108] yer almaktadır.

[105] Bean, 1976: s.477; Bean, 1980: s.75–76.
[106] Kutsal Alan'ın yakınında, havuz veya kaynaktan çeşmeye uzanan su kanalının yapımı ile ilgili bir yazıt bulunmuştur (Şahin, 1982: s. 21, no: 522, 1–2; Bean, 1980: s.76). Muhtemelen bu kanal havuzdan Kutsal Alan'da bulunan bir çeşmeye uzanıyordu. Ancak Kutsal Alan içerisinde her hangi bir çeşme kalıntısı bilinmemektedir.
[107] Diehl-Cousin, 1887: s.156–158, no: 63; Şahin, 1982: s.67, no: 668, 8–10.
[108] Tırpan, 1996: s.209–228.

2.LAGİNA HEKATE KUTSAL ALANI ALTARI TAVAN KASETLERİ

2.1 Altarlar

Antik dünyada altar, kutsal alanlarda tapınakların yanında veya dinsel olarak önemli olan alanlarda, insanların tanrılarına adakta bulundukları, kurban sundukları,[109] kült törenlerinin yapıldığı sunu yerlerine verilen isimdir.

Birçok yerde tapınaklar yapılmadan çok daha önce altarların yapıldığını antik kaynaklardan öğreniyoruz. Bu, insanların tanrılarına şükretmek, kurban sunmak ve istekte bulunmak amacıyla adak adama yeri ihtiyacından doğmuştur.

Ruhani dünyadaki boşluğu doldurmak amacıyla ilk önceleri belirli bir gelenek sonucu oluşturulan sunu yerleri zaman içinde gelişip büyümüş ve her dönemde kendine has mimari bir forma sahip olmuşlardır (Res. 11-12-13-14-15-16-17-18-19).

Altarlar, genellikle tapınağın doğusunda ve girişin karşısında, seyrek olarak tapınağın içinde, tiyatroların orkestrasında, agorada ve evlerde bulunurdu.[110] Mezarların önünde de altarlara rastlanmıştır. Tapınak içinde bodros şeklinde sunu yerlerinin varlığı da bilinmektedir. Buna en güzel örnek Lagina Hekate Kutsal Alanı İçerisinde yer alan Altardır.

2.2 Hekate Altarı

Lagina'da 1993 yılında, Prof. Dr. Ahmet A. Tırpan başkanlığında kazılar başladıktan sonra, 1997-2002 yılları arasında Hekate Altarı (Çiz.3, Res.23-24-25-26-27) ve çevresindeki kazılarda, yapılar büyük oranda açığa çıkarıldı En önemli çalışma, 2008 yılına, Doç. Dr. Bilal SÖĞÜT'ün yürüttüğü Tübitak destekli projedir. Altara ait duvarlar, sütunlar, arşitrav-friz ve tavan kasetlerine ait bloklar ise yapının üzerinde ve yakınında ele geçti (Çiz.5). Bulunan mimari elemanlar arasında altara ait yazıtlar da vardır. Tanrıça Hekate için inşa edilen en büyük altar burasıdır. Ayrıca Helenistik altarlar içinde en çok kalıntıya sahip olan yapıdır.

[109] Tekçam, 2007; 11
[110] Saltuk, 1997; 21

M. Ö. 27'den sonra Hekate Altarı sunu masası üzerine konan abaks üzerindeki yazıt şöyledir:

ἱερεὺς ἐξ ἐπανγελίας Μ(ᾶρκος) Οὔλ(πιος), Ἀρίστωνος υἱός, Κυρείνα, | Ἡράκλειτος Κο(λιοργεύς), ἱέρεια Οὐλ(πία), Διονυσοκλέους θυγάτηρ, Ἄμμι|ον Κο(λιοργὶς) μετὰ τὰς ἑστιάσις καὶ τὸ γυμνασιαρχῆσαι πάσαις | τᾶις ἑορτασίμοις καὶ ἐπισήμοις τῆς θεοῦ ἡμέραις καὶ || τὸ μισθώσασθαι πάντα τὰ ἐπιδημήσαντα ἀκροάματα | παρ' ὅλον τὸ ἔτος καὶ τὸ χαρίσασθαι τοῖς θύουσιν τὰ ἱερὰ καὶ | τὸ ἐπαρκέσαι δημοσίᾳ τοῖς ἐπικουρίας δεομένοις, κατεσκεύασαν | ἐκ τῶν ἰδίων τῇ ἱερᾷ οἰκίᾳ τὰς τρῖς στοὰς καὶ τὸ πρόπυλον | σὺν τῇ εἰσόδῳ, καὶ τὴν πρὸ τῆς οἰκίας στοὰν τὴν πρὸς τῇ βιοτικῇ || ἀγορᾷ συνετέλεσαν, καὶ τὸν ποικίλον ἄβακα τῇ τραπέζῃ | τῆς θεοῦ ἐπέθηκαν, συνφιλοτειμουμένων αὐτοῖς τῆς | θυγατρὸς Οὐλπίας Δρακοντίδος καὶ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς | Πολείτου τοῦ Πολείτου[111].

Vaatten rahip olan; Ariston'un oğlu, Quirinalı, Koliorgalı Marcus Ulpius Herakleitos ve Dionysokles'in kızı Koliorgalı rahibe Ulpia Ammion; yemeklerden, Tanrıça Hekate'nin tüm Bayram ve Meşhur Günleri'nde *gymnasiarkhos* olduktan, tüm yıl boyunca Stratonikeia'ya gelen tüm tiyatrocuların ücretini ödedikten, sunu sunanlara kurban eti verdikten ve yardıma ihtiyacı olanlara kamu yararına yardım ettikten sonra, Kutsal Ev'e kendi keselerinden üç *stoa*'yı ve girişi ile birlikte *propylon*'u yaptırdılar ve Kutsal Ev'in önünde Hayvan Pazarı'nın yanındaki *stoa*'yı tamamlattılar ve Tanrıça Hekate'nin Sunu Masası'nın üzerine çok renkli *abaks* koydular. Onlarla birlikte Marcus Ulpius Herakleitos'un kızı Ulpia Drakontis ve onun kocası, Polites'in oğlu Polites onursever bir biçimde hizmet ettiler.

2.2.1 Altarın Konumu

Tapınağın güneyinde, Propylon'un doğusunda yer almaktadır. Hekate kutsal alanındaki Altar yapısı alışılmışın aksine kapı aksında yer almaz. Bu nedenle

[111] ŞAHİN, 1982, 67, n. 668.

başlangıçta farklı bir yapı olabileceği de göz önünde bulundurulmuş, ancak yapılan kazılar sonucu işlevi kesinlik kazanmıştır[112].

Tapınak ile Altar'ın bir yön birliği içermemesi her iki yapının da farklı dönemlerden olduğunu göstermektedir[113]. Mimari bezemeler ve arkeolojik verilere göre Altar, İmparator Augustus Dönemi'nde inşa edilmiştir.

2.2.2 Mimari Özellikleri

Hekate Atları Kuzeybatı-Güneydogu yönünde uzanan dikdörtgen planlı bir yapıya sahiptir. Podyumlu ve Sütunlu bir atlardır (Çiz.3). Üzerinde sunuların ve etrafında dini seremonilerin yapıldığı kutsal alanın en önemli yapısı altardır. Altarın üç yönü İon düzeninde sütun sırası ve en dış kısmı da bir parapet ile çevrilmiştir. Bulunan kalıntılara göre bu parapetlerin dışında küçük altarların bulunduğu anlaşılmaktadır.[114]

Kuzeybatıdaki tapınak yönünde bulunan basamaklar ile altarın üzerine çıkılmaktadır. Alışılmış diğer anıtsal altarlardan farklı olarak burada basamaklar altarın dar cephesinde yer almaktadır. Altarın podyumundaki kaide, orthostat ve taç bloklarının iç bölümü daha önceki yapılara ait çoğunluğu tavan kasetlerine ait olan bloklar ile desteklenmiştir. Orta kısmı ise moloz taş ve harç dolgudur (Çiz.6-7-8-9-10).

Altar çevresinde yapılan kazılarda; altarın alt yapısı ve üst yapısına ait çok mimari elemanlar açığa çıkarılmış ve restorasyon için altarın doğusuna taşınmıştır. Altara ait mimari blokların bazıları Erken Bizans Dönemi'ne ait yapılarda tekrar kullanılmıştır. Hem yerinde korunmuş kalıntılar hem de mimari bloklar açısından Anadolu'nun en iyi korunmuş altarı olarak kabul edilmektedir. Mimari bezemeler ve arkeolojik verilere göre altar İmparator Augustus Dönemi'nde inşa edilmiş olmalıdır. Şimdilik burada var olan eski altarın tam şeklini ve yerini bilemiyoruz. Ancak yeni altar önceden var olan altarın bulunduğu yere yapılmış olmalıdır.

---

[112] Tırpan, 1998 b, s.240 v.d.
[113] Tırpan-Söğüt, 2000: s.153–162; Tırpan-Söğüt, 2001: s.299–310.
[114] söğüt

Kazı sonucu ele geçen buluntulardan yapının bazı detayları anlaşılabilmiştir[115]. Yapının etrafı korint başlığına sahip sütunlarla çevrilidir. Bazı sütunların aralarının parapetlerle kapatıldığı izlerden ve kalıntılardan belli olmaktadır. Stylobat (Res.28) üzerinde yer alan Toikhobat kısmı (Res.29-30-31-32-33-35) iç bükey ve dış bükey profilleriyle birlikte örgü motifi ve özenli Anthemion işçiliği ile dikkati çeker (Çiz.11-12-13). Ele geçen bazı heykeltıraşlık eseri parçaları yapının dışa bakan kesimlerini süsleyen kabartmalara ait olmalıdır[116].

Hekate Altarı mimari bezemeleriyle Roma çağına ait görüntüde olmasına rağmen, plan açısından bakıldığında, yunan monümental altarlarının gelişimi içinde sütunlu atlarlar sınıfına uymaktadır[117]. Yapının bir deprem ile yıkıldıktan sonra onarılmadığı, Bizans devrinde hemen batısına bir şapel eklenerek kullanıldığı kazılar sonucu belirlenmiştir (Res.23). Son yıllarda yapılan kazılarda tapınak ile altar arasında bazı Naiskos yapılarına ait olabilecek kalıntılar belirlenmiştir.[118] Ele geçen iki alınlıktan birinin üzerinde Serapis kabartması vardır (Res.7).[119] Diğer alınlık ise imparator Augustus'un ismini içeren yazıta sahip olması nedeniyle, onun adına yapılmış bir Naiskos'a ait olmalıdır. Ayrıca 1997 yılındaki kazılarda Rodos Helios'u için yapılmış olabileceği düşünülen bir Naiskos'a ait yazıtlı arşitrav bulunmuştur[120]. Bu Naiskos yöredeki Rodos egemenliği dönemine, yani M.Ö: 188-167 yıllarına ait olmalıdır.[121]Böylece Hekate Kutsal Alanı içerisinde Augustus Naiskosu (Res.8), Serapis Naiskosu, İmparator Naiskosu (Res.9) olarak adlandırlan üç ayrı naiskosun varlığı kesin olmakla birlikte, başka kaç tane daha naiskosun olduğu, bunların tamamının kimlere ait olduğu bilinmemektedir[122].

---

[115] Tırpan, A. g. e., s. 241.
[116] Tırpan, A. g. e. Aynı sayfa.
[117] Şahin, 1972, s. 85 v.d.
[118] Söğüt, 2008; 1 vd.
[119] Söğüt 2008; s.421-432; Söğüt 2011; s.294-301.
[120] Tırpan, 1998, s. 240.
[121] Tırpan, 1998, s. 240.
[122] M. Çetin Şahin tarafından incelenen yazıtlara göre; M.Ö. 188–167 yılları arasındaki Rodos hakimiyeti Dönemi'nde, Rodos ve Helios'a ait bir yapının inşa edildiği de bilinmektedir (Şahin, 1982: s.4, no: 504, 5; Şahin 1997, s.99, nr. 17); Söğüt, 2008; s.421.

2.2.3 Altarın Rölevesi ve Üzerindeki Fay Çatlakları

Altar üzerindeki iki fay çatlağına göre yapının bir deprem ile yıkıldığı anlaşılmaktadır. Bu deprem sonrasında yapının tamir edilmesi gibi her hangi bir faaliyette bulunulmamıştır. Arkeolojik bulgular da bu görüşü desteklemektedir.

Altar üzerinde tespit edilen 5 fay çatlağının üçü büyük olup, esas hasara bunların neden olduğu düşünülmektedir. Yapının güney tarafında yer alan 1 numaralı en büyük fay çatlağı, yaklaşık 1 m genişliğindedir. Bu fay çatlağı, Altarın güneydoğu köşesinin yaklaşık 1 m güneye, 0.54 m de doğuya doğru kaymasına ve yapının bu köşesinin uç kısmının yukarı doğru kalkmasına neden olmuştur. Ayrıca depremler sonucu yapının genelinde kuzey-güney yönde yaklaşık 1.40 m, doğu-batı yönde ise yaklaşık 0.90 m kayma oluştuğu tespit edilmiştir. Yine depremlerin etkisiyle oluşan çökmelerden yapının doğu ile batı cephesi arasında kot farkı ve stylobat blokları arasında 10 derecelik bir açı oluştuğu belirlenmiştir (Çiz. 14).

Bu fay çatlaklarının M.S. 21 Temmuz 365 yılı ya da hemen sonrasındaki depremlerde oluştuğu düşünülmektedir. Hem Bazilika, hem de kuzey stoadaki deprem ile ilgili arkeolojik buluntular da bu tarihi desteklemektedir. Ö. Aydan ve H. Kumsar'ın altar yapısı ve çevresinde yaptığı araştırmalara göre, bu depremin şiddetinin 7 civarında olduğunu düşünülmektedir.

Bazilikanın inşası esnasında fay çatlağında hiçbir düzenleme yapılmamıştır. Deprem sonrasında burası tekrar kullanılmadığı için de; doğal dökülme haricinde, depremin oluşturduğu çatlak olduğu şekliyle kalmıştır. Bu tespitler; o büyük deprem öncesinde Bazilika'nın inşa edilmiş olduğunu ve deprem sonrasında alanın tamamen terk edildiğini doğrulamaktadır.

2.2.4 Parapetler

Podyum çevresindeki peristasis sütunlarının dış tarafında, stylobat bloklarında görülen 28-31 cm genişliğindeki izlerden; parapetler altarın üç cephesini dolaştığı ve giriş kısmına doğru dönüş yaparak antalar hizasında son bulduğu anlaşılmaktadır.

Bulunan 16 parçaya göre parapet ve sütunların ölçü ve şekli belirlenebilmektedir. Atik-lon kaideli olan parapet ayaklarının arka cephesi plaster, ön cephesi lonik yivli sütünce şeklinde işlenmiştir. Parapet ayaklarının üzerine arka cephesi dörtgen, ön cephesi yarım yuvarlak sütun şeklinde işlenmiş payeler gelmektedir. Kazı çalışmalarında bulunan Augustus Dönemi'ne tarihlenen Korinth başlıkları, ölçü bakımından bu parapet sütunlarına uyum göstermektedir. Parapet kasetlerinin bir kısmında baklava dilimlerinin tam ortasından geçer şekilde işlenmiş yatay bantlar (Çiz.15-16, Res.36-37).

2.2.5 Restitüsyon Çalışmaları

Yapılan çalışmalara göre podyum seviyesinde altarın planı belirlenmiştir. Batı cephede in situ sütun kaidelerine göre aksial aralık uzun cephelerde 1,55 m, kısa cepheler de ise 1,53 metredir. Sütunlar ile aynı aksa yerleştirilen parapetlerde de aynı aksial aralık söz konusudur (Çiz. 17-18-19-20-21-22). Bu çerçevede uzun kenarlarda 10, kısa kenarlarda 8 sütundan oluşan peristasisin yapının üç cephesini dolaştığı düşünülmektedir. Parapet kasetlerinin arasına yerleştirilmiş olan Korinth başlıklı (Res.38-39-40-41, Çiz.23) payeler ise yapının uzun cephesinde 12, kısa cephesinde 10 adettir (Res. 43-44, Çiz. 24). Parapetler Altarın ön cephesine doğru döndürülerek merdiven korkuluklarının başladığı hizada sonlandırılmıştır. Ön cephede iki anta (Res. 45-46-47, Çiz. 25-26) arasından 9 basamak ile altar masasının olduğu yere çıkılmaktadır. Antalar stylobat (Res.48,Çiz.27) üzerine oturur.

Altar ile Tapınak arasında mermer döşemeli ve iki yanda toskania kaideli dorik sütun sırası olan Sebastian yolu vardır. Sebastian Yolu Tapınağın krepislerinden 6.5 m güneyde açma çalışmalarına başlandı. Açmanın Altar'a doğru uzunluğu 11.5 m, genişliği ise 4 m'dir. Açmanın doğu sınırı daha önceki yıllarda kazısı yapılan Sebasteion Yolu'dur (Res.10). [123]

Kutsal alan içindeki en önemli yapılardan birisi olan altar plan açısından Anadolu'da "Sütunlu Altarlar" grubuna girmektedir. Uzunlamasına yerleştirilmiş olması nedeniyle plan olarak benzer örneklerden farklıdır. Altar cevresindeki

[123] Tırpan- Söğüt, 2004; 87-99.

sütunlar podyumun dış kısmına yerleştirilmiştir. M.S. 325 yılından sonra Hıristiyanlığın resmen kabul edilmesinden sonra, Altar ile tapınak arasına bazilika inşa edilmiş ve bunun inşasında altar ve kutsal alan içindeki diğer yapılardan getirilen mimari elemanlar kullanılmıştır. Altardaki çalışmalar devam etmektedir.

2.3 Lagina Hekate Kutsal Alanı Altarı Tavan Kasetleri

Genel olarak antik mimaride yapıların tavanları yüksek ve görülme olasılığı azdır. Tavan kasetlerinin kullanımı ise zamanla düz tavan yerine derinlik katıp güzel görüntü sağlamak için kademeli oyulma başlar. Işık–gölge yöntemi ile tavana da farklılık kazandırılır ve orta alan küçülünce basit kabartma motifler işleniyor. Mimaride sadece tavan kasetleriyle ilgili çalışma yoktur. Ancak üzerinde kabartma veya figür olursa münferit bir çalışmalar yapılmıştır. Bunun dışında tavan kasetlerinin mimari anlamda farklı bir özellikleri yoktur. Bu nedenle teknik ve stil gelişimi açısından kasetlerin üzerindeki kabartma ve motifler önem kazanır ve yapılmış motifi başkalarıyla kıyaslayabiliriz. Ancak tavan kaseti blokları üst yapı elemanı olduklarından günümüze kalma olasılığı çok zayıftır. Ayrıca her ne kadar Altar çevresinde bulunsa da bütün kasetlerin atlara ait olup olmadığı henüz netlik kazanmamıştır. Bu nedenle özellikle Agustus dönemi yapıları açısından stil kritik yönünden en azından tavan kasetleri bezemelerini karşılaştırmak da şimdilik çok olası görünmemektedir. Bu çalışmadaki temel amacımız da Lagina Kutsal Altarı Tavan Kaseti Bloklarının toplu olarak tanıtılması, anlatılması ve kataloglanması olmuştur.

Altarın üst yapı elemanları önce baştaban sonra arşitrav-friz (Res.44), üzerine tavan kasetleri şeklinde sıralanmıştır. Tavan kasetleri blokları aynı zamanda geison-sima blokları olarak düzenlenmiştir. Tavan kasetinin geison-sima ile beraber yapılmasının amacı, baştaban veya frizden sonra dışa doğru uzanarak aynı zamanda kilitleme görevi yapar yani üstten bastırarak oynamayı kesmesidir.

Lagina tavan kaseti bloklarının yapım malzemesi olarak iri kristalli mermer kullanılmıştır. Renk olarak kreme yakın beyaz renk hâkimdir. Blokların bu iri kristalli yapısı bazı bloklarda kolay korozyona sebep olmuştur. Yine bazı tavan

kaseti bloklarının üzerinde büyük oranda liken tabakası oluşmuştur ve biyolojik kararmaya uğramış.

Toplam olarak 78 adet tam ya da tama yakın veya küçük bir kısmı korunmuş tavan kaseti bulunmaktadır. Bunların dışında Altarın zemin dolgusunda 6 tane içi boş tavan kaseti bloğu malzeme olarak kullanılmış. Bunlardan 22 tanesi geison-sima, 52 tanesi ise tavan kaseti bloğudur. Geison-sima bloklarından 2 tanesi köşe bloğudur. 20 tanesi ise yapının kenar bloklarıdır. Geioson-sima bloklarının 16 tanesi tam blok diğerleri yarım ya da az bir kısmı korunmuş durumdadır. Bütün bloklar da köşe ve kenarlarda küçük kırılmalar ve tahribatlar vardır. Köşe bloklarının uzunlukları 215 cm, 250 cm, yükseklikleri 42 cm, 40 cm, genişlikleri 267 cm, 155 cm gibi farklı ölçülerdedir. Kenar blokların hepsi farklı farklı ölçülerde kesilmiştir. Geison-sima bloklarının firiz üstüne gelen bölümleri anthyrosislidir. Blokların arka yüzlerinde uzunluğu 10 cm, genişliği 5 cm, derinlikleri 8 cm ebatlarında tutma oyukları vardır. Blokların üzerindeki diş sıraları genel şekillerini korurken, çörten bölümleri genelde tahrip olmuştur.

Tavan kaseti bloklarının toplamı içinde 40 tanesinin içleri boştur, 34 tanesinin içlerinde rozet, rüzgar gülü, labris, erkek portresi, yunus balığı, kuş, haşhaş kozası, nar, künar, kalkan-mızrak, kalkan-ok, üç uçlu yaba, kaplumbağa, patlıcan, palmet, boğa başı, tepside balık, amphora gibi değişik figür ve bezemeler işlenmiştir. Bezemelerle ilgili ayrıntılı tanımlamalar katalog bölümünde anlatılacaktır.

Tavan kaseti bloklarının tamamına yakını Altar ve çevresindeki kazılarda bulunmuş, daha sonra restarasyon çalışması amacıyla altarın doğuna taşınmıştır.

Tavan kaseti bloklarından şeklini ve bütünlüğünü belli ölçülerde koruyan 27 tavan kaseti bloğunun çizimi bezemeleri ile birlikte verilmiştir. 27 çizimden 4 tanesi kaset içindeki bezemelerin ayrıntılı gösterilmesi açısından çizilmiştir.

3. KATALOG

Katalog çalışmasında, tavan kaseti blokları bezeme özellikleri göz önüne alınarak ele alınmış 34 bezemeli, 40 içi boş kasetin tanımlaması yapılmıştır. İlk olarak ortası bezemeli tavan kaseti blokları anlatılmıştır. İkinci olarak ortaları bezemesiz boş tavan kaseti blokları anlatılmıştır. Katalog oluştururken bezemeli gruplandırma altında, blok sıralamasında önce geison-sima blokları sıralanmıştır. Bezemesiz grulandırma içinde de yine önce geison-sima blokları sıralanmıştır. Böylece aynı tip ve işlevdeki bloklar bir arada verilmesi amaçlanmıştır. Bloklara ait ölçüler cm olarak verilmiştir. Bloklar in sitü durumda bulunmadıklarından kullanım yerleri belli değildir. Ayrıca tavan kaseti bloklarının tamamı her ne kadar Altar ve çevresindeki kazılarda bulunmuş olsa da bu blokların daha sonra devşirme malzeme olarak kullandıklarından hepsinin Altara ait olup olmadıkları da henüz belli değildir. Kazılar sırasında bulundukları yerler ise çizimlerle verilmiştir[124]. Katalog çalışması blokların Altara ait oldukları önerisiyle hazırlanmıştır.

[124] Bkz. Ek-2 Çizimler, s.106-141

3.1 Ortası Bezemeli Tavan Kaseti Blokları

Katalog No : 1
Envanter No : 98A52
Uzunluk : 225 cm
Yüksekli : 85 cm
Genişlik : 45 cm
1.Kaset Ölçüsü : 53x48 cm
Derinliği : 11 cm
2.Kaset Ölçüsü : 53x35
Derinliği : 11 cm

Geson-sima bloğu üzerinde, yanlarda ve köşelerinde kırıklar, çatlaklar oluşmuş. Blok genel bütünlüğünü korusada, blok yüzeyi toprak rengine bürünmüş. Diş sırası şeklini korumuş, ancak korniş ve çörten bölümü büyük oranda tahrip olmuş. Blok üzerinde iki kaset var. Kaset ve diş sırası arasında kalan bölüm anathyrosisli. Soldaki kaset kare şeklinde, ortasına labris kabartması işlenmiş. Sağdaki kaset dikdörtgen şeklinde yapılmış, ortasına üç uçlu yaba kabartması işlenmiş. Kasetlerin çevresine 4 cm genişliğinde, kenarı çift çizgili, içi oyuk boş sofit yapılmış. Diş sırası ve kasetlerin arasında kalan bölüm anathyrosisli. Bloğun üst yanı ve sağ yan yüzü anathyrosisli. Bloğun arka yüzünde tam ortaya gelecek şekilde tutma deliği yapılmış. Arka yüzde sima yönünde ters t şeklinde blok yerleşim yerleri yapılmış 20 cm genişliğinde, 0.5 cm deriliğinde oyuntu yapılmış.

Katalog No : 2
Envanter No : 98A160
Uzunluk : 145 cm
Yükseklik : 93 cm
Genişlik : 44 cm
Kaset Ölçüsü : 40x53 cm
Derinlik : 14 cm

Geison-sima bloğu kenarlardan ve köşelerden kırılmış, çatlaklar oluşmuş ve likenlenmiş. Diş sırası görünümü korumuş, korniş ve çörtenler tahrip olmuş. Blok üzerinde sağ kenarı kırık içinde rozet işlenmiş bir kaset var. Kasetin kenarına çift çizgili, ortası derzli, eni 6 cm kalınlığında boş sofit atılmış. Bloğun üst yanı ve arkası anathyrosisli. Bloğun arkasında sol kenar ortasına tutma deliği yapılmış.

Katalog No : 3
Envanter No : Bilinmiyor
Uzunluk : 140 cm
Yükseklik : 90 cm
Genişlik : 45 cm
Kaset Ölçüsü :53x?
Derinlik : 11 cm

Geison bloğu sağ tarafından kırılarak tahrip olmuş. Blok üzerindeki diş sırası şeklini korurken korniş ve çörten bölümü büyük oranda tahrip olmuş. Blok üzerinde biyolojik kararma oluşmuş ve liken kaplamış. Blok üzerinde ortadan kırılmış bir kaset var. Kasetin ortasında dışı daire ile çevrelenmiş, altı yapraklı rozet motifi işlenmiş. Kasetin çevresi kenarı çift çizgili, ortası oyuk, içi boş sofitle çevrelenmiş. Diş sırası ve kasetin arasında kalan bölüm anathyrosisli. Bloğun üst yanı anathyrosisli. Bloğun arka yüzünde kırıklar ve çatlaklar var.

Katalog No : 4
Envanter No : 98A197
Uzunluk : 95 cm
Yükseklik : 67 cm
Genişlik : 42 cm
Kaset Ölçüsü :53x?
Derinlik : 15 cm

Geison-sima bloğu soldan kırılmış, sağ tarafta diş sırası yarıya kadar kırılmış. Blok üzerinde Önemli ölçüde kırık ve çatlaklar, biyolojik kararma ve liken var. Blok ortadan kırılmış içinde yarısı kırılmış rozet motifi olan bir kaset, diş sırası ve korniş var. Kasetin etrafı çift çizgili boş sofitle çerçevelenmiş. Korniş, diş sırası ve çörten tahrip olmuş. Diş sırası ile kaset arası anathyrosisli. Bloğun üstü anathyrosisli. Bloğun arkası anathrosisli ve sağ kenarın ortasında ortadan kırılmış kaldırma deliği yapılmış.

Katalog No : 5
Envanter No : 98A236
Uzunluk : 173 cm
Yükseklik : 43 cm
Genişlik : 45 cm
Kaset Ölçüsü :30x32
Derinlik : 5 cm

Tavan kaseti bloğu yanlardan ve köşelerden kırıklar, çatlaklarla tahrip olmuş. Blok üzerinde her birinde değişik şekilde betimlenmiş rozet kabartması olan üç kaset var. Kaset ölçüleri 30x32 cm, derinliği 5 cm. Kasetlerin arasına bombe oyuntulu 4.5 cm eninde, boş sofit atılmış. Blok soldan sağa doğru genişliği daraltılarak kesilmiş, blok genişliği solda 45 cm başlayıp, sağda 13 cm kadar inceltilmiş.

Katalog No : 6
Envanter No : 98A213
Uzunluk : 152 cm
Yükseklik : 93 cm
Genişlik : 40 cm
Üst Sıra Kaset Ölç :25x23cm
Derinlik : 5 cm
Alt Sıra Kaset Ölç :25x24.5 cm
Derinlik : 5 cm

Tavan kaseti bloğu kenar ve köşelerden kırık ve çatlaklarla tahribata uğramış, Blok yüzeyinde biyolojik kararma oluşmuş. Blok üzerinde içinde kabartma motifler olan altı kaset yapılmış. Üst soldan itibaren birinci kaset içinde lotos palmet motifi, ikinci kaset içine ellerini havaya kaldırmış bir erkek figürü, üçüncü kaset içinde haşhaş kozası kabartması işlenmiş. Alt sırada soldan itibaren; birinci kaset içinde lotos palmet, ikinci kaset içinde erkek portresi, üçüncü kaset içinde kuş motifi işlenmiş. Kasetler arasına bombe oyuntulu, içi boş sofit çerçeve atılmış. Kasetlerin sağ ve sol bitim yerlerinde anathyrosisli. Bloğun arka yüzü biyolojik kararmaya uğramış ve tam orta noktasına gelecek şekilde tutma deliği yapılmış.

Katalog No : 7
Envanter No : 99A12
Uzunluk : 150 cm
Yükseklik : 55 cm
Genişlik : 35 cm
Kaset Ölçüsü : 30x? cm
Derinlik : 8 cm

Tavan kaseti bloğu üçgen şeklinde kırılarak üst tarafından tahrip olmuş. Blok yüzeyi likenlenmiş ve biyolojik kararmaya uğramış. Blok üzerinde üç kaset var. Soldaki birinci kaset içinde erkek portresi var kasetin üst kenar bölümlerinden tahrip olmuş. Ortadaki kaset içinde erkek portresi var, kaset üst kenar bölümünden tahrip olmuş. Sağdaki kaset içinde yine bir portre var ancak tahribat nedeniyle ne olduğu anlaşılmıyor. Kasetlerin arasına bombe oyuntulu boş sofit atılmış. Bloğun iki yanında sağlam kalan bölümler anathyrosisli. Bloğun arkası kaba yonulu, orta noktaya tutma deliği yapılmış.

Katalog No : 8
Envanter No : 98A61
Uzunluk : 140 cm
Yükseklik : 90 cm
Genişlik : 42 cm
Kaset Ölçüsü :30x30 cm
Derinlik : 5 cm

Tavan kaseti bloğu sol tarafından kırılmış. Blok üzerine altı kaset yapılmış. Soldaki iki kaset kenarlarından kırılsa da içlerindeki motifler bütünlüğünü koruyor. Soldan sağa birinci kaset içinde rüzgar gülü, ikinci kaset içinde kalkan, üçüncü kaset içinde rozet, alt sırada soldan birinci kaset içinde rozet, ikinci kaset içinde kalkan, üçüncü kaset içinde patlıcan motifi işlenmiş. Kasetlerin kenarları tek çizgili, bombe şeklinde sofitle çevrelenmiş. Bloğun üst yüzü ve arkası kaba yonu ile işlenmiş, blok arkadan sağdan sola 24 cm'den 42 cm kalınlaşacak şekilde kesilmiş. Blok genel bütünlüğünü korusu da üzerinde çatlaklar ve kırıklar var, yıpranan mermer yüzeyi toprak rengine yakın bir renge bürünmüş.

Katalog No : 9
Envanter No : Bilinmiyor
Uzunluk : 139 cm
Yükseklik : 114 cm
Genişlik : 33 cm
Kaset Ölçüsü : 23x23 cm
Derinlik : 5 cm

Üstten ve alt kısmından kırılarak ayrılan tavan kaseti bloğu üzerine kabartma motifli kaset yapılmış. Blok sol ve sağ kenarı anathyrosisli. Üstte soldan sağa birinci kaset içinde rozet motifi, ikinci kaset içinde, künar motifi üçüncü kaset içinde erkek portresi işlenmiş. Ortada soldan sağa birinci kaset içinde rozet, ikinci kaset içinde üzüm salkımı, üçüncü kaset içinde erkek portresi işlenmiş. En alt sırada soldan sağa birinci kaset içinde yunus balığı, ikinci kaset içinde erkek portresi, üçüncü kaset içinde erkek portresi işlenmiş. Kaset kenarları 23x23 cm kare formunda yapılmış. Kaset kenarları bombe verilmiş boş sofitle çevrelenmiş.

Bloğun arkasında kırıklar ve çatlaklar yer oluşmuş ve orta noktaya tutma deliği konulmuş. Blok yüzeyinde derin kırık ve çatlaklar olsa da kasetler ve blok genel bütünlüğünü korumuş. Mermer blok yüzeyi yıpranma nedeniyle toprak rengine bürünmüş.

Katalog No : 10
Envanter No : 98A51
Uzunluk : 136 cm
Yükseklik : 72 cm
Genişlik : 44 cm
Kaset Ölçüsü : 21x30
Derinlik : 5 cm

Dört tarafından da kırılarak tahrip olan tavan kaseti bloğunun üzerinde kabartma figürlü iki kaset bulunmakta. Soldaki kaset içinde çam kozası kabartması yapılmış, kasetin üst kenarı kırılmış. İkinci kasette rozet kabartması yapılmış, ancak iki kenarı da kırılmış. Kasetler arasına bombe oyulmuş boş sofit atılmış. Blok yüzeyi özellikle arka ve yanlardan likenlenmiş.

Katalog No : 11
Envanter No : 01A41
Uzunluk : 133 cm
Yükseklik : 87 cm
Genişlik : 40 cm
1.Kaset Ölçüsü : 26x21 cm
Derinlik : 5 cm
2.Kaset Ölçüsü : 30x20 cm
Derinlik : 5 cm
3.Kaset Ölçüsü : 26x24 cm
Derinlik : 5 cm
4.Kaset Ölçüsü : 20x? cm
Derinlik : 5 cm
5.Kaset Ölçüsü : 32x24 cm
Derinlik : 5 cm

Tavan kaseti bloğu sol yandan kırılmış. Sağ yanda antahyrosisli ancak kenarları kırılmış. Blok üzerinde dört tam, dört yarım sekiz kaset yapılmış. Kasetlerin çevresi tek çizgili bombe olarak oyulan boş sofitle çevrelenmiş. Üst soldaki birinci kaset kırılmış sadece köşesi kalmış. İkinci kaset içinde kuş kabartması, üçüncü kaset içinde labris kabartması işlenmiş. Alt sırada soldan birinici içine kalkan-ok, ikinci kaset içine kalkan mızrak, üçüncü kaset içine amphora kabartması işlenmiş. Bloğun arkasında ise tamamlanmamış dört kaset işlenmiş. Arka yüzde sağ ortaya kaldırma deliğe yapılmış. Blok üzerinde liken ve biyolojik kararma oluşmuş.

Katalog No : 12
Envanter No : 08A02
Uzunluk : 130 cm
Yükseklik : 74 cm
Genişlik : 30 cm
Kaset Ölçüsü : 26x26 cm
Derinlik : 5 cm

Tavan kaseti bloğu yanlardan ve köşelerden kırılarak tahrip olmuş. Mermer blok yüzeyi toprak rengine bürünmüş. Blok üzerinde üç yarım, üç tam kaset var. Üstte soldan itibaren; birici kaset yarım yapılmış, ortasına rozet kabartması yapılmış, kasetin kenarları tahrip olmuş. İkinci kaset yarım yapılmış, kasetin kenarları tahrip olmuş ve ortasında işlenmiş figür tahribat nedeniyle anlaşılmıyor. Üçüncü kaset büyük oranda tahrip olmuş ve kasetin dörtte biri blok üzerinde görülüyor. Alt sıradaki üç bezemenin şekilleri kendini korumuş. Alt sıradaki soldan itibaren ilk kasette rüzgar gülü kabartması işlenmiş ve alt taraftan kırılmış. İkinci kasetin ortasına kılıç-kalkan kabartması işlenmiş. Üçüncü kaset ortasına kalkan kabartması işlenmiş ve sağ uç köşeden kırılmış. Kaset ölçüleri 26x26 cm, derinlik 5 cm olarak yapılmış. Kasetlerin arasına bombe oyuntulu, içi boş sofit atılmış. Bloğun arkasında yapılan tutma yerleri derin oyuk şeklinde tahrip olmuş.

Katalog No : 13
Envanter No : 98A39
Uzunluk : 122 cm
Yükseklik : 45 cm
Genişlik : 50 cm
Kaset Ölçüsü : 31x27 cm
Derinlik : 5 cm

Tavan kaseti bloğu bir tarafından kırılarak tahrip olmuş. Üç kenarı da anthyrosisli olan blok, kırılan bölümden likenlenmiş. Blok üzerinde kenarları kırılmış, ortasında rozet motifi olan iki kaset var. Kaset ölçüleri 31x27 cm, derinliği 5 cm. Kasetlerin kenarları boş sofitle çevrelenmiş. Bloğun arka yüzünde kırıklar ve çatlaklar var.

Katalog No : 14
Envanter No : 98A138
Uzunluk : 120 cm
Yükseklik : 66 cm
Genişlik : 42 cm
Kaset Ölçüsü : 49x34 cm
Derinlik : 16 cm

Tavan kaseti bloğu sol kenardan kırılarak tahrip olmuş. Bloğun kenarları ve köşelerinde kırıklar var. Sağ taraftan alttan üste doğru daraltarak kesilmiş. Blok yüzeyinde biyolojik kararma oluşmuş. Blok üzerinde iki kaset var. Soldaki kaset ortasından kırılarak tahrip olmuş, üzerinde çember içinde rozet motifi var. Sağdaki kasetin üst kenar bölümünda kırıklar oluşmuş, ortasındaki motif aşağıdan yukarıya; üç uçlu yaba, başak,topuz ve en üstünde ay olan totem şekline benziyor. Kaset ölçüleri 49x34 cm, derinliği16 cm. Kasetlerin arasına kenarı çift çizgili, içi oyuk ve boş, 7 cm genişliğinde sofit yapılmış. Bloğun üst yüzü ve arka yüzü anathyrosisli.

Katalog No :15
Envanter No : 98A29
Uzunluk : 116 cm
Yükseklik : 100 cm
Genişlik : 35 cm
Kaset Ölçüsü : 35x35 cm
Derinlik : 9 cm

Tavan kaseti bloğu dört tarafından kırılarak tahrip olmuş. Bloğun yüzeyi likenlenmiş ve toprak rengine bürünmüş. Blok üzerinde dört kaset var. Kasetlerin ölçüsü 35x35 cm, derinliği 9 cm olarak yapılmış. Sol üstteki kasetin ortasına erkek portresi işlenmiş. Sağ üstteki kaset içine erkek portresi işlenmiş. Sol alttaki kasetin içine erkek portresi işlenmiş. Sağ alttaki kaset yüzeyi büyük oranda tahrip olmuş ve ortasındaki kabartmanın ne olduğu anlaşılmıyor. Kasetlerin arasına bombe oyuntulu, içi boş, 7.5 cm genişliğinde boş sofit yapılmış. Sarımsı beyaz mat mermerden kaset iki yandan kırılarak ayrılmış. Bloğun üstü tahrip olmuş ancak anathyrosisli olduğu anlaşılıyor. Bloğun arka yüzü kaba yonulu ve tam ortaya tutma deliği yapılmış.

Katalog No : 16
Enventer No : Bilinmiyor
Uzunluk : 98 cm
Yükseklik : 77 cm
Genişlik : 42 cm
Kaset Ölçüsü : 30x23 cm
Derinlik : 5 cm

Tavan kaseti bloğu üst tarafından içe doğru V şeklinde kırılarak tahrip olmuş. Bloğun üzeri liken kaplanmış. Blok üzerinde dört kaset var. Sol üstteki kasetin içinde yüzünün yarısı kırık iki boynuzu görülen ve çenesi görülen boğa kabartması işlenmiş. Sol alttaki kaset içinde yapraklı taç kısmı oyuk rozet kabartması yapılmış. Sağdaki kasette yıpranmış olsa da balık kabartma olduğu anlaşılıyor. Kaset çerçeveleri bombeli ve tek çizgili sofitle çevrelenmiş. Kasetlerin kenarlarına gelen bölümler anathyrosisli. Bloğun sol yan tarafı ve arkası anathyrosisli.

Katalog No : 17
Envanter No : 98A180
Uzunluk : 98 cm
Yükseklik : 75 cm
Genişlik : 43 cm
Kaset Ölçüsü : 52x35 cm
Derinlik : 14 cm

Tavan kaseti bloğu sol tarafından kırılarak tahrip olmuş. Bloğun kenarlarında ve köşelerinde kırıklar oluşmuş. Blok üzerinde dikdörtgen 52x35 cm ölçülerinde, 14 cm derinliğinde, ortasında biri küçük dört yapraklı rozet, diğeri daha büyük dört yapraklı iki tane rozet motifi yapılmış bir kaset var. Kasetin çerçeve kenarlarında kırıklar oluşmuş. Kasetin çevresine kenarı çift çizgili, içi oyuk, boş sofit atılmış. Bloğun sol tarafındaki kırık parçalardan burada başka bir kasetin daha olduğu anlaşılıyor. Kasetin sağ tarafında kalan bölüm anathyrosisli. Grimsi siyah damarlı beyaz mermer blok sol yandan kırılarak ayrılmış. Kaset hizasına gelen kenarı traşlanıp bu durumdan bir kaset daha bulunduğu ancak kırıldığı anlaşılıyor. Bloğun sağ yanı ve arka yüzü anathyrosisli.

Katalog No : 18
Envanter No : 08BZ18
Uzunluk : 95 cm
Yükseklik : 135 cm
Genişlik : 26 cm
1.4.7.Kaset Ölçüleri : 23x23 cm
Derinlik : 5 cm
2.5.8. Kaset Ölçüleri : 20x23 cm
Derinlik : 5 cm
3.6.9. Kaset Ölçüleri : 23x? cm
Derinlik : 5 cm

Tavan kaseti bloğu kenarlarında ve köşelerinde kırıklar, çatlaklar oluşmuş. Üst tarafı biyolojik kararmaya uğrayan blok yüzeyi ciddi oranda tahrip olmuş. Blok üzerinde içlerinde değişik kabartmalar olan altısı tam üçü yarım dokuz kaset yapılmış. Üst sırada soldan itibaren birinci kaset içindeki kabartma tahribat nedeniyle tanımlanamıyor. İkinci kaset içinde iki yapraklı nar, üçüncü kaset içinde rozet kabartması işlenmiş. Orta sırada soldan itibaren birinci kaset içinde rozet figürü işleniş, ikinci kaset içindeki kabartma tahribat nedeniyle tanımlanamıyor, üçüncü kaset içinde saplı haşhaş kozası kabartması yapılmış. Alt sırada soldan itibaren; birinci kaset içinde erkek portesi, ikinci kaset içinde erkek portresi, üçüncü kaset içinde rozet kabartması işlenmiş. Kasetlerin aralarına bombe oyuntulu içi boş sofit çerçeve atılmış. Sofitin genişliği 4 cm. Kaset kenarlarında kalan boşluklar anathyrosisli. Bloğun arka yüzünde sağ kenarda oyuntu şeklinde kırık oluşmuş. Bloğun ortasına tutma deliği yapılmış, blok arka yüzü anathyrosisli.

Katalog No : 19
Envanter No : Bilinmiyor
Uzunluk : 95 cm
Yükseklik : 160 cm
Genişlik : 37 cm
Kaset Ölçüsü : 27x20 cm
Kaset Derinliği: 5 cm

Blok büyük oranda tahrip olmuş, kırıklar çatlaklar oluşmuş. Özellikle üst yönden bloğun şeklini bozan kırıklar var ve üstü biyolojik kararmaya uğramış. Beyaz mermer blok yüzeyi yıpranma nedeniyle toprak rengine çalan renge bürünmüş. İki yandan kesilerek düzenlenen tavan kaseti bloğu üzerinde altı tam üç yarım içinde figürlerin işlendiği kasetler yapılmış. Kasetlerin etrafı bombeli boş sofitlerle çevrelenmiş. En üstte soldaki yarım kaset içindeki figür tahrip olduğu için tanımlanamıyor. İkinci kaset içinde rozet, üçüncü kaset içindeki figürün tamamen kırılmış olsa da zeminde kalan izlerinden insan portresi olduğu anlaşılıyor. Orta sırada soldan sağa yarım kaset içinde rozet işlenmiş. Ortadaki ikinci kaset içindeki figür tahrip olduğundan tanımlanamıyor. Üçüncü kaset içinde ise rüzgar gülü kabartma olarak yapılmış. En alt sırada soldan sağa ilk yarım kaset içinde rüzgar gülü, ikinci kaset içinde labris, üçüncü kaset içinde ise tahrip olmuş bir insan portresi işlenmiş. Bloğun arka yüzünde ise tam orta noktaya tutma deliği yerleştirilmiş, arka yüz sol tarafında önemli kırıklar ve tahribat meydana gelmiş.

Katalog No : 20
Envanter No : Bilinmiyor
Uzunluk : 90 cm
Yükseklik : 30 cm
Genişlik : 45 cm
Kaset Ölçüsü : 23x21 cm
Kaset Derinliği: 5 cm

Tavan kaseti bloğu yanlarından kırılarak tahrip olmuş ve biyolojik kararmaya uğramış. Blok üzerinde bir kaset sağlam kalmış, bir kenarı kırık kasetin ortasına erkek portresi yapılmış. Blok üzerindeki ikinci kaset ise tam ortasında üçgen şeklinde kırılmış, bu kaset içinde rozet kabartması yapılmış. Kasetlerin kenarı bombeli oyulmuş içi boş sofitle çevrelenmiş.

Katalog No : 21
Envanter No : 00A19
Uzunluk : 87 cm
Yükseklik : 67 cm
Genişlik : 23 cm
Kaset Ölçüsü : 34.5x31 cm
Kaset Derinliği: 5 cm

Tavan kaseti bloğu üst ve sol kenarından kırılarak tahrip olmuş. Blok yüzeyi likenlenmiş ve biyolojik kararmaya uğramış. Blok üzerinde ortasında rozet motifi olan bir kaset var. Bloğun solunda başka bir kasete ait parçaların kırıkları parçaları kalmış. Kasetlerin arasına bombe oyuntulu, içi boş sofit atılmış. Bloğun sol tarafı anathyrosisli. Bloğun arka yüzü yukarıya doğru inceltilerek kesilmiş, anathyrosisli.

Katalog No : 22
Envanter No : 98A251
Uzunluk : 80 cm
Yükseklik : 25 cm
Genişlik : 56 cm
Kaset Ölçüsü : 27x22 cm
Kaset Derinliği: 5 cm

Tavan kaseti bloğu dört tarafından kırılarak tahrip olmuş. Blok üzerinde üç tane kasete ait kalıntı ve bir kenarı kırılmış diğer tarafları sağlam kalmış içinde rozet olan bir kaset var. Kasetler arasına bombelj kazılı boş sofit atılmış. Bloğun üzeri biyolojik kararmaya uğramış,

Katalog No : 23
Envanter No : 98A155
Uzunluk : 80 cm
Yükseklik : 60 cm
Genişlik : 44 cm
Kaset Ölçüsü : 25x28 cm
Kaset Derinliği: 5 cm

Tavan kaseti bloğu üstten ve yandan kırılarak tahrip olmuş. Bloğun sağlam kenarlarında da çatlaklar ve kırıklar oluşmuş. Blok yüzeyi yer yer biyolojik kararmaya uğramış. Blok üzerinde biri tam diğerinin yarısı kırılmış iki kaset var. Tam kasetin üst kenarı kırılmış, ortasında rozet motifi figürü var. Kırık kasetin ortasında görünen kuş ayakları kabartmanın kuş kabartması olduğunu gösteriyor. Bloğun arkasında yapımı tamamlanmamış ve ortalarından kırılmış iki kaset var.

Katalog No : 24
Envanter No : 98A246
Uzunluk : 78 cm
Yükseklik : 100 cm
Genişlik : 42 cm
Kaset Ölçüsü : 27x22 cm
Kaset Derinliği: 5 cm

Tavan kaseti bloğu sol tarafından kırılarak tahrip olmuş. Blok kenar ve köşelerinde kırıklar çatlaklar oluşmuş. Bloğun üzerinde iki tam kaset var. Kırık tarafta ise üç kasete ait parçaların kenarları görülüyor. Üstteki kasetin içine zeytin dalı motifi, alttaki kaset içine de lotos motifi işlenmiş. Kasetlerin ölçüsü 27x22 cm, derinliği 5 cm. Kasetlerin kenarlarına bombe oyuntulu, içi boş sofit çerçeve atılmış. Bloğun üst tarafı blok yerleştirmek için 26 cm genişliğinde kesilmiş ve anathyrosisli.

Katalog No : 25
Envanter No : Bilinmiyor
Uzunluk : 71 cm
Yükseklik : 60 cm
Genişlik : 42 cm
Kaset Ölçüsü : 30x24 cm
Kaset Derinliği: 5 cm

Tavan kaseti bloğu sol yandan üstten kırılmış, köşelerde kırıklar ve çatlaklar oluşmuş. Blok üzerinde içinde 30x24 cm ölçüsünde, 5 cm derinliğinde, rozet motifi olan bir tam kaset ve kenar parçaları kalan iki kaset daha var. Kasetlerin arasına içi boş bombeli oyulmuş sofit atılmış. Kaset kenarları anathyrosisli. Blok üstten, yandan, kenarlardan biyolojik kararmaya uğramış ve likenlenmiş.

Katalog No : 26
Envanter No : 98A175
Uzunluk : 66 cm
Yükseklik : 19 cm
Genişlik : 90 cm
Kaset Ölçüsü : 30x20 cm
Kaset Derinliği: 5 cm

Tavan kaseti bloğu bir tarafından kırılarak tahrip olmuş. Bloğun sağlam kenarları ve köşelerinde kırıklar çatlar oluşmuş. Blok yüzeyi likenlenmiş ve biyolojik kararmaya uğramış. Blok üzerinde biri tam ikisi kırılmış üç kaset var. Sağlam kasetin ortasına amphora kabartması işlenmiş. Kaset 30x20 cm ölçülerinde dikdörtgen olarak düzenlenmiş, kasetin dış cephede kalan bir uzun bir kısa kenarı tahrip olmuş. Uç kısmından kırılmış olan ikinci kasetin ortasına tepsi içinde balık kabartması işlenmiş. Diğer kasetin ortasındaki kabartma figürünün ne olduğu ise tahribat nedeniyle anlaşılmıyor. Kasetlerin etrafı eni 5 cm, bombeli içi boş sofitle çevrelenmiş. Kaset kenarları ve bloğun sağlam kenarları anathyrosisli.

Katalog No : 27
Envanter No : Bilinmiyor
Uzunluk : 65 cm
Yükseklik : 22 cm
Genişlik : 45 cm
Kaset Ölçüsü : 25x20 cm
Kaset Derinliği : 5 cm

Tavan kaseti bloğu kırılarak tahrip olmuş. Blok üzerinde dört kasete ait değişik büyüklüklüklerde parçalar kalmış. Blok üzerindeki en belirgin kaset parçasının bir kenarı kırılmış, ortasına yunus kabartması figürü işlenmiş. Diğer kırık kasette ise kuş kabartması figürü olduğu kuşun kalan kafa ve ayak kısmından anlaşılıyor. Kasetlerin arasına bombe oyuntulu boş sofit atılmış.

Katalog No : 28
Envanter No : 08A82
Uzunluk : 63 cm
Yükseklik : 98 cm
Genişlik : 35 cm
Kaset Ölçüsü : 20x? cm
Kaset Derinliği: 5 cm

Tavan kaseti bloğu yanlarından kırılarak tahrip olmuş ve blok yüzeyi toprak rengine dönmüş. Blok üzerinde dört yarım iki çeyrek kaset yapılmış. Üstteki iki kaset çeyrek kaset boyutunda kesilmiş. Bloğun üstünde kesim yerini belirten derz izleri var alt ucu 5 cm kalınlığında diğer bloğun yanına yerleşecek şekilde ince kesilmiş, kırık yerlerinden parça kalmış. İkinci sıradaki kasetler soldan itibaren birinci kaset ortasındaki bezeme tahrip olmuş ve kırılmış, ne olduğu belli değil, ikinci kasette tahribata uğramış olsada kartal motifi belirgin olarak duruyor. Alt sırada soldan itibaren birinci kasetin yarısı kırılmış, kasetin ortasına rozet kabartması betimlenmiş, rozetin yarısı kırılmış. İkinci kasette sağ kenarından kırılmış ve tahrip olmuş, kasetin ortasına kaplumbağa kabartması yapılmış. Yarım oldukları için kasetlerin tam ölçüsü belirsiz, derinlikleri 5 cm. Kasetlerin aralarına bombe kesimli, içi boş sofit atılmış. Kasetin arka yüzünde sol kenarın ortasına tutma deliği yapılmış.

Katalog No : 29
Envanter No : Bilinmiyor
Uzunluk : 63 cm
Yükseklik : 22 cm
Genişlik : 80 cm
Kaset Ölçüsü : 24x24 cm
Kaset Derinliği : 5 cm

Tavan kaseti bloğu iki yandan kırılarak tahrip olmuş. Sağlam kenarlarında ve köşelerde ise kırıklar, çatlaklar var. Blok üzerinde iki kaset var. Kasetler biyolojik kararmaya uğramış. Soldaki kaset ölçüsü 24x24 cm, derinlik 5 cm, içine rozet kabartması işlenmiş, sağdaki kaset iki yandan kırılmış ve ortasına tek yapraklı nar kabartması işlenmiş. Kasetlerin arasına 3 cm genişliğinde, bombe kesimli, içi boş sofit atılmış.

Katalog No : 30
Envanter No : Bilinmiyor
Uzunluk : 56 cm
Yükseklik : 19 cm
Genişlik : 58 cm
Kaset Ölçüsü : ?x? cm
Kaset Derinliği: 5 cm

Tavan kaseti bloğu iki yanından kırılarak tahrip olmuş. Bloğun sağlam kenarları ve köşelerinde çatlak ve kırıklar var. Blok likenlenmiş ve yer yer biyolojik kararmaya uğramış. Blok üzerinde yarısı kırılmış içinde rozet motifi olan tek bir kaset var. Kasetin çevresine bombe olarak oyulmuş içi boş sofit atılmış. Kaset kenarları ve bloğun sağlam kenarları anathyrosisli.

Katalog No : 31
Envanter No : 98A115
Uzunluk : 50 cm
Yükseklik : 115 cm
Genişlik : 43 cm
Kaset Ölçüsü : 44x? cm
Kaset Derinliği : 12 cm

Tavan kaseti bloğu üst tarafından kırılarak tahrip olmuş. Blok üzerinde kenar ve köşelerde kırıklar, çatlaklar oluşmuş. Blok yüzeyi özellikle kasetlerin olduğu bölge biyolojik kararmaya uğramış. Blok üzerinde iki kaset var. Üstteki kaset kırılarak tahrip olmuş. Alttaki kaset sol kenarından kesilerek yapılmış, ortasında iki yapraklı nar motifi var. Kasetlerin ortasına kenarı çift çizgi, içi bombe oyuntulu, 8 cm genişliğinde boş sofit yapılmış. Bloğun alt kenarı anathyrosisli. Bloğun arka yüzünde üst ortaya tutma deliği yapılmış, tutma deliği üst kısmından kırılmış. Bloğun arka yüzü ve sağ yanı anathyrosisli.

Katalog No : 32
Envanter No : Bilinmiyor
Uzunluk : 47 cm
Yükseklik : 30 cm
Genişlik : 90 cm
Kaset Ölçüsü : 32x27 cm
Kaset Derinliği : 5 cm

Tavan kaseti bloğu yanlarından kırılarak tahrip olmuş. Blok bir kenarı kırılmış tek kaset var. Kasetin ortasına rüzgar gülü kabartması betimlenmiş. Kaset ölçüsü 32x27 cm, derinliği 5 cm alınmış. Kaset kenarlarına bombe kesimli, 3 cm genişliğinde boş sofit atılmış. Blok üzerinde üç ayrı kasete ait kenar parçaların kalıntılıları var.

Katalog No : 33
Envanter No : Bilinmiyor
Uzunluk : 44 cm
Yükseklik : 25 cm
Genişlik : 44 cm
Kaset Ölçüsü : ?x? cm
Kaset Derinliği : 5 cm

Tavan kaseti bloğu kırılarak tahrip olmuş. Bloğun ortasında içinde rozet motifi olan bir kenarı ve bir köşesi kırılmış bir kaset var.

Katalog No : 34
Envanter No : 98A187
Uzunluk : 42 cm
Yükseklik : 33 cm
Genişlik : 28 cm
Kaset Ölçüsü : ?x? cm
Kaset Derinliği : 5 cm

Tavan kaseti bloğu her yandan kırılarak tahrip olmuş. Üzeri yoğun şekilde likenle kaplanmış. Bloğun üzerinde kasetin orta kısmı kalmış. Kasetin ortasına rozet figürü işlenmiş.

3.2 Boş Tavan Kaseti Blokları

Katalog No : 35
Envanter No : 98A93
Uzunluk : 250 cm
Yükseklik : 40 cm
Genişlik : 155 cm

Üçgen şeklinde kesilen geioson sima bloğuna biri tam üç boş kaset oyulmuş. Kaset ölçüleri 48x48 derinliği 17 cm. Kaset kenarları içi düz şekilde oyulmuş, kenarına çift çizgi atılmış boş sofit kuşakla çevrelenmiş. Geioson kuşakları ve çörtenler tahrip olmuş, diş sırası bütünlüğünü korumuş. Bloğun üzeri biyolojik kararmaya uğramış. Diş sırası kaset arası anathrosisli. Arka yüzünde 10x4 cm ölçüsünde 8 cm derinliğinde tutma deliği yapılmış, yine blok kenarlarına gelecek şekilde kenet yuvaları açılmış, kenet yuvaları var.

Katalog No : 36
Envanter No : Bilinmiyor
Uzunluk : 240 cm
Yükseklik : 84 cm
Genişlik : 40 cm

Geison-sima bloğu yanlardan ve köşelerde kırıklar-çatlaklarla tahribata uğramış.Blok sol tarafından kırılarak ayrılmış. Bloğun üst yüzü anathyrosisli. Bloğun sağında diş sırası bütünlüğü büyük oranda korurken, kornişler ve çörten bölümü tahribata uğramış. Blok üzerinde iki çeyrek, iki yarım boş kaset var. Kasetlerin tam olmadığı için ölçüsü belli değil, soldaki altlı üstlü iki kasetin sağlam kenarı 40 cm, derinlik 16 cm, sağdaki altlı üstlü iki kasetin sağlam kenar uzunluğu 46, derinliği 16 cm. Bloğun arasında sağ alt kısıma üç tane tutma deliği konulmuş.

Katalog No : 37
Envanter No : 98A84
Uzunluk : 240 cm
Yükseklik : 72 cm
Genişlik : 42 cm

Geison-sima bloğu bütünlüğünü korumuş, yanlardan, köşelerden kırıklar oluşmuş. Diş sırası şeklini korurken korniş ve çörten bölümü tahrip olmuş. Blok yüzeyi yer yer biyolojik kararmaya uğramış ve üzerinde kırıklar çatlar oluşmuş. Ön yüzünde iki kenarında da anathorisli. Bolk üzerinde dört kaset var. Kasetlerin içi boş yarım şekilde kesilmiş. Kasetlerin arasına kenarı çift çizgili, ortası oyuk, boş sofit atılmış. Bloğun sağ tarafında diş sırası, geioson ve geisonun orta kısmında bir tane çörten var, ancak çörten tahrip olduğu için bombe şeklinde bir görünüme sahip. Bloğun arka cephesi kaba yonulu, geison hizasında ise diğer bloklarla yerleşim sağlaması için anathoris yapılmış ve orta noktaya tutma deliği oyulmuş.

Katalog No : 38
Envanter No : 98A698
Uzunluk : 227 cm
Yükseklik : 96 cm
Genişlik : 43 cm

Geison-sima bloğu kenarlarında, köşlerinde ve orta kısımda oyuntu şeklinde kırıklar oluşmuş, köşelerden kırılmış ve çatlaklar oluşmuş. Blok yüzeyi biyolojik kararmaya uğramış. Diş sırası şeklini korumuş, kornişler ve çörten bölümü tahrip olmuş. Blok üzerinde içi boş iki kaset var. Soldaki kasetin dış kenarlarında kırılar oluşmuş, ölçüsü 47x47 cm, deriniliği 10 cm. Sağdaki kaset dikdörtgen şeklinde ve içi boş, ölçüleri 44x32 cm, derinliği 10 cm. Kasetlerin çevresi kenarı çift çizgili, içi oyuk, eni 6 cm, boş sofit yapılmış. Sağ yan yüz anathyrosisli ve ortasına tutma deliği yapılmış. Bloğun arka yüzü anathyrosisli, tam ortaya tutma deliği yapılmış. Arka yüzde sol kenar ve ortada iki ayrık oyuk var, sağ üst tarafta geniş bir kırık olmuş. Bloğun üst yüzü anathyrosisli, tam ortasında derin ve uzun bir oyuntu var ve oyuntunun içinde demir parçası olması bu deliğin kenet deliği olduğunu gösteriyor.

Katalog No : 39
Envanter No : 98A94
Uzunluk : 215 cm
Yükseklik : 42 cm
Genişlik : 267 cm

Üçgen şeklinde kesilmiş olan geision sima bloğu bir tam diğerleri yarım beş boş kasetten oluşmuş. Köşelerde ve kenarlarda derin kırıklar ve çatlaklar var. Kaset ölçüleri 47x47 derinliği 16 cm. Kaset kenarları 6.5 cm genişliğinde bombeli çift kenar çizgili boş sofitle çevrelenmiş. Diş sırası ve kasetler arasında anathyrosisli. Diş sırası kısmen sağlam olmakla birlikte geision ve çörtenler tahrip olmuş. Bloğun iki kenarın da kaba yonulu anathrosis işlenmiş.

Katalog No : 40
Envanter No : 98A119
Uzunluk : 193 cm
Yükseklik : 79 cm
Genişlik : 45 cm

Geison-sima bloğu sağ tarafından kırılarak tahrip olmuş. Diş sırası ve kaset arasındaki orta bölümde oyuntulu kırık oluşmuş. Diş sırası ve kornişler şeklini korumuş. Geison üzerinde mask profili kazınmış. Blok üzerinde içi boş iki kaset var. Soldaki kaset 48x48 cm ölçüsünde, 10 cm derinliğinde yapılmış. Sağdaki kaset tam ortadan kırılarak tahrip olmuş. Kasetlerin etrafı kenarı çift çizgili, içi oyuk, boş sofitle çevrelenmiş. Diş sırası ve kaset arasındaki bölüm anathyrosisli. Bloğun üst yüzü anathyrosisli. Bloğun arka yüzünde orta kısma tutma deliği yapılmış.

Katalog No : 41
Envanter No : Yok
Uzunluk : 180 cm
Yükseklik : 77 cm
Genişlik : 40 cm

Geison-sima bloğu sol tarafından kesilmiş. Bloğun kenarlarında ve köşelerinde kırıklar ve çatlaklar var. Blok üzerinde biyolojik kararma ve likenlenme var. Diş sırası bütünlüğünü korurken korniş ve çörten bölümü tahrip olmuş. Blok üzerinde iki çeyrek, iki yarım içi boş dört kaset var. Kasetler tam olmadığı için ölçüsü belli değil, kasetin sağlam kenarı ölçüsü 44 cm, derinliği 18 cm. Blok diş sırasının yanından yukarıdan aşağıya yarıyarıya anathyrosisli. Bloğun üst yüzü anathyrosisli. Bloğun arka yüzünde tam ortaya tutma deliği yapılmış.

Katalog No : 42
Envanter No : 08A15
Uzunluk : 164 cm
Yükseklik : 82 cm
Genişlik : 45 cm

Geison-sima bloğu kenar ve köşelerde kırıklar oluşmuş. Blok ve diş sırası bütünlüğünü korurken, çörten ve korniş bölümü tahrip olmuş. Blok üzerinde içi boş bir kaset var. Kaset ölçüleri 47x47 cm, derinliği 15 cm olarak düzenlenmiş. Kasetin çevresi çift çizgili, içi oyulmuş, genişliği 5 cm boş sofitle çevrelenmiş. Kasetin üst kısmında başka bir kasetin kenar kesiti oyulmuş. Blok diş sırası ve kaset arasında anathyrosisli. Bloğun üst yüzü ve arkası anathyrosisli. Blok arkasında sağ orta kısımda tutma deliği oyulmuş. Arka yüzde geisonun arkası 24 cm genişliğinde, 16 cm derinliğinde kesilerek inceltilmiş.

Katalog No : 43
Envanter No : 98A100
Uzunluk : 163 cm
Yükseklik : 104 cm
Genişlik : 44 cm

Geison-sima bloğu sol yandan aşağıdan yukarıya daralarak üçgen şeklinde kırılarak tahrip olmuş. Bloğun diş sırası şeklini korusada korniş ve çörtenler tahrip olmuş. Bloğun yanlarından ve köşelerden kırıklar çatlaklar var. Blok yüzeyi biyolojik kararmaya uğramış. Blok üzerinde iki kaset var. Üstteki kaset 47x47 cm ölçüsünde, 16 cm derinliğinde, üst kenarı kırık içi boş. Alttaki kaset ortadan kesilmiş, yarım, içi boş, tam olan kenarın genişliği 47 cm, derinlik 16 cm. Kasetlerin etrafı kenarı çift çizgili, içi oyuk, genişliği 10 cm. boş sofitle çevrelenmiş. Bloğun üst yanı anathyrosisli. Bloğun arka yüzüne sağ orta kısma tutma deliği yapılmış.

Katalog No : 44
Envanter No : 97A83
Uzunluk : 162 cm
Yükseklik : 92 cm
Genişlik : 42 cm

İki yarım kaseten oluşan geison sima bloğu büyük oranda tahrip olmuş. Diş sıraları, çörten, korniş formunu korusada blok biyolojik kararma, kırık ve çatlaklarla tahrip olmuş. Üst yandan ve sağ yandan kırılarak ayrılan blok üzerindeki kasetlerin içi boş. Diş sırası ve kasetler arasında anathyrosis var. Kaset kenarları çift çizgili içi boş sofit kuşakla çevrelenmiş. Kaset ölçüleri yarım olduğundan tam alınamıyor sağlam kenarı 48 cm, derinliği 20 cm olarak oyulmuş. Bloğun üst tarafı sağlam olan yerleri anathyrosis. Arka yüzü kaba yonu ile işlenmiş, yine arka yüzde de kırık ve çatlarlar var. Tam orta noktada tutma deliği işlenmiş.

Katalog No : 45
Envanter No : 97A64
Uzunluk : 162 cm
Yükseklik : 42 cm
Genişlik : 140 cm

Blok bütün kenarlarından kırılmış. Blok üzerindeki 46x46 cm ölçüsünde, 18 cm derinliğinde bir boş kaset var. Kasetin iki yanında kalan parçalar burada birer kasetin daha olduğunu gösteriyor. Kaset kenarları 6 cm genişliğinde kenarı çift çizgili boş sofitle çevrelenmiş. Blok kırık ve çatlaklar, biyolojik kararma ve likenlenme ile önemli ölçüde hasara uğramış.

Katalog No : 46
Envanter No : 98A237
Uzunluk : 160 cm
Yükseklik : 80 cm
Genişlik : 42 cm

Geison-sima bloğu sağ yandan ve üstten kırılarak tahrip olmuş. Köşler ve kenarlarında kırıklar çatlaklar var. Bloğun üzeri biyolojik kararmaya uğramış. Diş sırası şeklini korurken sima ve çörten bölümü tahrip olmuş. Diş sırası ve kaset kenarı sofiti arası anathyrosisli. Blok üzerinde yarım içi boş iki kaset var. Kasetlerin çevresi kenarı çift çizgili, içi oyuk boş boş sofitle çevrelenmiş. Arka yüzde sol üst cephede 5 cm derinliğinde, 10 cm uzunluğunda, 5 cm genişliğinde tutma yeri yapılmış.İkinci tutma yeri belirsiz olarak görülse de orta kısma yapılmış. Büyük tutma yerinin hizasında yukardan aşağı yerleştirme çentikleri atılmış.

Katalog No : 47
Envanter No : 97A88
Uzunluk : 160 cm.
Yükseklik : 70 cm.
Alt G. : 48 cm.
Üst G. : 48 cm.

Geison-sima bloğu köşelerden kırılmış, ortadan ikiye ayrılarak kırılmış iki parça halinde. Diş sırası ve geison bölümü kırılarak tahrip olmuş. Bloğun üst yanı anathrosisli. Düzgün kesimli ve simetrik olan blok beyaz mermerden yapılmış ancak blok yüzeyi biyolojik kararmaya uğramış ve likenlenmiş. Blok üzerinde içi boş tek kaset var. Üst sol tarafta 2 cm genişliğinde kırıktan dolayı uzunluğu kaç olduğu belirlenemeyen ince kenet deliği var. Bloğun sağdaki parçasının arkasında tam ortaya tutma deliği yapılmış ve Διονυσίου, Τι[βερίου υἱὸ-][125] yazısı kazılmış.

[125] Adnan Menderes Üniversitesinden Epigraf Aydaş M.. 'nin çevirisi: Dionysios'un oğlu [ ]

Katalog No : 48
Envanter No : 08A10
Uzunluk : 147 cm
Yükseklik : 76 cm
Genişlik : 42 cm

Büyük oranda tahrip olan tavan kaseti bloğu sağ tarafından kırılarak ayrılmış, şekil itibariyle bütünlüğünü korumuş. Sol tarafı biyolojik kararmaya uğrayan blok yüzeyi toprak rengine çalan bir renge bürünmüş ve liken kaplamış. Bloğun üst yüzü anathyrosisli ve iki kasetin kenar kesitleri var. Blok üzerinde iki yarım ve içi boş tavan kaseti, iki tane de sadece kenar çizgileri kesiti olan kaset yeralmakta. Kasetlerin çevresi çift çizgili, içi oyularak düzleştirilmiş boş sofitle çevrelenmiş. Bloğun arka yüzünde tam orta noktaya tutma deliği yapılmış ve kaba yonu ile işlenmiş. Sol üst köşesinde yuvarlak bir oyuk açılmış, sağ tarafı ise uç tarafından başka bir bloğun yerleşimi için 0.5 cm derinliğinde inceltilmiş.

Katalog No : 49
Envanter No : 98A41
Uzunluk : 143 cm
Yükseklik : 44 cm
Genişlik : 42 cm

Yanlardan ve köşelerden kırılan blok büyük oranda tahrip olmuş ve biyolojik kararmaya uğramış. Blok üzerinde iki kasete ait dış kenar kesitleri ve kasetlerin çevresine yapılan çift çizgili bombe şeklinde oyulmuş boş sofit var. Bloğun üst yüzü anathyrosisli. Bloğun arkasında sağ yanda tutma yeri yapılmış.

Katalog No : 50
Envanter No : 08A13
Uzunluk : 140 cm
Yükseklik : 63 cm
Genişlik : 42 cm

Tavan kaseti bloğu ortadan ikiye ayrılmış, kenarları ve köşelerinde kırıklar çatlaklar var. Blok yüzeyi yıpranma nedeniyle toprak rengine dönüşmüş. Blok üzerinde ikisi çeyrek, ikisi yarım içi boş dört tavan kaseti yapılmış. Kasetler bombeli oyulmuş, içi boş sofitle çevrelenmiş. Blok yüzünün sağ kenarı, üst yüzü ve arka yüzü anthyrosisli. Bloğun arka yüzünde sağ ortaya tutma deliği yapılmış.

Katalog No : 51
Envanter No : 98A75
Uzunluk : 136 cm
Yükseklik : 72 cm
Genişlik : 44 cm

Geison-sima bloğu kırık ve çatlaklarla tahrip olmuş. Bloğun köşelerinde ve yanlarında kırıklar, çatlaklar var. Diş sırası genel profilini korusada korniş ve çörtenler tahrip olmuş. Blok zeride yarım iki boş kaset var. Kasetlerin kenarı çift çizgili içi oyularak düzleştirilmiş, genişliği 6.5 cm boş sofitle çevrelenmiş. Bloğun kaset ve diş sırası arası anathyrosisli. Bloğun üstteki kenarı anathyrosisli. Bloğun arkası geison hizasında 22 cm genişliğinde ve blok kalığından 16 cm derinlikte oyularak kesilmiş. Bloğun arkasınada biri sol üst tarafta diğeri sağ kenar ortada iki tutma deliği yapılmış. Bloğun arkası anathyrosisli.

Katalog No : 52
Envanter No : 98A86
Uzunluk : 135 cm
Yükseklik : 83 cm
Genişlik : 42 cm

Geison-sima bloğu sağ yandan kırılarak ayrılmış. Blok yüzeyi biyolojik kararmaya uğramış. Diş Kenar ve köşelerde, kırıklar, çatlaklar oluşmuş. Diş sırası şeklini korurken sima ve çörten bölümünde tahribatlar oluşmuş. Blok üzerinde yanlarından kırılmış, içi boş iki yarım kaset var. Kasetlerin etrafı kenarı çift çizgili, içi oyuk boş sofitle çevrelenmiş. Bloğun üstü anathyrosisli. Bloğun arka yüzünde sol orta kenarda ortadan kırılmış bir tutma deliği var.

Katalog No : 53
Envanter No : 97A142
Uzunluk : 123 cm
Yükseklik : 72 cm
Genişlik : 42 cm

Büyük oranda tahrip olan blok iki yandan ve ön cephesinden kırılmış. Bloğun üstü anathyrosisli. Blok üzerinde kaset kenarlarına yapıldığı düşünülen çift çizgili içi oyularak düzleştirilmiş boş sofit var. Sofitin yanı anathryosisli. Bloğun arkasında tam ortaya tutma yeri yapılmış, tutma yeri hisazında kenet delikleri var. Blok her yönden biyolojik kararmaya uğramış.

Katalog No : 54
Envanter No : 98A127
Uzunluk : 120 cm
Yükseklik : 51 cm
Genişlik : 42 cm

Tavan kaseti bloğu dört tarafından kırılarak büyük oranda tahribata uğramış, blok sağ yandan kırılarak ayrılmış. Üzeri likenle kaplı olan blok yüzeyi yer yer biyolojik kararmaya uğramış. Sol yanda anathyrosisli olan blok üzerinde biri üst çerçevesinden diğeri de üstten ve yan formundan kırılmış iki kaset var. Yarım kırık olan kaset dikdörtgen formunda ve içi boş. Diğer çeyrek formu korunmuş olan kasetin içinde kırıldığı için ne olduğu anlaşılmayan kabartmanın bir ucu görünüyor. Kasetlerin arasına kenarı çift çizgili içi boş sofit atılmış. Bloğun arkasında da kırıklar ve çatlaklar var.

Katalog No : 55
Envanter No : 97A155
Uzunluk : 120 cm
Yükseklik : 60 cm
Genişlik : 42 cm

Tavan kaseti bloğu yanlardan ve köşelerden kırılmış, çatlaklar oluşmuş. Bloğun orta kısmı liken kaplamış. Bloğun yarısı 22 cm derinliğinde inceltilmiş ve üzerine anathyrosis atılmış. Bu durum bloğun orjinalinin değiştirilerek devşirme malzeme olduğunu işaret ediyor. Bloğun sağlam kalan sağ bölümnde yarım boş kaset var. Kasetin altında kenarı çift çizgili, ortası derzli boş sofit bulunmakta. Bloğun üst kenarı anathyrosisli. Bloğun arka yüzünde sol da üst üste üç tane tutma deliği yapılmış.

Katalog No : 56
Envanter No : 01A38
Uzunluk : 122 cm
Yükseklik : 77 cm
Genişlik : 42 cm

Geison-sima bloğu sol tarafından kasetlerin olduğu bölümden kırılmış. Diş sırası genel yapısını korusa da korniş ve çörten hasara uğramış. Blok üzerinde ortadan kırılmış iki kaset var. Kasetlerin etrafı çift çizgili içi boş sofitle çevrelenmiş. Bloğun üst yüzü anathyrosisli. Arka yüz yine geison hizasından 22 cm inceltilerek kesilmiş. Blok üzerinde yer yer biyolojik kararmalar oluşmuş.

Katalog No : 57
Envanter No : 01A10
Uzunluk : 118 cm
Yükseklik : 84 cm
Genişlik : 42 cm

Geioson-sima bloğu sağ tarafından kırılarak ayrılmış. Diş sırası bütünlüğünü büyük oranda korumuş, korniş sırası ve çörten tahrip olmuş. Diş sırasının yanından kasetlere kadar bölüm anathyrosisli. Blok üzerinde içi boş iki çeyrek kaset var. Kasetler sağ taraftan kırılmış. Kasetlerin çevresi iki kenar çizgili içi boş sofitle çevçevelenmiş. Bloğun arka yüzünde çatlaklar ve kırıklar geison arka yüzü 22 cm genişliğinde inceltilmiş. Blok arkasında kırıklar ve çatlaklar var, biyolojik kararmaya uğramış ve yer yer liken kaplamış.

Katalog No : 58
Envanter No : 98A97
Uzunluk : 117 cm
Yükseklik : 80 cm
Genişlik : 44 cm

Tavan kaseti bloğu sağ yandan kırılarak ayrılmış. Yüzeyde kırıklar oluşmuş. Ön cephede iki yarım kaset ve iki kasete ait kenar çerçevelerinin kalıntıları görülüyor. Kasetlerin içleri boş. Kaset kenarı sofit içi boş bombeli ve kenarları çift çizgi olacak şekilde oyulmuş. Sol kenarda anathyrosis var. Bloğun üst yanı, sol yanı ve arkası anathyrosisli. Bloğun arkasında ortada itileme oyuğunun izleri görülüyor.

Katalog No : 59
Envanter No : 97A92
Uzunluk : 110 cm
Yükseklik : 100 cm
Genişlik : 40 cm

Köşelerden ve yanlardan kırılan blok büyük oranda tahrip olmuş. Blok üzerinde iki tane içi boş yarım kaset var. Kasetlerin etrafı bombeli boş sofitle çevrelenmiş. Kasetlerin altında yer alan bölüm anathyrosisli. Blok liken kaplamış ve biyolojik kararmaya uğramış. Bloğun arkası anathyrosisli ve tam ortasına tutma yeri yapılmış.

Katalog No : 60
Envanter No : 01A34
Uzunluk : 107 cm
Yükseklik : 82 cm
Genişlik : 42 cm

Sağ yandan ve enlemesine tam ortasından ikiye ayrılan blok büyük oranda tahrip olmuş. Blok üzerinde içi boş yarım iki kaset yapılmış. Kasetlerin çevresi çift çizgili içi boş sofitle çevrelenmiş. Kasetlerin solunda kalan bölüm anathyrosisli. Blok üzerinde kırıklar ve çatlaklar var. Bloğun özellikle arka yüzü biyolojik kararmaya uğramış ve likenlenmiş

Katalog no : 61
Envanter no : 98A89
Uzunluk : 105 cm
Yükseklik : 93 cm
Genişlik : 43 cm

Tavan kaseti bloğu iki yandan kırılarak ayrılmış ve biyolojik kararmaya uğramış. Bloğun üst yüzü anathyrosisli. Blok üzerine içi boş iki yarım kaset yapılmış. Sağlam kenarı 42 cm olan kasetin yarım olduğu için tam ölçüsü belli değil, derinliği 18 cm. Bloğun arka yüzünde kırıklar ve tahribat olmuş.

Katalog No : 62
Envanter No : 98A215
Uzunluk : 102 cm
Yükseklik : 68 cm
Genişlik : 44 cm

Tavan kaseti bloğu sol tarafından kırılarak tahrip olmuş. Blok üzerinde içi boş iki tane yarım kaset var. Sol taraftaki kasetler kırılarak tahrip olmuş. Kasetlerin kenarına kenarı çift çizgili, içi oyuk boş sofit atılmış. Kasetlein sol tarafı anatyrosisli. Bloğun sağ yanı, kasetlerin kesildiği yanlar anathyrosisli.

Katalog No : 63
Envanter No : 97A151
Uzunluk : 99 cm
Yükseklik : 62 cm
Genişlik : 42 cm

Geison-sima bloğu yanlarından kırılarak tahrip olmuş. Blok daha sonraki dönemlerde devşirme malzeme olarak kullanılmış, üzerinde harç ve kireç var. Blok üzerindeki diş sırası, korniş ve çörten bölümü, kasetler tahrip olmuş. Bloğun sağ alt köşesinde tavan kasetinin kırık parçası var. Harcın altında bloğun anathyrosisli olduğu görülüyor. Kaset kenarlarına çift çizgili, ortası oyularak düzleştirilmiş sofit atılmış. Bloğun üst yüzünde iki tane tutma deliği var, ön yüzün sol tarafına da kenet yuvası yapılmış. Bloğun arkasında kırıklar ve çatlaklar oluşmuş.

Katalog No : 64
Envanter No : 97A76
Uzunluk : 86 cm
Yükselik : 68 cm
Genişlik : 44 cm

Geison-sima bloğu köşelerden ve yanlardan kırılmış. Diş sırası ve kornişler büyük oranda tahrip olmuş. Blok üzerinde kaset bölümü kırılmış, kaset kenarına atılan çift çizgili 6 cm genişliğinde boş sofit var. Bloğun üzeri biyolojik kararmaya uğramış. Bloğun üst yüzü anathyrosisli. Arkada sağ alt köşede kırık var. Bloğun tam ortasına tutma deliği yapılmışmış. Simanın arka yüzü 22 cm genişliğinde boydan boya bloğun enine göre yarı yarıya inceltilerek kesilmiş.

Katalog No : 65
Envanter No : 98A234
Uzunluk : 75 cm
Yükseklik : 84 cm
Genişlik : 40 cm

Geison-sima bloğu kenarlarından kırılarak tahrip olmuş. Mermerin yüzeyi biyolojik kararmaya uğramış ve likenlenmiş. Blok üst yüzünden anathyrosisli ve likenle kaplanmış. Blok sol yandan kırılmış ve üst ucunda kasetin parçası oyunda halinde kalmış. Sağ üst köşede kaset oyuntusunu gösteren 10 cm lik bir kesit var. Sağ yanda diş sırası geioson ve sima tahrip olmuş. Bloğun üzerindeki kasetler tahrip olmuş, kesat kenarları kenarı çift çizgili, içi oyulmuş boş sofitle çevrelenmiş. Bloğun arka yüzü biyolojik kararmaya uğramış, likenlenmiş ve dökülmeye başlamış. Bloğun arka alt kısmında şeklini kaybetmiş bir tutma deliği var.

Katalog No : 66
Envanter No : Bilinmiyor
Uzunluk : 99 cm
Yükseklik : 43 cm
Genişlik : 75 cm

Tavan kaseti bloğu yanlardan kırılarak tahrip olmuş. Blok üzerinde bir tane içi boş kaset var. Kasetin iki dış kenarı kırılarak tahrip olmuş. Kaset kırık olduğu için tam ölçüsü belli değil. Sağlam kenar ölçüsü 42 cm, derinliği 16 cm. Kasetin kenarlarına çift kenar çizgili, içi kazılmış boş sofit atılmış.

Katalog No : 67
Envanter No : 98A179
Uzunluk : 93 cm
Yükseklik : 40 cm
Genişlik : 42 cm

Dört tarafından da kırılarak ayrılmış olan blok üzerinde yarım boş kaset var. Kaset kenarı çift çizgili içi boş kazınmış 7 cm genişliğinde sofitle çevrelenmiş. Bloğun arkası kaba yonu olarak işlenmiş. Bloğun likenlenmiş ve biyolojik kararmaya uğramış.

Katalog No : 68
Envanter No : 98A235
Uzunluk : 92 cm
Yükseklik : 80
Genişlik : 41 cm

Tavan kaseti bloğu yanlarından kırılarak tahrip olmuş ve mermer yüzeyi toprak rengine dönüşmüş. Blok üzerindeki bulunan dört kaset kırılarak tahrip olmuş. Sol üstteki kasetin iki kenarı kırılmış, ortası boş, sol alttaki kasetin sadece üst kenarı ve iç kısmı, sağdaki iki kasetin çeyrek kenarları kalmış. Üst yan ve sol yanda derzlenmiş. Sağ yan cephe kasetlerin başlangıç kesimlerdinden itibaren oyulmuş. Arka yüzde kaba yonu yapılmış ve orta noktaya tutma yeri yapılmış.

Katalog No : 69
Envanter No : 97A61
Uzunluk : 89 cm
Yükseklik : 84 cm
Genişlik : 42 cm

Sol ve sağ yandan kırılan blok üzerinde içi boş tek kaset yapılmış. Kasetin etrafı çift çizgili içi boş sofitle çevrelenmiş. Blok yer yer biyolojik kararmaya uğramış. Bloğun üst yüzü ve sofitin sağ tarafı anathyrosisli. Bloğun arkası anathyrosisli, arkada kenet deliğine benzer ancak tahrip olmuş iki oyuntu var.

Katalog No : 70
Envanter No : 98A117
Uzunluk : 76 cm
Yükseklik : 40 cm
Genişlik : 56 cm

Yanlardan ve köşelerden kırılan blok büyük oranda tahrip olmuş. Blok üzerinde çeyrek bölümü kalan içi boş iki kaset var. İki kaset ortasına bombeli boş sofit yapılmış. Bloğun sağ ve sol yanı anathyrosisli.

Katalog No : 71
Envanter No : 98A134
Uzunluk : 60 cm
Yükseklik : 108 cm
Genişlik : 40 cm

Tavan kaseti bloğu sol yandan kırılarak tahrip olmuş. Bloğun köşelerinde, kenarlarında ve yüzeyinde kırıklar, çatlaklar oluşmuş. Blok üzerinde iki tane ortadan kırılarak tahrip olmuş içi boş kaset var. Kasetlerin çevresi kenarı çift çizgili, içi oyuk, boş sofitle çevrelenmiş. Bloğun üst yanı, sağ yanı ve arka yüzü anathyrosisli.

Katalog No : 72
Envanter No : Bilinmiyor
Uzunluk : 55 cm
Yükseklik : 66 cm
Genişlik : 42 cm

İki yandan kırılarak ayrılan blok üzerinde kırık iki kaset keseti bulunmakta. Bloğun üzeri likenlenmiş ve biyolojik kararmaya uğramış. Kaset kenarlarına 5 cm'lik genişliğinde içi düz şekilde kazınan, çift çizgili sofit atılmış. Üst tarafı kaba yonu ile işlenmiş. Arka yüz blok sağ kenarına blok yerleştirmek için inceltilerek oyulmuş ve ortasına tutma deliği işlenmiş.

Katalog No : 73
Envanter No : 98A64
Uzunluk : 58 cm
Yükseklik : 79 cm
Genişlik : 42 cm

Blok köşelerden ve sağ yanından üçgen şeklinde kırılmış. Blok üzerinde içi boş tek kaset bulunmakta. Kaset tam orta hizasından kırılmış. Kasetin üzerinde çift çizgili içi boş 7 cm genişliğinde sofit atılmış. Kasetin solu anthyrosisli. Bloğun arkası biyolojik kararmaya uğramış ve köşelerden kırılmış.

Katalog No : 74
Envanter No : 97A117
Uzunluk : 54 cm
Yükseklik : 58 cm
Genişlik : 42 cm

Blok sol yandan ve köşelerden kırılmış. Blok üzeri biyolojik kararmaya uğramış. Kırık nedeniyle sol uç köşede kasetin sadece bir köşesi kalmış. Kasetin kenarına 5 cm genişliğinde kenarı çift çizgili boş sofit atılmış. Bloğun yarısı anathyrosisli. Bloğun arkası anathyrosisli ve tutma deliği yüzeysel olarak izi kalmış.

SONUÇ

Altarın tavan kaseti blokları, buluntu durumunu gösteren planda da görüldügü gibi, Altar'ın çevresinde bulunmuştur (Çiz.5). Ancak bulunan tavan kaseti bloklarının tamamının Altara ait olup olmadığı netlik kazanmış değildir. Bunun nedeni Kutsal Alan'da yerleşimin sürekli olması ve malzemelerin özellikle Bizans döneminde devşirme olarak kullanılmasıdır. Bunun belirlenmesi Kutsal Alan içindeki kazı ve restorasyon çalışmalarının tamamlanması ile netleşecektir. Bu blokların büyük bir kısmı Altarın doğusunda ve kuzeyinde ortaya çıkarılmıştır. Tespit edildiği kadarı ile blokların çoğunlukla ön yüzleri şiddetle yere gelerek, tahrip olmuştur. Bu durum özellikle kaset derinliği daha az olan bloklarda daha yoğunluktadır ve tavan kaseti bloklarının düşme anındaki yönü ile ilgilidir.

Bloklarda büyük oranda iri kristalli, gözenekli mermer kullanılmıştır. Mermerlerin temin edildiği ocak ya da ocaklar kesin olarak belli değildir. Ancak büyük olasılıkla Lagina'nın güneyindeki Aldağ'ın zirvesine yakın, irili ufaklı mermer ocakları, gerek Stratonikeia ve gerekse Lagina'daki yapıların malzemesini sağlamış olmalıdır. Tavan kaseti bloklarında, yüzeyde büyük oranda liken tabakası oluşmuş ve biyolojik kararmaya uğramıştır. Oluşan bu liken tabakası özellikle blokların arka ve üste bakan yanlarını daha çok tahrip etmiştir. Genellikle kuzeye gelen yüzeyde liken tabakası daha yoğundur. Ancak kuzeyde olduğu halde, üzerinde liken tabakası oluşmayan bloklarda vardır. Bu durum, altarda ve tavan kaseti bloklarında kullanılan mermerin farklı ocaklardan getirilmiş olabileceği ihtimalini akla getirmektedir. Liken oluşması daha çok gözenekli yüzeylerde görülen bir durumdur. Aynı koşullarda olmasına ve aynı yönlerde bulunmasına rağmen blokların farklı etkilenmesi, farklı mermer ocaklarının kullanılmış olma düşüncesini desteklemektedir. Gözeneksiz yüzeyde liken daha az oluşur. Bu bloklarda gözenekli ve daha az gözenekli mermer kullanılmıştır.

Yapılan çalışmalar sonucunda 84 adet tavan kaseti bloğu bulundugu tespit edilmiştir. Bu bloklardan 6 tane içi boş tavan kaseti bloğu Altarın zemin dolgusunda devşirme malzeme olarak kullanılmıştır. Tavan kaseti bloklarının kenar bölümlerinden büyük oranda tahrip olmuştur ancak bezemeli bloklardan 8 tane tavan kaseti bloğu; boş tavan kaseti bloklarından ise 6 tanesi kenarlarındaki ve

köşelerindeki kırıklar, tahribatlarlar olsa da tamdır. Geriye kalan 70 adet tavan kaseti bloğu ise yarım, yarıma yakın ya da küçük boyutlardadır. Bu çalışmada 40 tanesi boş, 34 tanesi bezemeli 74 tavan kaseti bloğu ele alınmıştır. Mevcut tam bloklardan 1 tane bezemeli tavan kaseti bloğu geison-sima bloğu, 7 tane tavan kaseti bloğu; boş tavan kaseti bloklarından 7 tanesi de geison-sima bloğu olarak düzenlenmiştir. Boş geison-sima bloğu olarak düzenlen 1 tavan kaseti bloğu ise köşe bloğudur. Bütün bloklar da köşe ve kenarlarda küçük kırılmalar ve tahribatlar vardır. Kenar blokların hepsi farklı farklı ölçülerde kesilmiştir. Geison-sima bloklarının firiz üstüne gelen bölümleri anthyrosislidir. Blokların arka yüzlerinde uzunluğu 10 cm, genişliği 5 cm, derinlikleri 8 cm ebatlarında tutma oyukları vardır. Blokların üzerindeki diş sıraları genel şekillerini korurken, çörten bölümleri genelde tahrip olmuştur. Tavan kaseti blokları her ne kadar altar ve çevresinde bulunmuş olsa da blokların devşirme malzeme olarak kullanılmış olması ve kazı çalışmalarının henüz bitmemiş olması bulunan tavan kaseti bloklarının tamamanın Altara ait olup olmadığı konusunda tam görüş bildirmeyi olanaksız kılar. Ancak buluntuların mimari özelliklerine bakıldığında özellikle boş ve kaset derinliği daha fazla olan geison-sima bloklarının üst yapının en üst dış cephede olduğunu, düz kesilmiş ve ortası bezemeli, kaset derinliği daha az olan bloklarında geison sima bloklarının yanına yerleştirildiği söylenebilir. Boş ve kaset derinliği daha fazla olan bloklar kenarlarda derinlik yaratırken, yanına yerleştirilmiş kaset derinliği daha az, bezemeli bloklar görsel estetik açısından kullanılmış olabilir. Kaset derinlikleri ve ölçüleri hem boş hem bezemeli kasetler açısından eşit ölçülerde olmasa da belli bir istikrara sahiptir (Tablo. 1-2-3-4-5). Ölçülerin tamamının aynı olmaması elbette kaset blokları üzerinde tek usta elinden çıkmaması nedeniyle olabilir. Bunun yanı sıra aykırı ölçülere sahip kaset blokları da vardır, bu da blokların hepsinin Altara ait olmadığı düşüncesini doğurabilir. Ancak Altar'ın iki ayrı dönemde yeniden yapıldığı düşünülürse farklı ölçülere sahip blokların eski Altara ait olduğu söylenebilir. Kataloğa alınmış ölçülerin tamamı Tablolar bölümünde ayrıntılı olarak verilmiştir.

Katalog çalışması bezemeli ve bezemesiz kasetler başlığı altında yapılmıştır. Bezemesiz boş kaset bloklarından 40 tanesi incelenmiştir. 40 tane boş kaset bloğunun 18 tanesi geison-sima bloğu olarak düzenlenmiş, 22 tanesi ise tahribat nedeniyle üst yapının hangi bölümünde kullanıldığı anlaşılamamaktadır. Altarın üst

yapısı ortası açık olduğu düşünülünce arşitrav bloklarının üzerinde yan yana konulmuş iki kaset bloğu grubu ile kapatılmış olmalıdır. Bu durumda boş kasetlerin genellikle geison-sima bloklarında kullanıldığı düşünülürse diğer boş kaset bloklarının da geison-sima bloklarına ait olduğu düşünebilir. Boş kasetlerin yükseklik, genişlik, uzunluk ve kaset derinliği ölçüleri aynı olmasa da kendi içinde belli bir istikrara sahiptir. Çörten bölümleri büyük oranda tahrip olmuştur. Tarihleme ve stil kritik yönünden belirleyici bir özellikleri yoktur.

Bezemeli kaset bloğu grubu içinde sadece bir tane geison-sima bloğu vardır. Diğerlerinin düz tavan kaseti şeklinde düzenlendiği görülmüştür. Bezemeli kaset bloklarının üst tavan örtüsünde geison-sima bloklarından sonra sıralandığı söylenebilir. Bezemeli kasetlerin derinlikleri boş kasetlere oranla daha azdır ve kaset kenar ölçüleri boş kasetlere göre daha dardır. Bezemeli kaset bloklarının ölçüleri kendi içinde belli bir istikrara sahipir. Kataloğa alınan ölçülerin tamamı tablolar bölümde birlikte verilmiştir. Bezemeli kasetlerde yoğunluklu olarak rozet motifi kullanılmıştır. Rozet motifini sırasıyla erkek portresi, rüzgar gülü, lotus palmet, kuş, yunus balığı, labris, nar, haşhaş kozası, künar, amphora takip eder, üç uçlu yaba, tepside balık, boğa başı, patlıcan, üzüm salkımı, erkek figürü, totem, kaplumbağa motifleri ise birer tanedir. Bu motiflerin tarihleme, stil kritik yönünden belirleyici özellikleri yoktur. Ancak rozet motifleri stratonikeia rozetleri ile benzerlik içindedir. Altar çevresinde bulunsa da bütün kasetlerin atlara ait olup olmadığı henüz netlik kazanmamıştır. Bu nedenle özellikle Agustus dönemi yapıları açısından stil kritik yönünden en azından tavan kasetleri bezemelerini karşılaştırmak da şimdilik çok olası görünmemektedir. Bu çalışmadaki temel amacımız da Lagina Kutsal Altarı Tavan Kaseti Bloklarının toplu olarak tanıtılması, anlatılması ve kataloglanması olmuştur.

KAYNAKÇA

Afacan A. (2003)	Lagina Hekate Tapınağı Cella Sondajında Bulunan Sikkelerin Arkeolojik Açıdan Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Ainan, Mazarakis A. (1988)	Early Greek Temples: Their Origin and Function, Early Greek Cult Practice. Proceedings of the 5th. International Symposium at the Swedish Institute in Athens, Ed: R. Hagg, R. Marinatos- G. Nordquist, s.105– 119.
Akarca A., Akarca-T. (1954)	Milas Cografyası, Tarihi ve Arkeolojisi, İstanbul.
Akarca A. (1972)	Şehir ve Savunması, Ankara.
Akşit O. (1967)	Likya Tarihi, İstanbul.
Akurgal E.(1961)	E.Akurgal, Die Kunst Anatoliens von Homer bis Alexander. Berlin.
Akurgal E.(1978)	Ancient Civilizations and Ruins of Turkey
Akurgal E. (1983)	Eski İzmir I, Ankara.
Akurgal E. (1987)	Griechische und Römische Kunst in der Türkei.München
Akurgal E. (1988)	Anadolu Uygarlıkları, İstanbul, Net Yayıncılık.
Alzinger W.(1974)	Augusteische Architectur in Ephesos, Wien.
Alzinger W.(1979)	Das Mausoleum von Belevi, FİE VI.
Alzinger W.(1997)	Ende und Anfang, Zur Entwicklung der Griechischen Kunst im Spaten Sechsten Jahrhundert v. Chr. Anadolu XXIII

s.299-308.

Aslan H. (2006) Lagina Hekate Tapınağı Arşitravları, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Baldıran A. (1990) Stratonikeia Nekropol Buluntuları, Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Konya.

Baldıran A. (1991) "Nekropol Buluntularına Göre Stratonikeia'nın Tarihsel Süreci", Selçuk Üniversitesi Edebiyat Dergisi 6, s.45–55.

Barletta, B.A. (1990). An 'Ionian Sea' Style in Archaic Doric Architecture, AJA 94, s.45–72.

Barletta, B.A. (2001). The Origins of the Greek Architectural Orders, Cambridge University Pres.

Başaran C.(1995) Roma Çağı Lotus - Palmet Örgesi, Erzurum.

Bauer H. (1973) Korinthische Kapitelle des 4. und. 3. Jahrhunderts v. Chr.

Bauer H. (1977) "Lysikratesdenkmal, Baubestand und Rekonstruktion", AM 92, 1977, s.197–227, Beilagen 5– 10, Taf. 91–96.

Bean G.E.(1976) "Lagina", The Princeton Encyclopedia of Classical Sites, Ed: R. Stillwell, W.L. MacDonald, M.H. McAllister, s.477.

Bean G.E.(1980) Turkey Beyond the Meander, London.

Bean G.E.(1987) Karia, Çev. Burak Akgüç, İstanbul.

Benndorf O. (1882) Archaeologisch-epigraphische Mittheilungen aus Oesterreich-Ungarn VI. Berlin.

Benndorf O., Niemann, G. (1884) Reisen in Lykien und Carien I, Berlin.

Berns C. (1999)	Der Hellenistische Grabturm von Olba, Olba II, s. 111–129.
Berve H.-Gruben G. (1963)	Greek Temples Theatres and Shrines, London.
Bilgiç (1940)	Anadolu'nun İlk Yazılı Kaynaklarındaki Yer Adları ve Yerlerinin Tayini Üzerine İncelemeler, Belleten X.
Bingöl O.(1980)	Das Ionische Normalkapitell in Hellenistischen und Römischer zeit in Kleinasiens. IstMitt. Beiheft 20.
Bingöl O.(1980)	Menderes Magnesiası.
Boardman J. (2001).	Yunan Heykeli, Çev: Y. Ersoy, İstanbul.
Boardman J. (2003).	Siyah Figürlü Atina Vazoları, Çev: G. Ergin, İstanbul.
Bohn R. (1889).	Altertumer von Aegae, Berlin.
Bohn R. (1896).	Die Theater-Terrasse, AvP IV, Berlin.
Bohtz C.H. (1981)	Das Demeterheiligtum, AvP XIII.
Bommelaer F. (1985)	Le Monument des nereides et l'analyse Architecturale. BCH.110, s.249-271.
Bookidis N. (1967)	A Study of the Use and Geographical Distribution of Architectural Sculpture in the Archaic Period, Bryn Mawr College, London.
Boysal Y. (1957)	"Die Korinthischen Kapitelle der Hellenistischen Zeit Anatoliens", Anatolia 2. 1957, s.123–132, Taf. 12-20.
Boysal Y. (1970)	"Turgut Kazıları 1969 Raporu", Anatolia XII, Ankara, s.63–93.
Boysal Y. (1979)	"Turgut Kazıları", VIII. Turk Tarih Kongresi, Ankara, s.389–390.
Boysal Y. (1987)	' Stratonikeia Nekropolünün Tarihsel

Süreci', Remzi Oğuz Arık Armağanı, Ankara. s.51-69.

Boysal Y. (1990) "Kuzey Karia'dan Helenistik Tapınaklara Kısa Bakış", XI. TTK, Ankara, s.321–331.

Buluç S. (1978) ' The Tomb Monument at Belevi Near Ephesos.' The Procedings of the X.th International Congress of Classical Archaeology. Ankara. s. 1085-1092.

Butler H.C. (1925) Sardeis II.1 Architecture. The Temple of Artemis.

Büyükkolancı M. (1996) Pisidia Bolgesi Tapınak Mimarisi, Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Büyüközer A. (2006) Lagina Hekate Tapınağının Matematiksel Oranları, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Chaisemartin N.D-Theodorescu D (1991) Recherches Preliminaires sur la Frons Scaenae, Aphrodisias Papers 2, Ed: R.R.R. Smith-K. Erim, s.29–66.

Chamonard J. (1895) "Les Sculptures de la Frise du Temple d'Hekate a Lagina", BCH 19, s.235–262.

Chandler R.(1817) Voyages dans l'Asie mineure et en Grece, Paris, 1806.

Chandler, R. (1817) Travels in Asia Minor (1764–1765), London.

Cook J.M-Pommer W.H. (1966) The Sanctuary of Hemithea at Kastabos, Cambridge University Press, 1966.

Coulton J.J. (1977) Greek Architects at Work: Problems of

	Structure and Desing, London.
Demangel R.-Laumonier A. (1923)	"Fouilles de Notion", BCH 47, s. 354–376.
Demangel R. (1937)	Triglyphes bas, BCH 61, s.421–438.
Deschamps G.-Cousin G. (1888)	Inscriptions du Temple de Zeus Panamaros, BCH 12, s.249–273.
Diehl C.-Cousin G. (1885)	Senatus-Consulte de Lagina, BCH 9, s.437–474.
Diehl C.-Cousin G. (1887)	Inscriptions de Lagina,BCH 11, s. 145-163.
Dinsmoor W. B. (1957)	Le Tresor de Cyrene, AJA 61,s.402-411.
Dinsmoor W.B. (1973)	B.W.Dinsmoor, The Architecture of Ancient Greece, London.
Dinsmoor W.B. (1975)	The Architecture of Ancient Greece, London.
Drerup H. (1964)	"Zum Artemistempel von Magnesia" MarbWpr.
Er Y. (2004)	Klasik Arkeoloji Sözlüğü, Ankara.
Erhat A. (1996)	Mitoloji Sözlügü, Ankara.
Erhat A. Eyüboğlu S. (1991)	Hesiodos Eserleri ve Kaynakları, Ankara
Foucart P. (1890)	"Inscriptions de la Carie: Lagina", BCH 14, s.363–376.
Frothingham A. L. (1891)	"Archaeological News", AJA 7, s.512–513.
Fyfe, T. (1965).	Hellenistic Architecture, Roma.
Ganzert J.(1983)	" Zur Entwicklung Lesbischer Kymations Formen " Jdl 98.
Gerkan A. (1929)	Der Altar des Artemis-Tempels in Magnesia am Meänder, Berlin.
Gerkan A.(1942)	"Der Naiskos im Tempel von Didyma"

	Jdl 57.
Gider Z. (2005)	Laginadaki Dor Mimarisi, Yuksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.
Gruben G. (1961)	"Beobachtungen zum Artemis – Tempel von Sardis"AM 76.
Hanfmann G.M.A-Waldbaum J.C (1968)	"Two Submycenaean Vases and Tablet from Stratonikeia in Caria", AJA.72, s.51-56.
Hahland W. (1950)	"Der Fries des Dionysostempels in Teos" Öjh 38.
Haselberger L. (1980)	"Werkzeichnungen am Jungeren Didymeion Vorbericht" IstMitt 30.
Haselberger L. (1983)	İst Mitt 33.
Hatzfeld, J. (1920)	"Inscriptions de Lagina en Carie", BCH 44, 1920, s.70–100.
Hauvette-Besnault-Dubois (1881)	Inscriptions de Carie, BCH 5, s.185–191
Heilmeyer W-D. (1970)	"Korinthische Normalkapitelle" RM 16.
Hesberg H. v. (1980)	Konsolengeisa des Hellenismus und der frühen Kaiserzeit, RM 24, Mainz.
Hirschfeld G. (1879)	Bericht ueber eine Reise in suedwestlichen Kleinasien, dans la Zeitschrift der Gesellschaft fuer Erdkunde XIV, Berlin
Hodge A.T. (1960)	The Woodwork of Greek Roofs, Cambridge.
Hoepfner W.-Schwander E.L. (1990)	"Bauten und Bedeutung des Hermogenes", Hermogeness und die Hochhellenistiche Architektur, s.1-34.
Hoepfner W. (1993)	"Zum Mausoleum von Belevi", AA, s.111–123.

Holland L.B. (1917)	The Origin of the Doric Entablature, AJA 21, s.117–158.
Holmes A.M. (1995)	Regional Variations of Early Archaic Greek Doric Temples in the Peloponnese, Ph.D.diss. Kings Kollege, London.
Howe T.N. (1985)	The Invention of the Doric Order, Harvard University.
Humann C.(1904)	Magnesia am Maeander, Berlin.
Jeppesen K. (1958)	Paradeigmata: Three mid-fourth Century main Works of Hellenic Architecture, Arhus Universty Press.
Jones M.W. (2001)	Doric Measure and Architectural Design 2: A Modular Reading of the Classical Temple, AJA 105, s.675–713.
Jones M.W. (2002)	Tripods, Triglyphs, and the Origin of the Doric Frieze, AJA 106,s.353–390.
Junghölter U. (1989)	Zur Komposition der Lagina-Frize und zur Deutung des Nordfrieses, Marburg.
Karaosmanoğlu M. (1996)	Anadolu Mimari Bezemeleri III, Roma Çagı Yumurta Dizisi, Erzurum.
Keil J-Wilhelm A. (1931)	"Denkmaeler aus dem Rauhen Kilikien, MAMA III.
Keil J. (1937)	XIX. Vorlaufiger Bericht uber die Ausgrabungen in Ephesos, Öjh 30.
Kızıl A. (2002)	Uygarlıkların Baskenti Mylasa ve Çevresi, Milas.
Kleiner G. (1973/74)	"Milet 1972" IstMitt 23/24.
Kleemann İ (1958)	Der Satrapen Sarkophag aus Sidon, IstForsch. 20.
Knackfuss (1908)	H. Knackfus, "Der Vorhof mit den

	umgebenden Saulenhallen und dem Propylon", Milet 1.2, s.56–2.
Knackfuss H. (1908)	Das Rathaus von Milet. Milet.
Knackfuss H. (1924)	Der Sudmarket und Die Benachbarten Bauanlagen, Milet 1.7.
Koenigs W. (1983)	"Der Athenatempel von Priene" IstMitt 33.
Koçhan N. (1990)	'Bezemeler Işığında Magnesia Artemis Tapınağı'nın Yapım Tarihi Üzerine' X. Türk Tarih Kongresi. s. 219-229. Ankara.
Koçhan N. (1995)	Helenistik Çag Anadolu Mimarisinde Lotus – Palmet ve Yumurta Bezekleri, Erzurum.
Kraus T. (1960)	Hekate. Heidelberg.
Krencker D-Schede M (1936)	Der Tempel in Ankara.
Lanckoronski-Niemann-Petersen (1892)	StaedtePamphyliens und Psidiens II.
Lanckoronski K. (1893)	Stadte Pamphyliens und Pisidiens II.
Laumonier, A. (1958).	Les Cultes Indigènes en Carie, Paris.
Lawrence W.A.(1957)	Greek Architecture.
Lawrence A.W. (1967).	Greek Architecture, London.
Leake W. W. (1824).	Jurnal of a Tour in Asia Minor, London.
Lehmann PW. (1971)	The Hieron Samothrace 3. I.
Lloyd S. (1971)	'Early Hıghland Peoples of Anatolia' Anadolu. s.85-88. Ankara.
Luschan, F.von. (1889)	Reisen in Lykien Milyas und Kibyratien, Vienna.
Mansel A.M. (1971)	Ege ve Yunan Tarihi.
Martienssen R.D. (1956)	The Idea of Space in Greek Architecture, London.
Martin R. (1951)	Recherches sur L'Agora Grecque, Paris.

Martin R. (1965)	Manuel D'Architecture Greque I-II, Materiaux et Techniques, Paris.
Martin W. (1984)	Das Gymnasium von Samos, Samos XVI.
Mendel G. (1912)	Catalogue des Sculptures Grecques, Romaines et Byzantines du Musees Imperiaux Ottomans, Constantinople I-III.
Mendel G. (1912/1914)	Museem _mperiaux Ottomans. Catalogue des Sculptures Greeeques, Romaines et Byzantines. I-III.
Mert İ. H (2005)	"Knidos Korinth Tapınagı", R. Ozgan'a Armağan, s.229–248.
Meurer M. (1896)	"Das Griechische Akanthus Ornament und Seine Naturlichen Vorbilder" Jdl 11.
Mitchell S.-Waelkens M. (1987)	Sagalassus and Cremna 1986, AnatSt 37, s.43–59.
Mitchell St. (1995)	Cremna in Pisidia.
Müler-Wiener (1988)	Griechisches Bauwesen in der Antike, München.
Naumann R.-Tuchelt K. (1963)	Die Ausgrabungen im Südwesten des Tempels von Didyma 1962, IstMitt. 13–14.
Newton C.T. (1863)	A History of Discoveries at Halicarnassus Cnidus and Branchidae, London.
Outschar U. (1987)	Betrachtungen zur Kunstgeschichtlichen Stellung des Sebasteions in Aphrodisias, Aphrodisias de Carie. Colloque du Centre de Recherches Archeologiques

de l'Universite de Lille III, 13 Novembre 1985, Ed: J. Geniere-K.Erim, s. 105–123.

Özgünel, C. (1972) Karya Geometrik Seramigi, Ankara.

Özgünel C. (1980) ' Batı Anadolu ve _çerilerinde Miken Etkinlikleri' Belleten 1980,10. s.697-743.

Özyiğit (1990) "Batı Anadolu Antik Donem Catıları", X. TTK, 1990, s.303–326, Sek.1–33.

Peschken, G. (1988). "The Original Significance of the Model for the Doric Pteron and Triglyph", Canon. The Princeton Journal for Thematic Studies in Architecture 3, s.11–33.

Peshlow A. (1998) ' Die Arbeiten des Jahres1997 in Herakleia am Latmos und umgebung. XVI. Arastırma Sonuçları Toplantısı.II Cilt. s.461-475.

Petersen E-Luschan F.V. (1889) Reisen in Lykien Milyas und Kibyratien I, Berlin.

Plommer H. (1956) Ancient and Classical Architecture, London.

Pococke, A. (1745) A Description of the East II, London.

Pohl D. (2002) "Kaiserzeitliche Tempel in Kleinasien unter besonderer Berucksichtigung der hellenistischen Vorlaufer", Asia Minor Studien 43.

Poulsen F. (1920) Delphi, London.

Praschniker C. (1979) Das Mausoleum von Belevi, FIE VI.

Price MJ-Trell BL (1958) Coins and their Cities.

Puchstein O. (1887) Das Ionische Capitell, Berlin.

Radt, W. (2002)	Pergamon, Çev: S. Tammer, Estanbul.
Ramsay M. W (1895)	The Cities and Bishopries of Phrygia, Oxford.
Ramsay M.W. (1960)	Anadolu'nun Tarihi Cografyası, Çev.M.Pektas, İstanbul.
Robert L.-Robert J. (1955)	Me'langes Isodore Levy, Brüksel.
Robert L.-Robert J. (1958)	Me'langes Isodore Levy.
Robert L. (1970)	Etudes Anatoliennes, Amsterdam.
Robertson D.S. (1969)	Greek and Roman Architecture, Cambridge.
Rumscheid F. (1994)	Untersuchungen zur Kleinasiatischen Bauornamentik des Hellenismus I-II, Mainz.
Rumscheid F. (1997)	"Milas 1995", XIV. AST I, 1997, s.123–140.
Rumscheid F. (1998)	"Milas 1996", XV. AST II, 1998, s.385–407.
Rumscheid, F. (2000)	Küçük Asya'nın Pompeisi Priene, İstanbul.
Schede M. (1909)	Antikes Traufleisten Ornament zur Kunstgeschicte des Auslandes, Strassburg.
Schede M. (1934)	"Helligtümer in Priene" Jdl 49.
Schede M. (1964)	Die Ruinen von Priene, Berlin.
Schober A. (1933)	Der Fries des Hekateions von Lagina, IstForsch 2, Wien.
Scranton R. (1946)	Interior Design of Greek Tempels, AJA 50, s.39–51.
Serdaroğlu Ü. (1971)	"Recent Archaelogical Research in Turkey", AnatSt. 21, s.47–48.
Serdaroğlu Ü. (1971)	Hacıbayramlar Höyügü Kazısı 1971-

1972. Anadolu XVI, Ankara. s.84 v.d.

Serdaroğlu Ü. (1995) Assos, İstanbul.

Serdaroğlu Ü. (2004) Lykia-Karia'da Roma Donemi Tapınak Mimarlığı.

Sherk, R.K. (1969) Roman Documents from the Greek East: senatus consulta and epistulae to the age of Augustus, Baltimore.

Söğüt B. (2004) Kömür, Dinamit ve Yeni Bir Yerlesim, İdol Dergisi 21, s.24–31.

Söğüt B. (2008) Naiskoi From the Sacred Precinct of Lagina Hekate: Augustus and Sarapis, Anados, Travana, s. 421-432.

Söğüt B. (2011) The Sarapis relief from Lagina, JRA, Supplementary series nuber 80, s.294-301

Strabon (1987) Cografya, (Anadolu), Çev. A. Pekman, İstanbul.

Stevens G.P. (1934) Concerning the Curvature of the Steps of the Parthenon, AJA 38, s.533–542.

Stiller H. (1885) Das Trajaneum, AvP V 2.

Strong D.E. (1963) Some Observations on Early Roman Corinthian, JRS 53, s.73– 84.

Şahin M.Ç. (1972) Die Entwicklung der Griechischen Monümental Altare. Bonn.

Şahin M.Ç. (1973) Lagina'dan (Koranza) Eki Yazıt, Anatolia XVII, s.187– 95.

Şahin M.Ç. (1976) The Political and Religious Structure in the Territory of Stratonikeia in Caria, Ankara.

Şahin M.Ç. (1982) Die Inschriften von Stratonikeia, IK 22.1, Bonn.

Şahin M.Ç. (1997)	New Inscriptions from Lagina, EpigAnat 29, s.83–106.
Şahin M.Ç. (1999)	The Place Name of Korazis: A New Inscription from Lagina, EpigAnat 31, s.35–36.
Şahin M.Ç. (2002)	New Inscriptions from Lagina, Stratonikeia and Panamara, EpigAnat 34, s.1–21.
Şahin M.Ç. (2003)	A Hellenistic Decree of the Chrysaoric Confederation from Lagina, EpigAnat 35, s.1–7.
Taşlıalan M. (1994)	"Pisia Antiocheia'sı 1992 Yılı Calısmaları", IV. Muze Kurtarma Kazıları Semineri, s.245–284.
Thur H. (1990)	"Arsinoe IV, eine Schwester Kleopatras VII, Grabinhaberin des Oktogons von Ephesos? Ein Vorschlag", Ojh 60, s.43–56.
Tırpan A.A. (1983)	Stratonikeia Kazısı 1982 Çalısmaları, 5. KST, s.209– 14.
Tırpan A.A. (1990)	Stratonikeia'nın Sehir ve Sur Planı, Selçuk Üniversitesi Edebiyat Dergisi, Sayı: 5, s.217- 234.
Tırpan A.A. (1990)	Buluntular Isıgında Lagina ve Yakın Çevresinin Tarihi Süreci, S.Ü. Edebiyat Dergisi, Sayı 5, Konya.
Tırpan A.A. (1996)	Lagina Kazısı 1993–1994, 17. KST- II, s.209–228.
Tırpan A.A. (1997a)	Lagina Hekate Temenosu, 18. KST- II, s.309–336.
Tırpan A.A. (1997b)	'Lagina Hekate Propylon'u 1996.' XIX.

Kazı Sonuçları Toplantısı II. s. 173-194. Ankara.

Tırpan A.A. (1998a) Stratonikeia Augustus İmparatorlar Tapınağı, Konya.

Tırpan A.A. (1998b) Lagina Hekate Propylonu, 19. KST -II, s.173–194.

Tırpan A.A. (1998 c) 'Lagina Hekate Temenos'u, Propylon ve Atlar'daki Kazı Çalısmaları 1997.' XX. Kazı Sonuçları Toplantısı II. s.237-256. Tarsus.

Tırpan A.A. (1999) Lagina Hekate Temenosu, Propylon ve Altardaki Kazı Çalısmaları 1997, 20. KST-II, Ankara, 237–256.

Tırpan A.A.-Söğüt B. (2000) Koranza Kazıları 1998, 21. KST- II, s.153–162. Ankara

Tırpan, A.A.-Söğüt, B. (2001) Lagina Hekate Temenosu 1999 Yılı Çalısmaları, 22. KST-II, s.299–310.

Tırpan A.A.-Söğüt B. (2002) Hekate Temenosu 2000 Çalısmaları, 23. KST- II, s.343– 50.

Tırpan, A.A.-Söğüt B. (2004) 2002 Yılı Lagina Kazıları, 25. KST- II, s. 87–100.

Tırpan, A.A.-Söğüt B. (2005a) Lagina, Muğla.

Tırpan, A.A.-Söğüt B. (2005b) Lagina ve Börükçü 2003 Yılı Çalısmaları, 26. KST- I, s.371–386.

Tırpan, A.A.-Söğüt B. (2006) Lagina ve Börükçü 2004 Yılı Çalısmaları, 27. KST,

Tobin R. (1981) The Doric Groundplan, AJA 85, s.379–427.

Tomlinson R.A. (1963) The Doric Order: Hellenistik Critics and Criticism, JHS 83, s.133–145.

Tomlinson R.A. (2003) Yunan Mimarlıgı, Çev: R. Akbulut,

İstanbul.

Umar B. (1993) Türkiye'deki Tarihsel Adlar, İstanbul.

Uz D.M. (1988) The Temple of Dionysos at Teos, Hermogenes und Die Hochhellenistische Architektur, s.51–61.

Vandeput L. (1997) The Architectural Decoration in Roman Asia Minor, Ed: M. Waelkens.

Vitruvius (1998) Mimarlık Üzerine On Kitap, Çev: Suna Güven, İstanbul.

Voigtlaender W. (1975) "Der Jungste Apollontempel von Didyma" IstMitt. Beiheft 14.

Waddington W.H. (1870) Incription Grecques at Latines Receuillies en Grece at en Asie Mineure, Paris.

Ward-Perkins J.B. (1974) Cities of Ancient Italy: Planning in Classical Antiquity, New York.

Washburn O.M. (1918) Iphigenia Taurica 113 as a Document in the History of Architecture, AJA 22, s.434–437.

Washburn O.M. (1919) The Origin of the Triglyph Frieze, AJA 23, s.33–49.

Weber H. (1966) "Zum Apollon Smintheus Tempel in der Troas" İstMitt 16.

Webb P.A. (1996) Hellenistic Architectural Sculpture: figural motifs in western Anatolia and the Aegean Islands.

Weickert C. (1933) Das Lesbische Kymation Ein Beitrage zur Geschichte der Antiken Ornamentik, Leibzig.

Weickenmeier N. (1985) Theorienbildung zur Genese des

	Triglyphon, Versucheiner Betsandsaufnahme, Darmstadt.
Wesenberg B. (1971)	Kapitelle und Basen, Köln.
Wiegand Th. (1941)	Die Bauten, Didyma I.
Wiegand Th.-Schrader H. (1904)	Priene, Berlin.
Winter F. E. (1976)	Tradition and Innovation in Doric Desing I: Western Greek Temples, AJA 80, s.139–146.
Winter N.A. (1993)	Greek Architectural Terracottas, Oxford.
Wycherley R.E. (1991)	Antik Çagda Kentler Nasıl Kuruldu?, Çev: N. Nirven-N. Basgelen, İstanbul.
Ziegenaus O-Luca G. De (1968)	Das Asklepeion, AvP XI 1, Berlin.
Wilamovitz U. Von (1931)	‘Die Glaube der Hellenen I’ (GdH I) Berlin
Yaylalı A. (1976)	Der Fries des Artemisions von Magnesia am Meander. IstMitt. 15.

EK-1 : TABLOLAR

TABLO-1 : ORTASI BEZEMELİ TAVAN KASETİ BLOKLARI ÖLÇÜLERİ

ENV. NO	KAT. NO.	UZUNLUK	YÜKSEKLİK	GENİŞLİK	KALDIRMA DELİĞİ
98A52	1	225	85	45	10X5
98A160	2	145	93	44	1.10X4 2. 6X2
?	3	140	90	45	-
98A197	4	95	67	42	?
98A236	5	173	43	45	-
98A213	6	152	93	40	10X5
99A12	7	150	55	35	10X4
98A61	8	140	90	42	-
?	9	139	114	33	10X5
98A51	10	136	72	44	-
01A41	11	133	87	40	10x5
08A02	12	130	74	30	?
98A139	13	122	45	50	-
98A138	14	120	66	42	-
98A29	15	116	100	35	10X4
?	16	98	77	42	-
98A180	17	98	75	43	-
08BZ18	18	95	135	26	10X4
?	19	95	160	37	10X5
?	20	90	30	45	-
00A19	21	87	67	23	-
98A251	22	80	25	56	-
98A155	23	80	60	44	-
98A246	24	78	100	42	-
?	25	71	60	42	-
98A175	26	66	19	90	-
?	27	65	22	45	-
08A82	28	63	98	35	10X5
?	29	63	22	80	-
?	30	56	19	58	-
98A115	31	50	115	43	?X5
?	32	47	30	90	-
?	33	44	25	44	-
98A187	34	42	33	28	-

TABLO-2 : ORTASI BEZEMELİ TAVAN KASETİ BLOKLARI KASET ÖLÇÜLERİ

ENV. NO.	KAT. NO.	SOFİT GEN.	KST. DER.	1. KST.	2. KST.	3. KST.	4. KST.	5. KST.	6. KST.	7. KST.	8. KST.	9. KST
98A52	1	4	11	53X35								
98A160	2	6	14	40X53								
?	3	4	11	53X?								
98A197	4	6	15	53X?								
98A236	5	4.5	5	30X32	30X32	30X32						
98A213	6	4	5	25X23	25X23	25X23	25X24.5	25X24.5	25X24.5			
99A12	7	4	8	?X?	30X?	?X?						
98A61	8	4	5	30X30								
?	9	4	5	?X23	?X23	23X23	23X23	23X23	23X23	23X23	23X23	23X23
98A51	10	4	5	21X30	?X?							
01A41	11	4	5	29X21	30X20	26X24	20X?	32X24				
08A02	12	4	5	?X?	26X?	?X?	26X26	26X26	26X?			
98A139	13	4	5	31X27	?X27							
98A138	14	7	16	49X?	49X34							
98A29	15	7.5	9	35X35	35X35	35X?	35X35					
?	16	4	5	30X?	?X?	30X23	30X23					
98A180	17	6	14	52X35								
08BZ18	18	4	5	23X23	23X23	23X?	23X23	23X23	23X?	23X23	23X23	23X?
?	19	4	5	27X?	27X27	27X27	27X?	27X27	27X27	27X?	27X27	27X27
?	20	3.5	5	23X21	23X?							
00A19	21	7.5	5	34.5X31								
98A251	22	4	5	?X?	27X22	?X?	27X?					
98A155	23	-	5	25X28	?X?							
98A246	24	4/6	5	?X?	27X?	27X22	?X22	27X22				
?	25	4	5	?X?	30X24							
98A175	26	4	5	?X?	30X20	?X?						
?	27	4	5	25x20	?X?	?X?	?X?					
08A82	28	4	5	?X?	?X?	20X?	20X?	20X?	20X?			
?	29	3	5	24X24	24X?							
?	30	3	5	?X?								
98A115	31	6	12	44X?	44X?							
?	32	3	5	?X?	?X?	?X?	3X27					
?	33	?	5	?X?								
98A187	34	?	5	?X?								

TABLO-3 : KASETLER İÇİNDEKİ BEZEME ÇEŞİTLERİ

FİGÜR	**SAYI**
Rozet	29
Erkek portresi	14
Kalkan	5
Rüzgar gülü	5
Lotus palmet	4
Kuş	4
Yunus balığı	3
Labris	3
Nar	3
Haşhaş kozası	2
Künar	2
Amphora	2
Üç uçlu yaba	1
Tepside balık	1
Boğa başı	1
Patlıcan	1
Üzüm	1
Erkek figürü	1
Totem	1
Kaplumbağa	1
Boş kaset	78

TABLO-4 : ORTASI BOŞ TAVAN KASETİ BLOKLARI ÖLÇÜLERİ

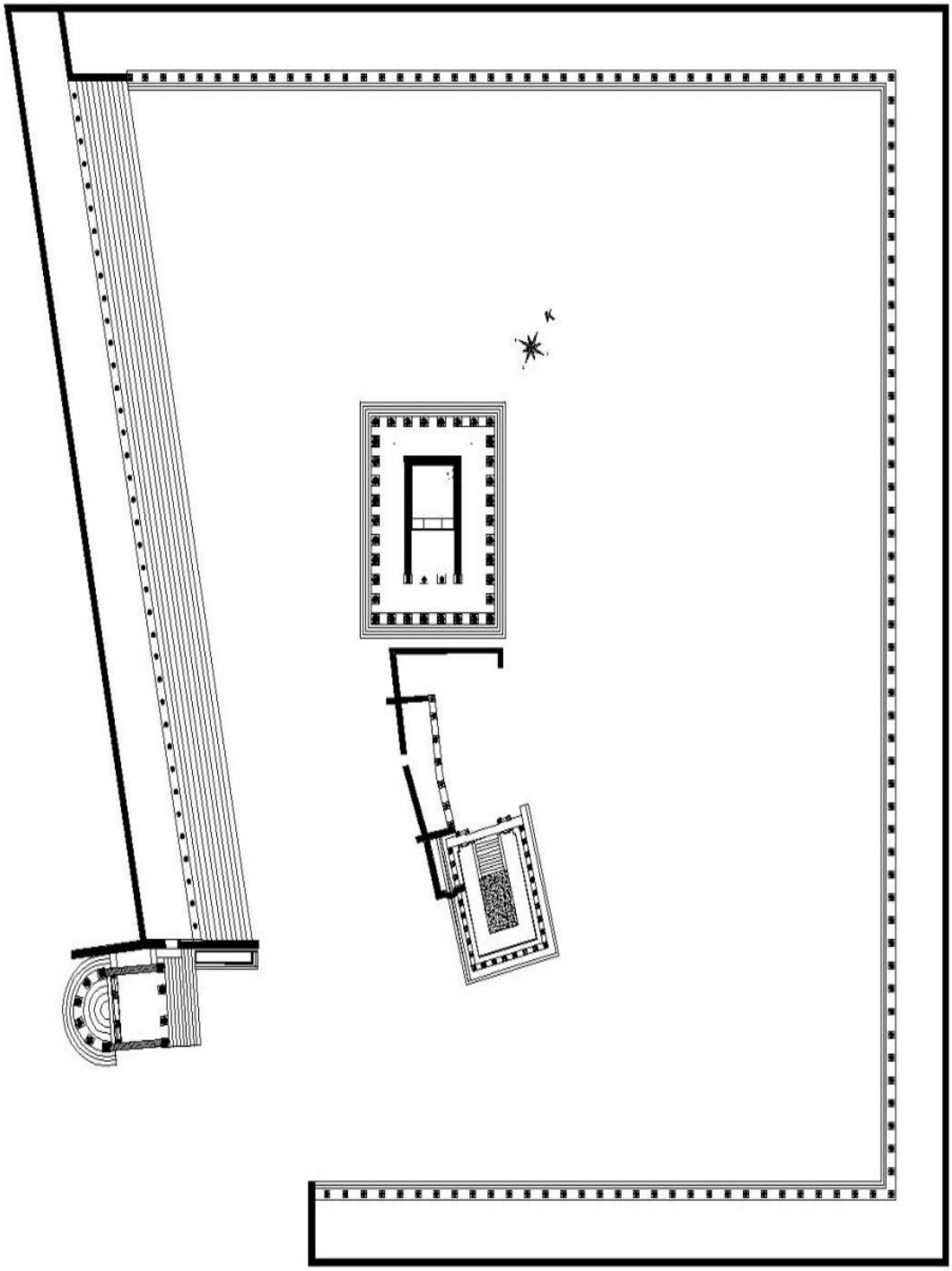
ENV. NO	KAT. NO	UZUNLUK	YÜKSEKLİK	GENİŞLİK	KALDIRMA DELİĞİ
98A93	35	250	40	155	10X4
?	36	240	84	40	1.10X5 2.10X5 3.10X5
98A84	37	240	72	42	10X5
98A698	38	227	96	43	10X5
98A94	39	215	42	267	-
98A119	40	193	79	45	10X4
?	41	180	77	40	10X5
08A15	42	164	82	45	10X5
98A100	43	163	104	44	10X4
97A83	44	162	92	42	10X5
97A64	45	162	42	140	-
98A237	46	160	80	42	10X5
97A88	47	160	70	48	1.10X5 2.10X5
08A10	48	147	76	42	10X5
98A41	49	143	44	42	10X5
08A13	50	140	63	42	10X5
98A75	51	136	72	44	10X5
98A16	52	135	83	42	8X3
97A142	53	123	72	40	10X5
98A127	54	120	51	42	12X4
97A155	55	120	60	42	1.10X3 2.10X5
01A38	56	122	77	42	-
01A10	57	118	84	42	?X?
98A97	58	117	80	44	?X?
97A92	59	110	100	40	10X3
01A34	60	107	82	42	-
98A89	61	105	93	43	-
98A215	62	102	68	44	-
97A151	63	99	62	42	-
97A76	64	86	68	44	-
98A234	65	75	84	40	-
?	66	99	43	75	-
98A179	67	93	40	42	-
98A235	68	92	80	41	10X5
97A61	69	89	84	42	?
98A117	70	76	40	56	-
98A134	71	60	108	40	-
?	72	55	66	42	10X5
98A64	73	58	79	42	?
97A117	74	54	58	42	?

TABLO-5 : ORTASI BOŞ TAVAN KASETİ BLOKLARI KASET ÖLÇÜLERİ

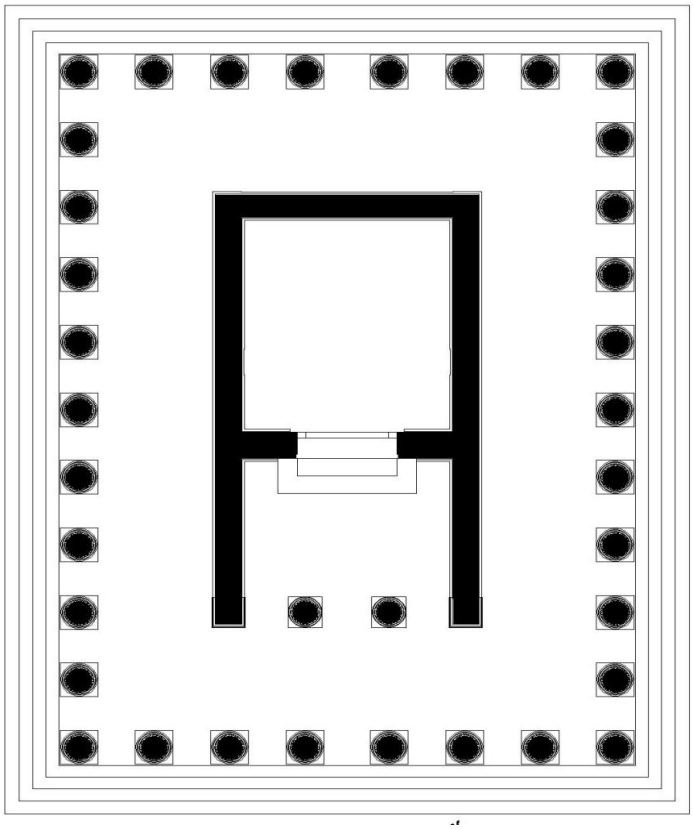
Env. No.	Kat. No.	Sofit Gen.	KST. Der.	1.KST.	2.KST.	3.KST.	4.KST.	5.KST.
98A93	35	6.5	17	48X?	48X48	48X?		
?	36	6	16	46X?	46X?	40X?	40X?	
98A84	37	7	15	37X?	48X?	37X?	48X?	
98A698	38	6	10	47X47	44X32			
98A94	39	6.5	16	47X?	47X47	47X?	47X?	47X?
98A119	40	6	10	48X48				
?	41	5	18	?X?	?X44	?X?	?X44	
08A15	42	5	15	47X47				
98A100	43	10	16	?X?	47X47	?X?	47X?	
97A83	44	6.5	20	48X?	48X?			
97A64	45	6	18	46X46				
98A237	46	7	16	49X?	49X?			
97A88	47	7	16	50X?				
08A10	48	5	17	?X?	?X?	?X?	?X?	
98A41	49	7	?	?X?	?X?	?X?	?X?	
08A13	50	6	16	?X?	?X?	?X?	?X?	
98A75	51	6.5	15	?X?	?X?			
98A86	52	6	16	?X42	?X42			
97A142	53	6	?	?X?				
98A127	54	6.5	15	37X?	48X?			
97A155	55	6	15	?X?				
01A38	56	6	16	?X?	?X?			
98A97	57	6.5	15	39X?	39X?			
01A10	58	6.5	16	?X?	?X?			
97A92	59	4	16	?X?	?X?			
01A34	60	6	14	39X?	39X?			
98A89	61	6	18	42X?	42X?			
98A215	62	10	14	36X?	33X?			
97A151	63	6	?	?				
97A76	64	6	?					
98A234	65	10	?					
?	66	5	16	42X?				
98A179	67	7	?	33X?				
98A235	68	6	15	?X?	?X?	?X?	?X?	
97A61	69	6	16	47X42				
98A117	70	6	15	?X?	?X?			
98A134	71	6	15	?X?	?X?			
?	72	5	?	?X?	?X?			
98A64	73	7	10	30X?				
97A117	74	5	?	?X?				

EK-2 : ÇİZİMLER

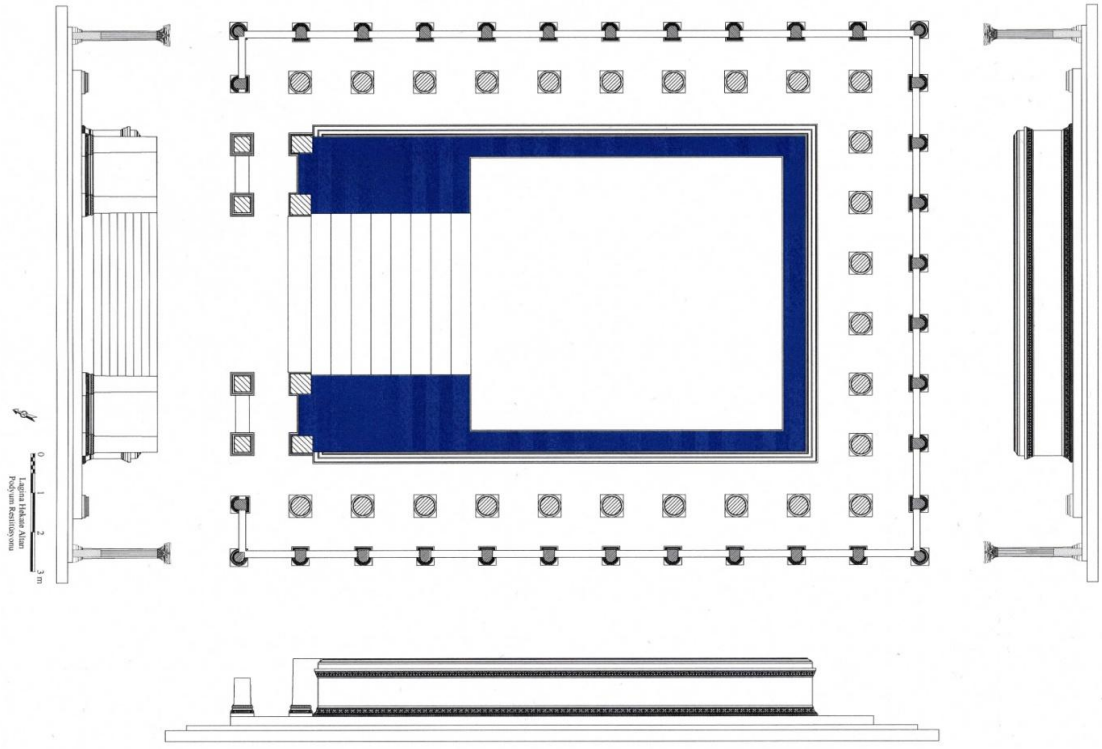
Çizim-1 : Lagina Hekate Kutsal Alanı

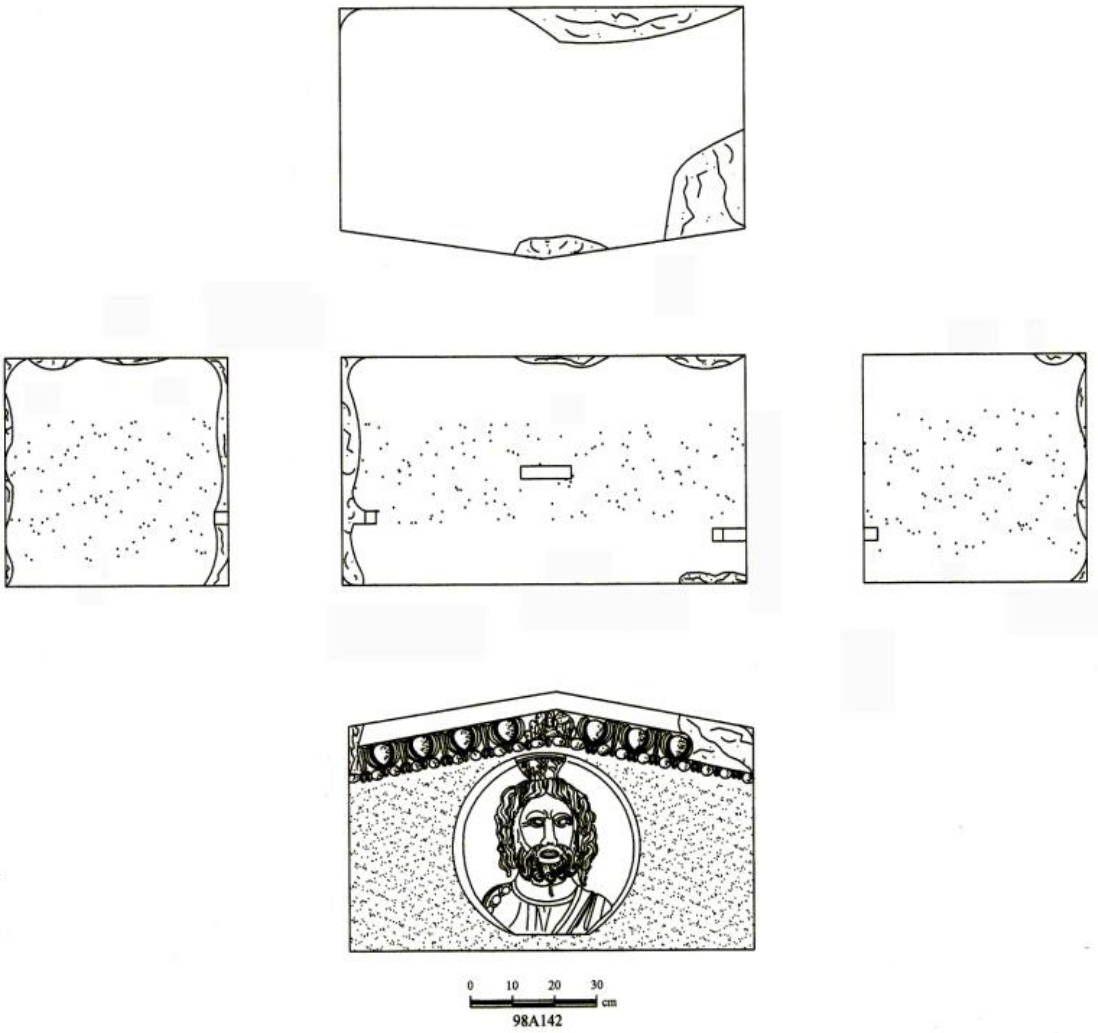
Çizim-2 : Lagina Hekate Tapınağı Planı

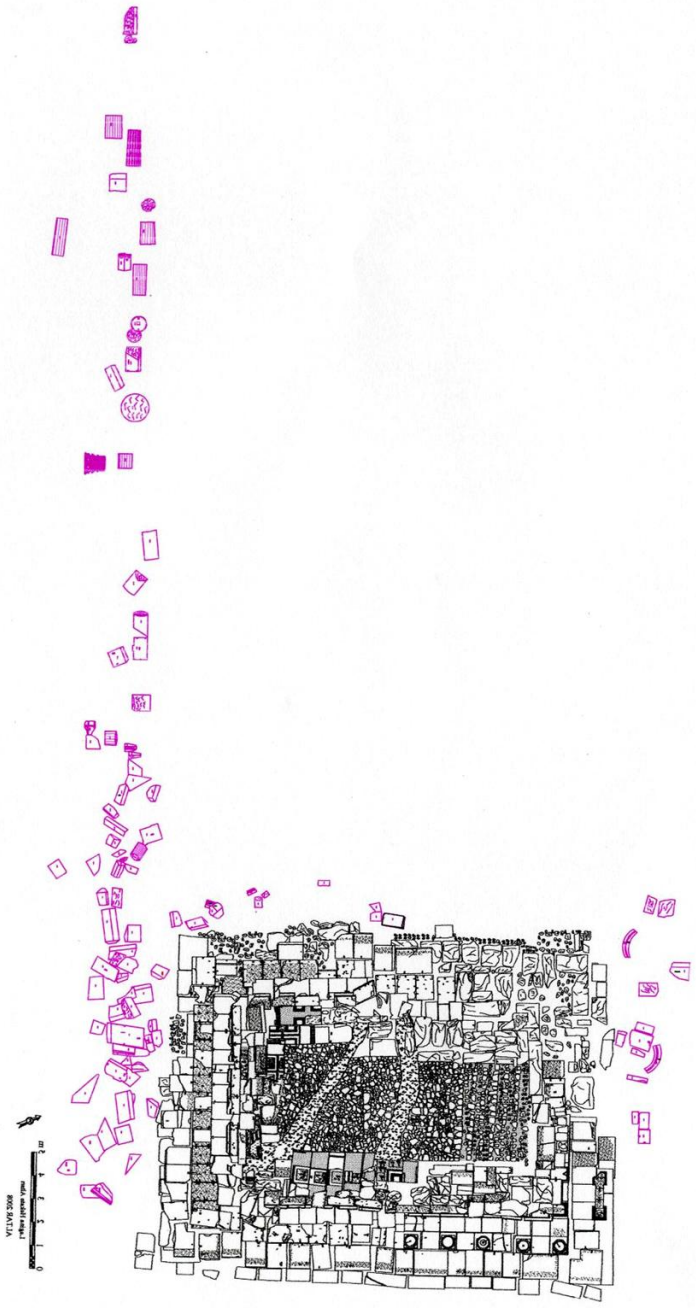
Çizim-3 : Lagina Hekate Kutsal Alanı Altarı Planı

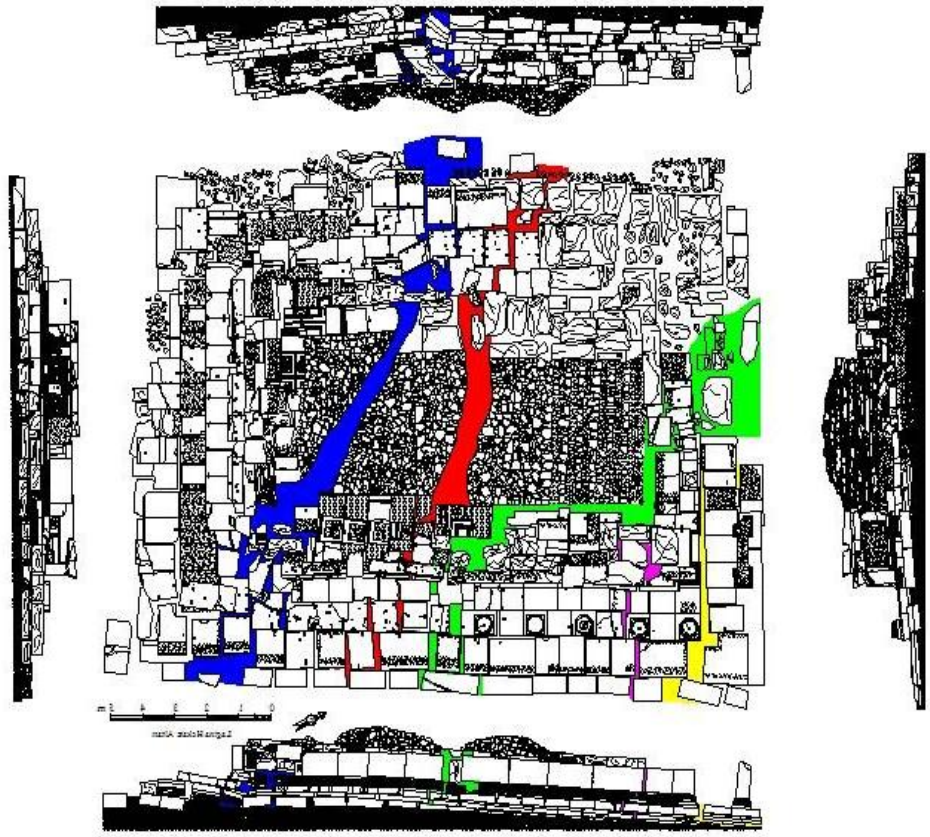
Çizim-4 : Naiskos, Serapis röliyefli alınlık (Bkz. Res.4)

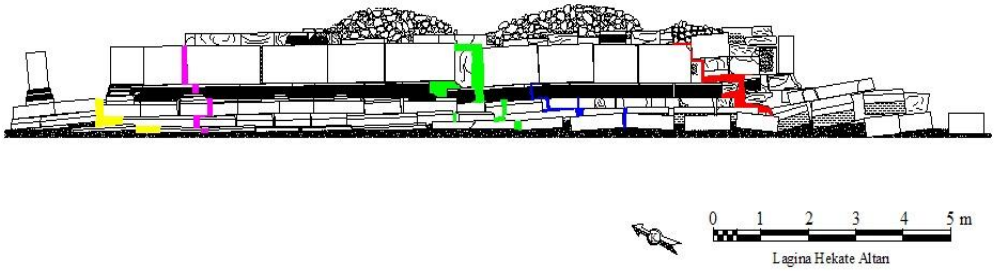
Çizim-5 : Altarın doğu ve kuzeyinde yapılan çalışmalarda ortaya çıkarılan mimari bloklar

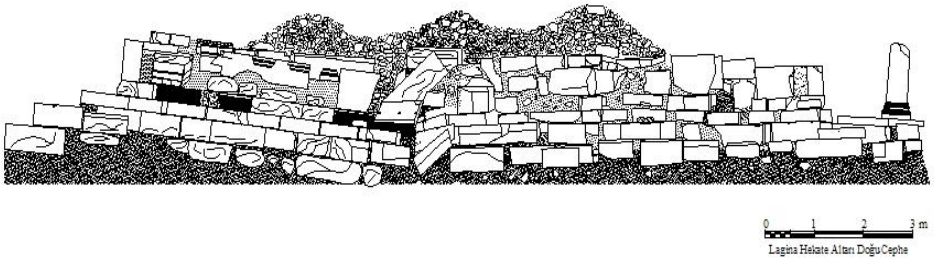
Çizim-6 : Lagina Hekate Altarı üstten görünüm ve yan cepheler

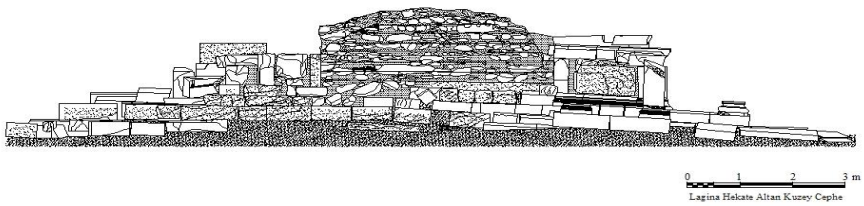
Çizim-7: Lagina Hekate Altarı Batı Cephe çizimi

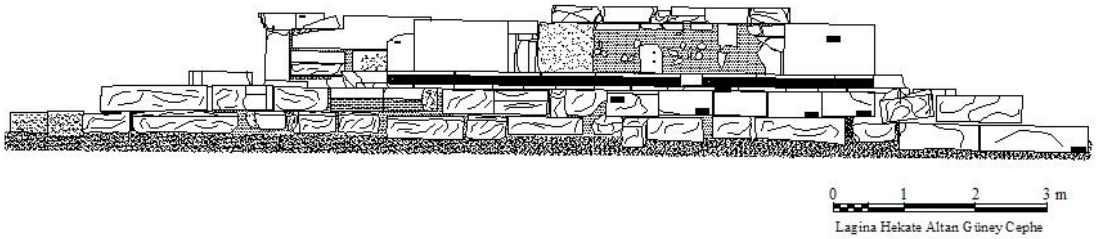
Çizim-8: Lagina Hekate Altarı Doğu Cephe çizimi

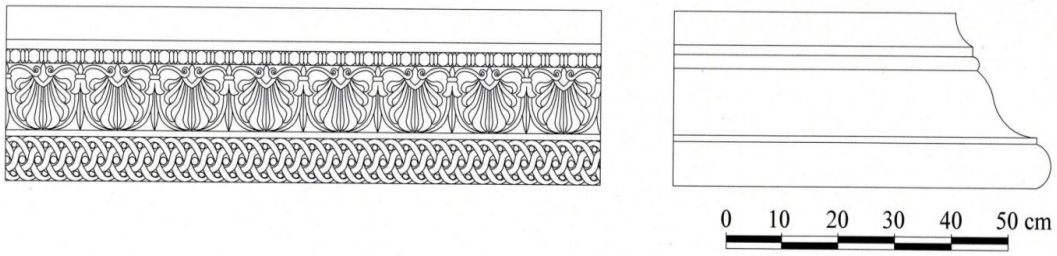
Çizim-9: Lagina Hekate Altarı Kuzey Cephe çizimi

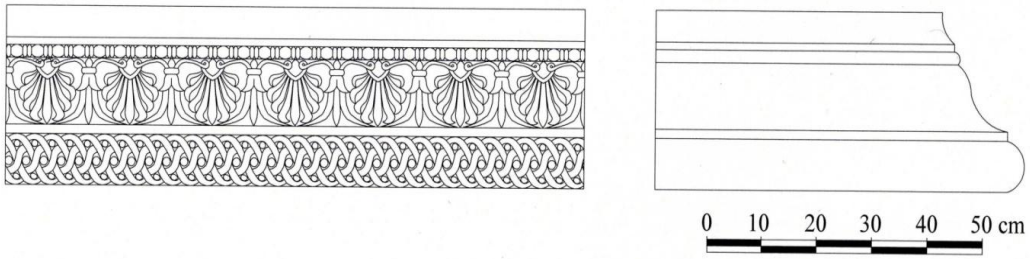
Çizim-10: Lagina Hekate Altarı Güney Cephe çizimi

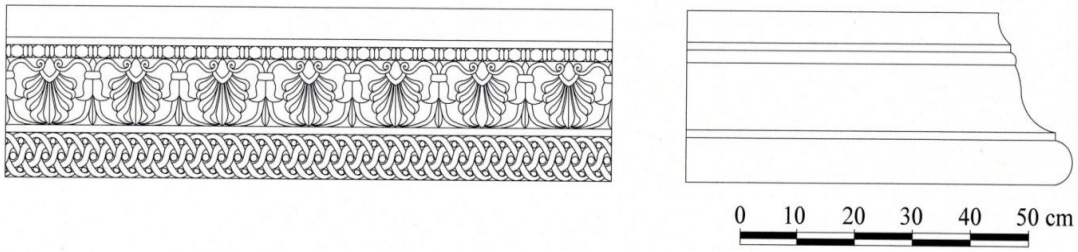
Çizim-11: Lagina Hekate Altarı Güney Cephe Toikhobat

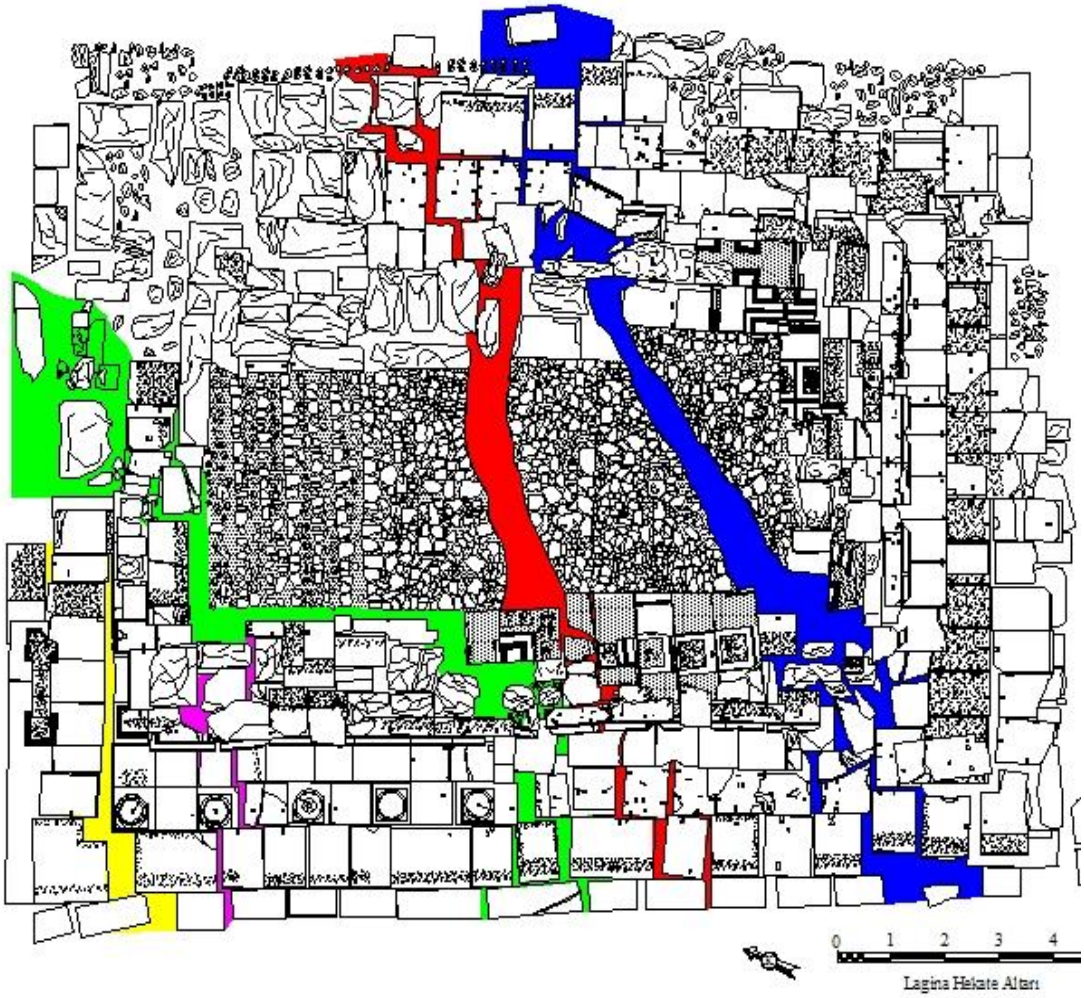
Çizim-12: Lagina Hekate Altarı Doğu Cephe Toikhobat

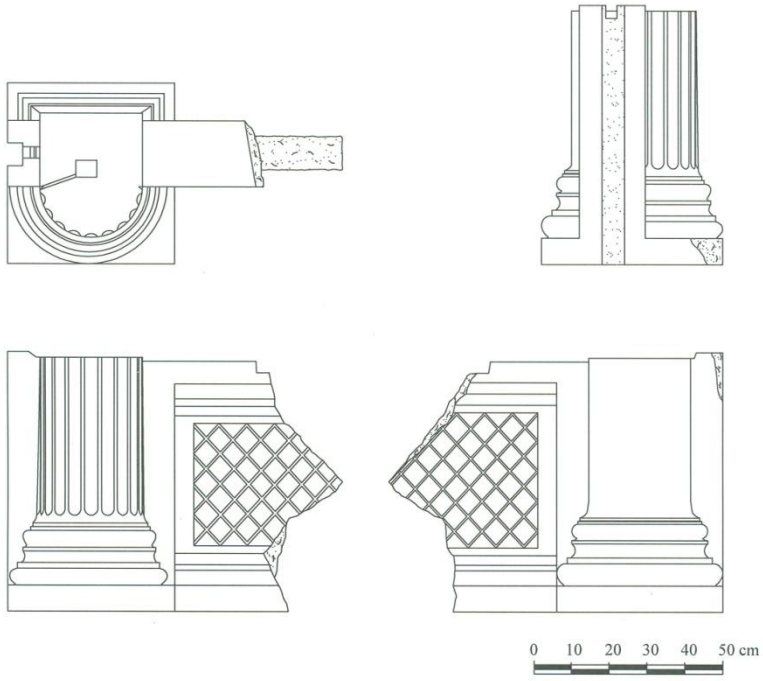
Çizim-13: Lagina Hekate Altarı Batı Cephe Toikhobat

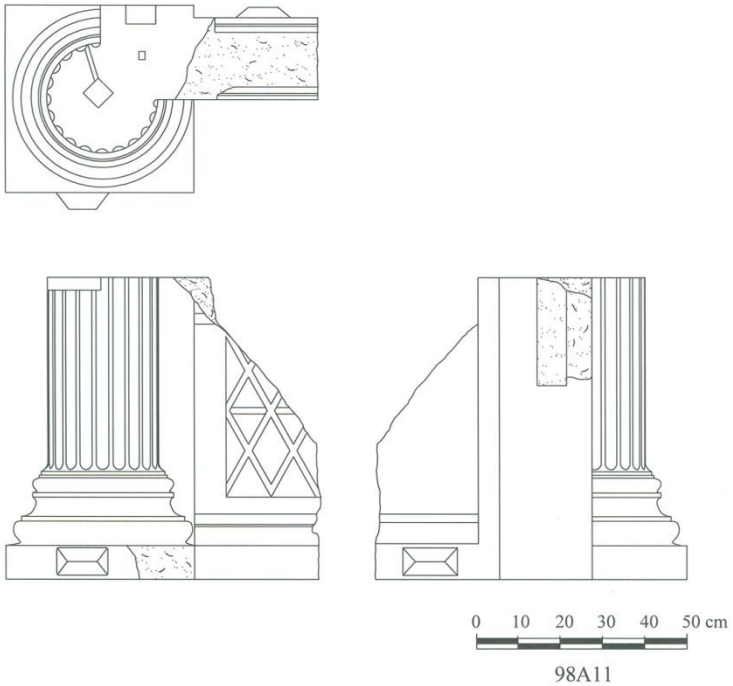
Çizim-14: Lagina Hekate Altarı üzerindeki fay çatlakları

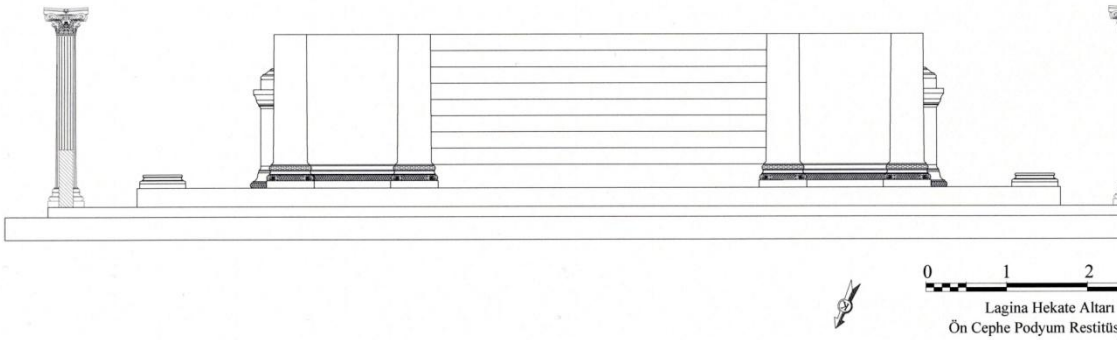
Çizim-15: Lagina Hekate Altarı parapet blokları

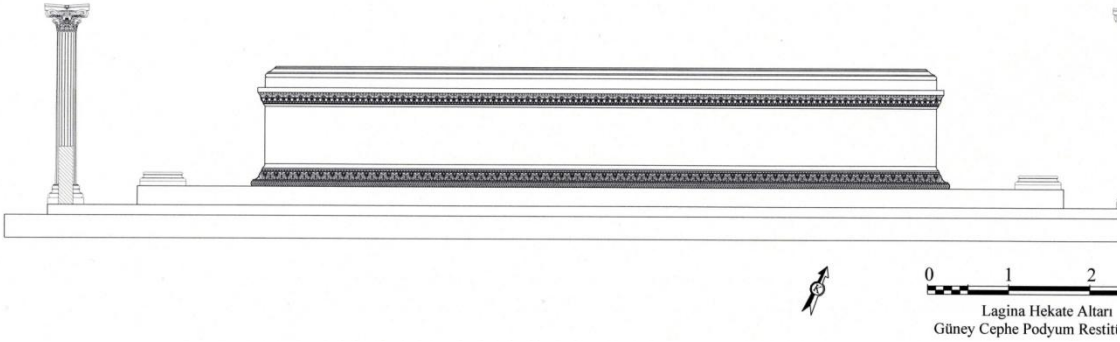
Çizim-16: Lagina Hekate Altarı parapet blokları

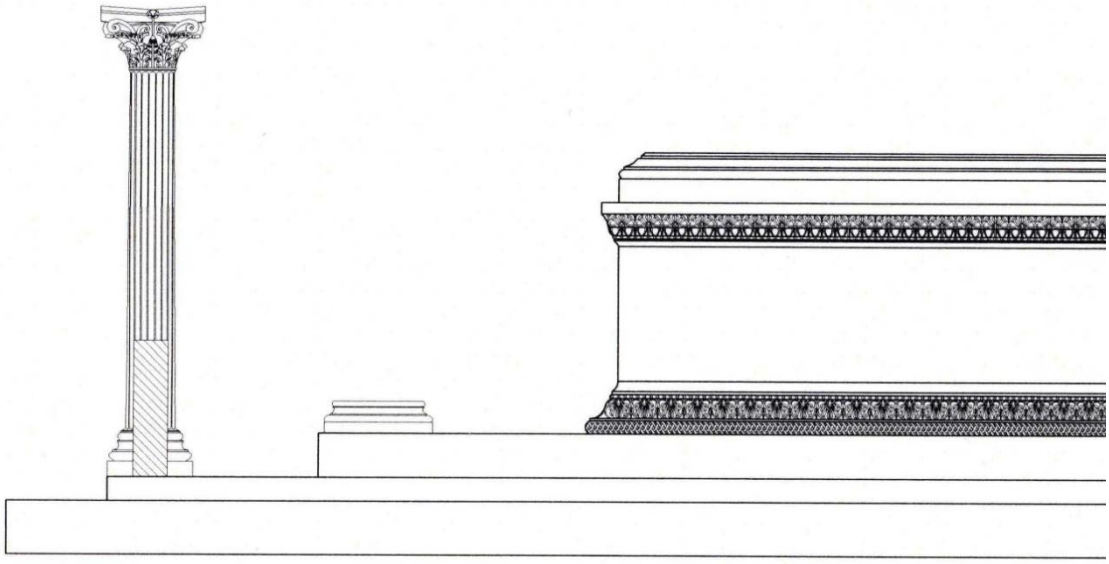
Çizim-17: Lagina Hekate Altarı ön cephe podyum restitüsyonu

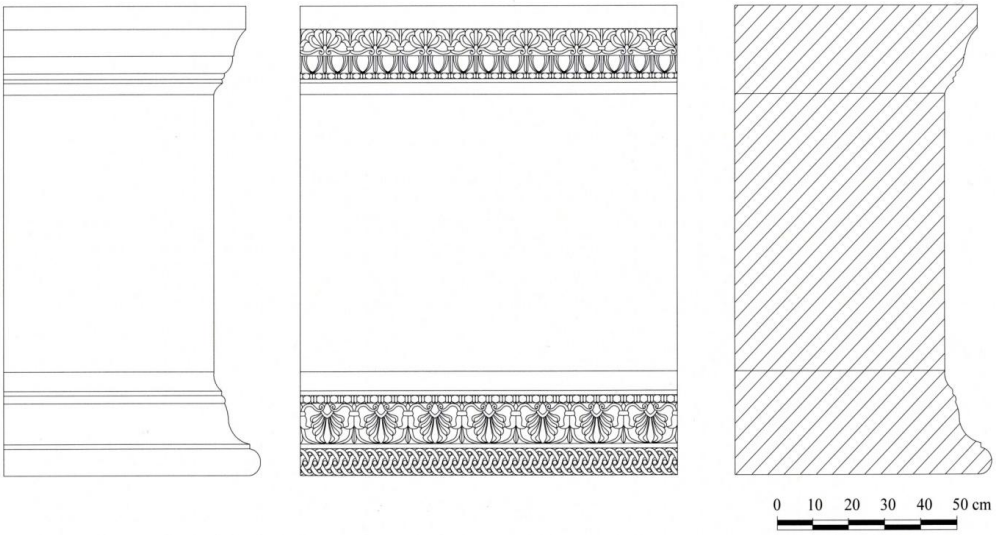
Çizim-18: Lagina Hekate Altarı güney cephe podyum restitüsyonu

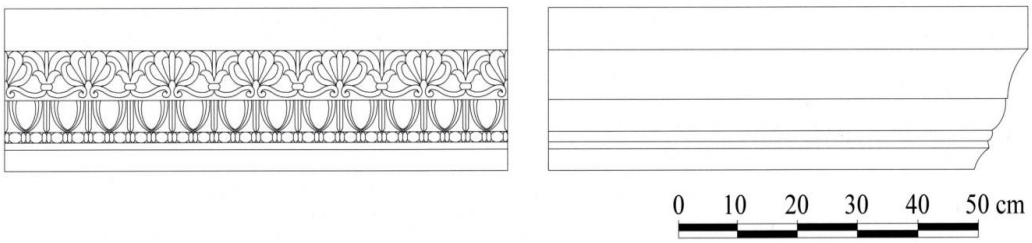
Çizim-19: Lagina Hekate Altarı güney cephe podyum restitüsyonu ayrıntı

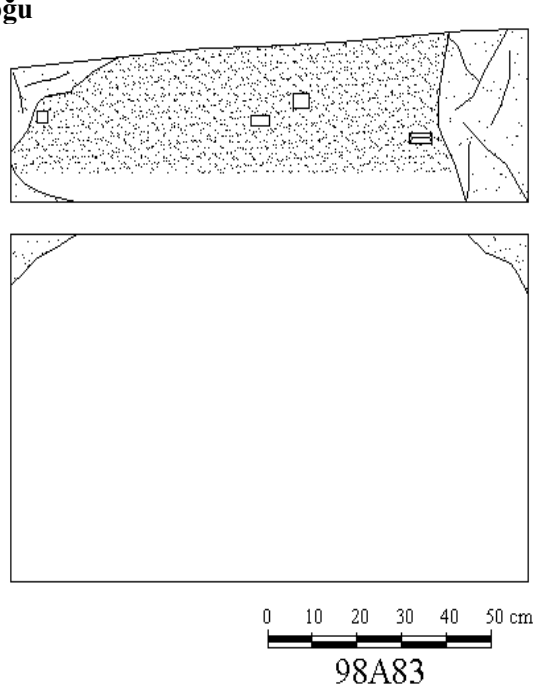
Çizim-20: Lagina Hekate Altarı batı cephe podyum restitüsyonu ayrıntı

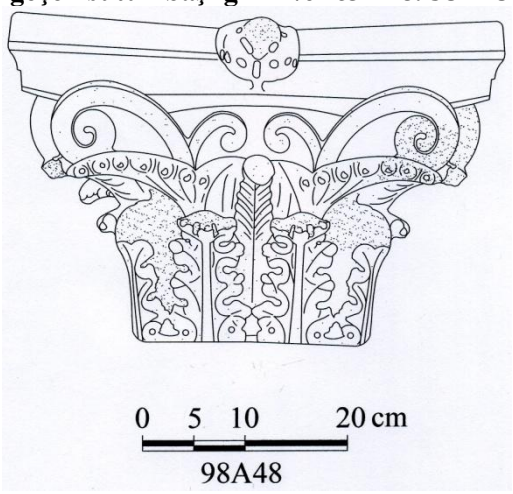
Çizim-21: Lagina Hekate Altarı batı cephe Orthostat tacı

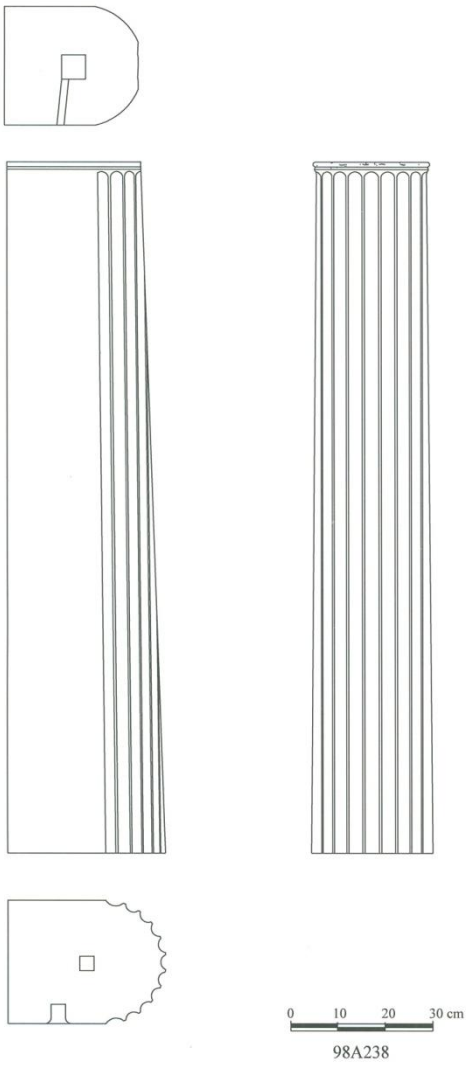
Çizim-22: Orthostad bloğu

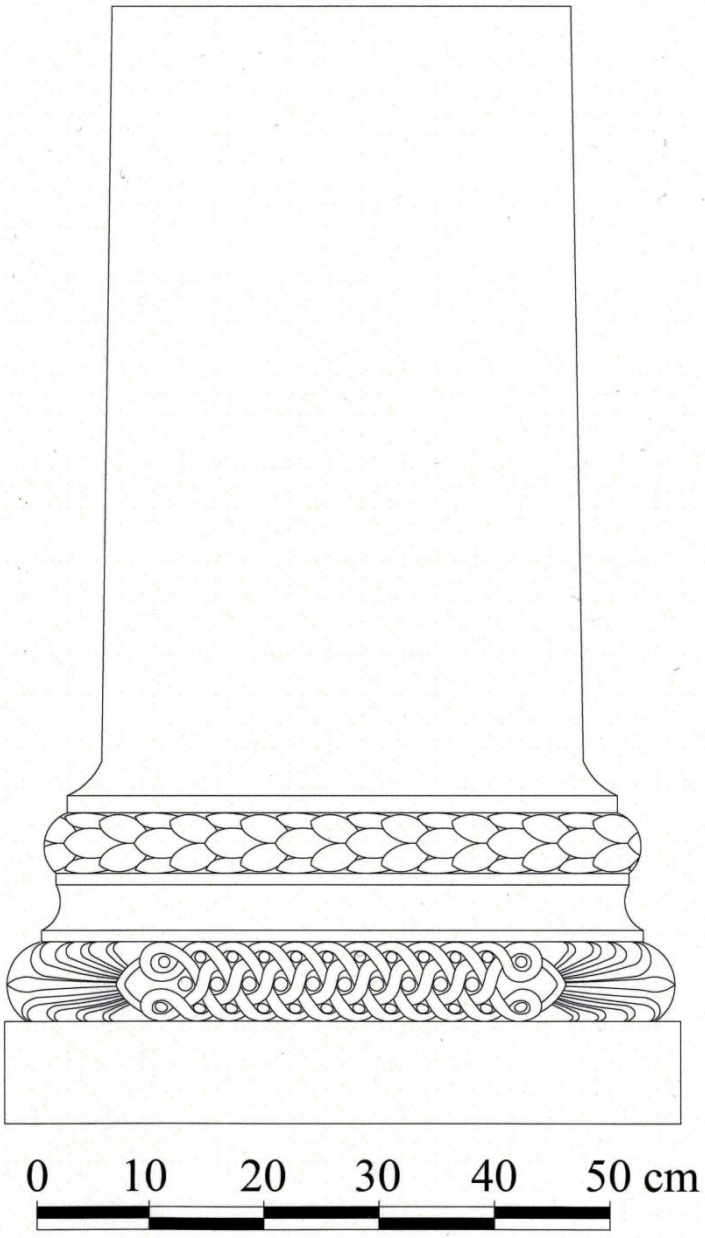
Çizim-23: Şapel İçinde ele geçen sütun başlığı Envanter No. 98A48

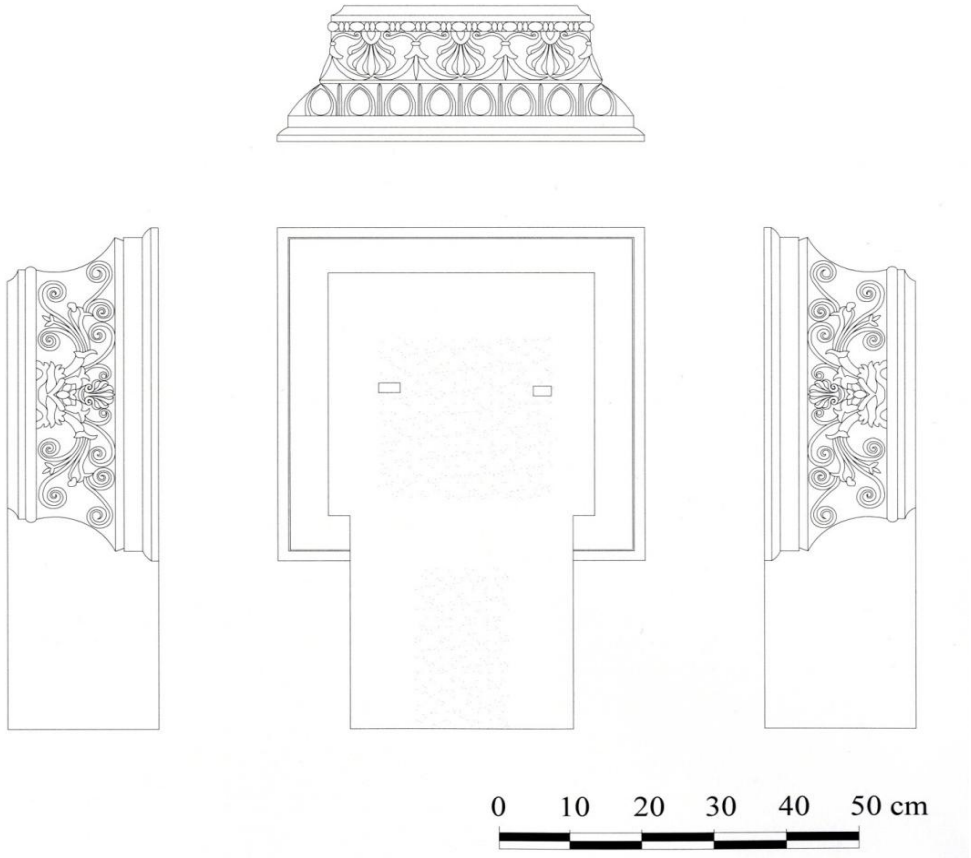
Çizim-24: Lagina Hekate Altarı sütun payesi Envanter No. 98A238

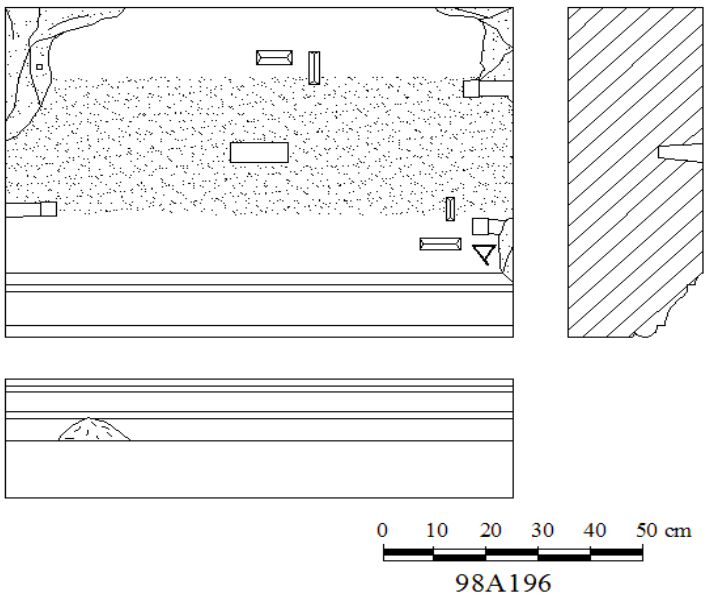
Çizim-25: Lagina Hekate Altarı anta

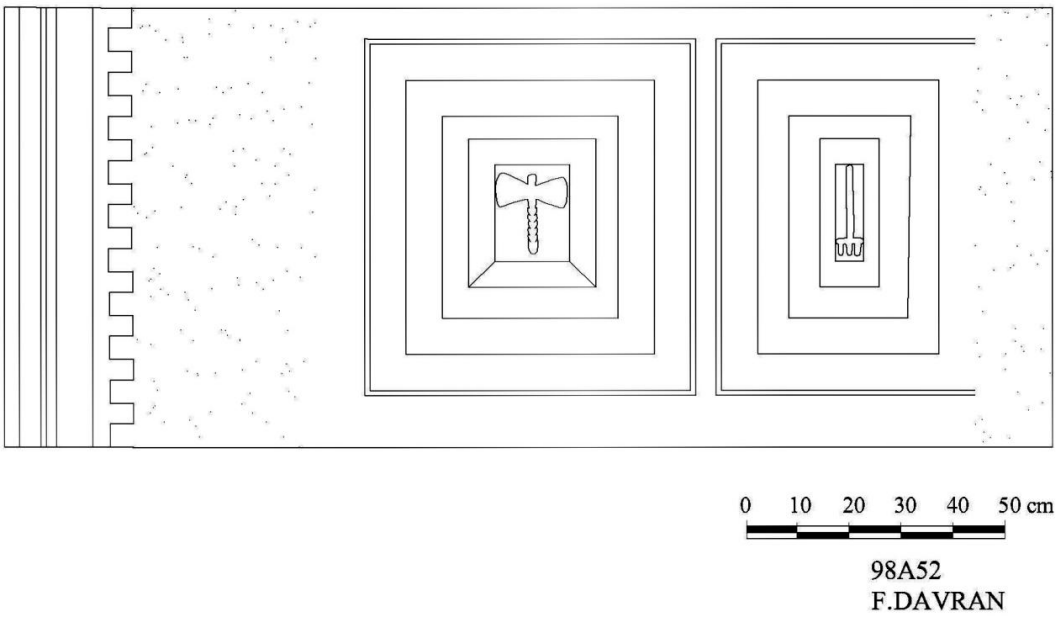
Çizim-26: Lagina Hekate Altarı anta başlığı

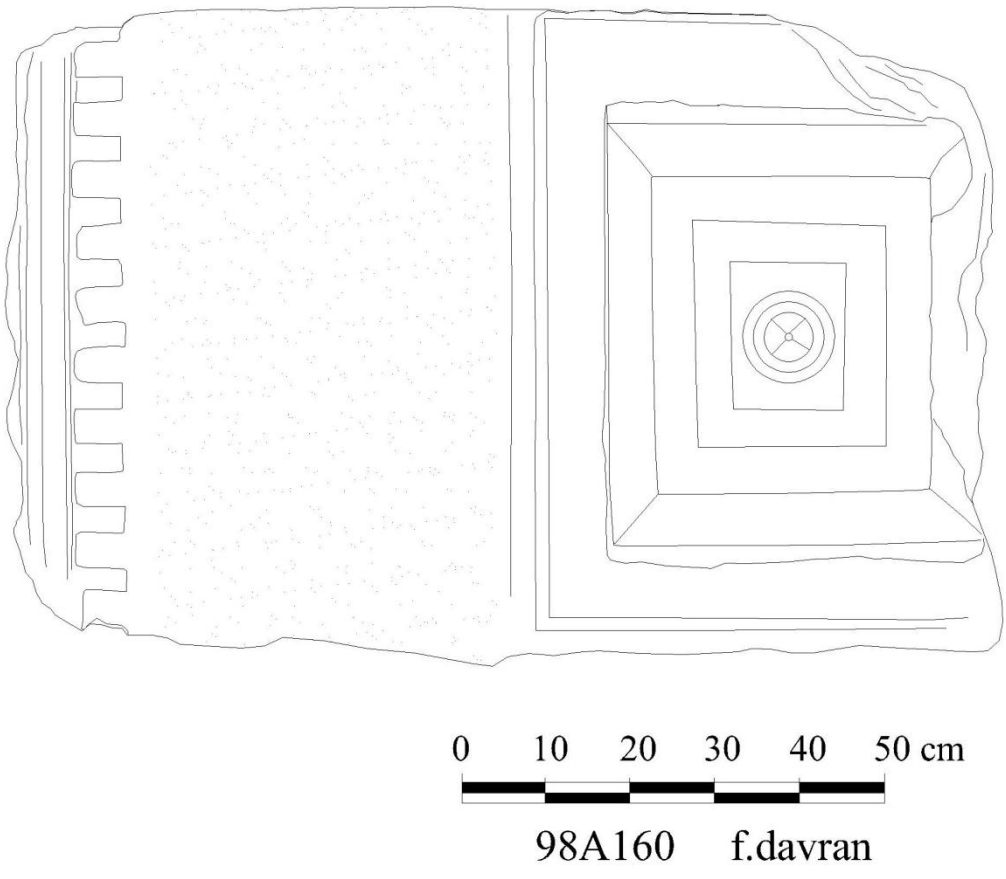
Çizim-27: Lagina Hekate Altarı stylobat Envanter No. 98A196

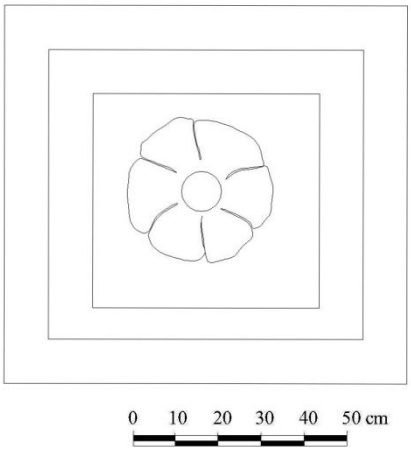
Çizim-28: Katalog No.1, Envanter No. 98A52-Tavan kaseti bloğu (Geison-sima bloğu)

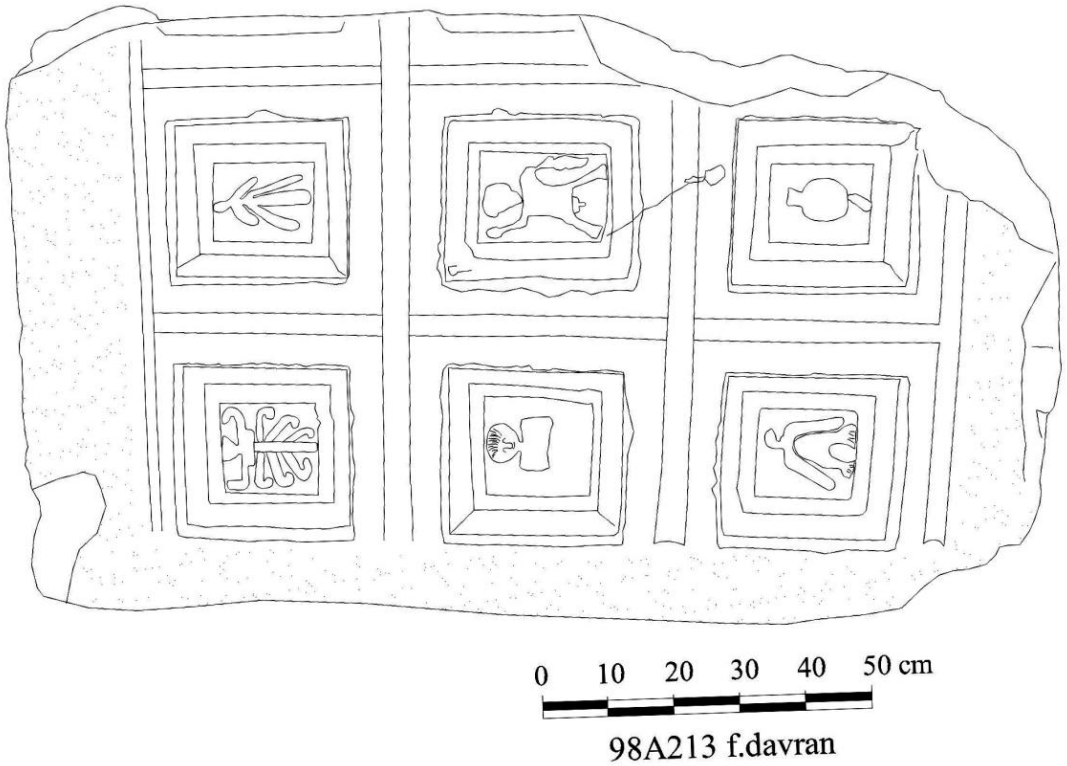
Çizim-29: Katalog No.2, Envanter No.98A160- Tavan kaseti bloğu (Geison-sima bloğu)

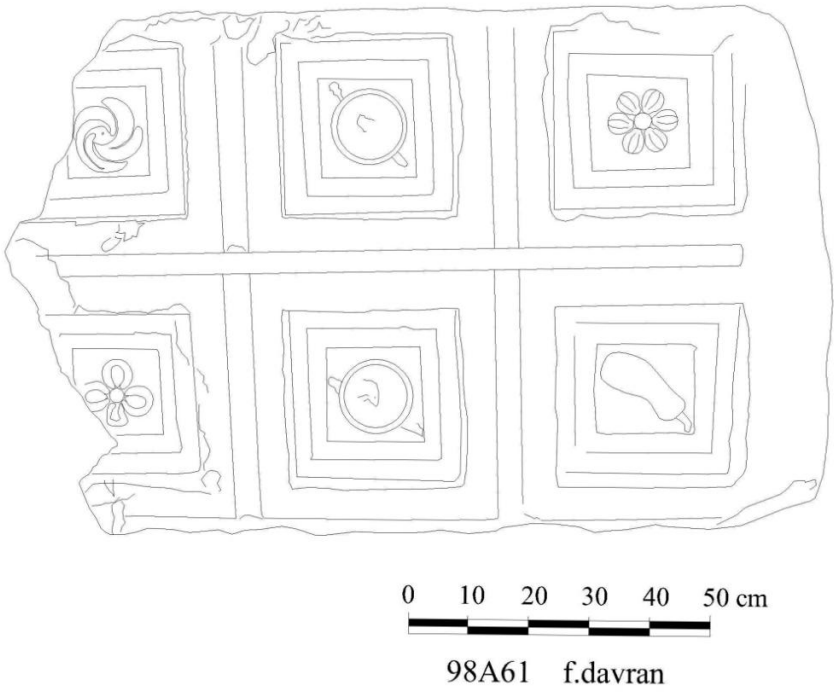
Çizim-30: Katalog No.5, Envanter No.98A216 Tavan Kaseti bloğu kaset ayrıntısı-rozet motifi

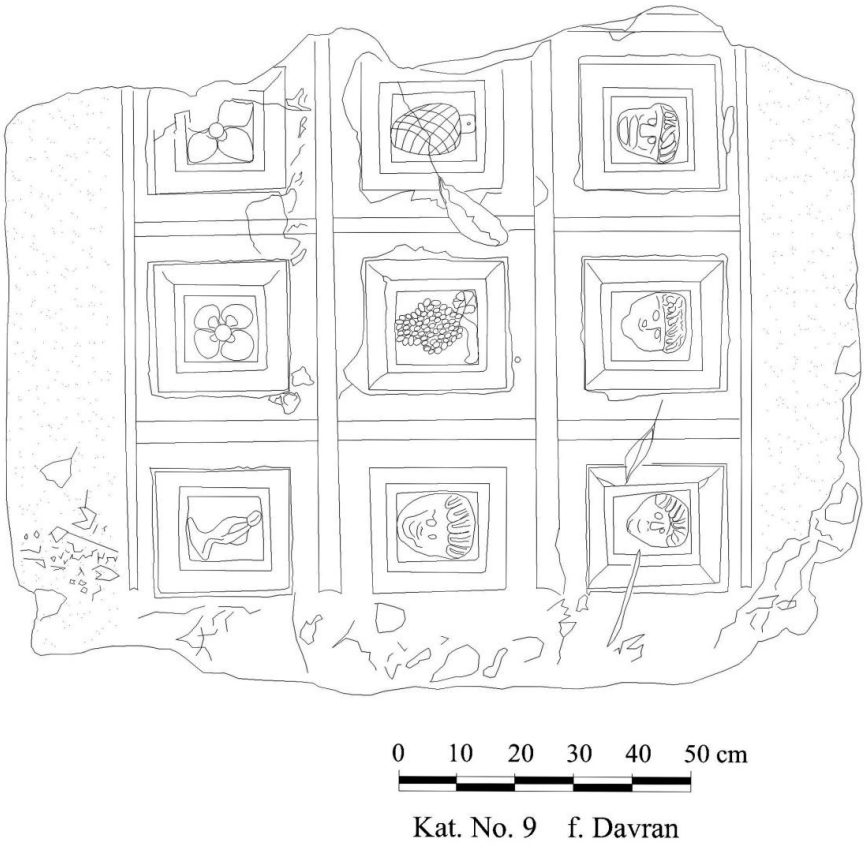
Çizim-31: Katalog No. 6, Envanter No. 98A213, Tavan Kaseti bloğu

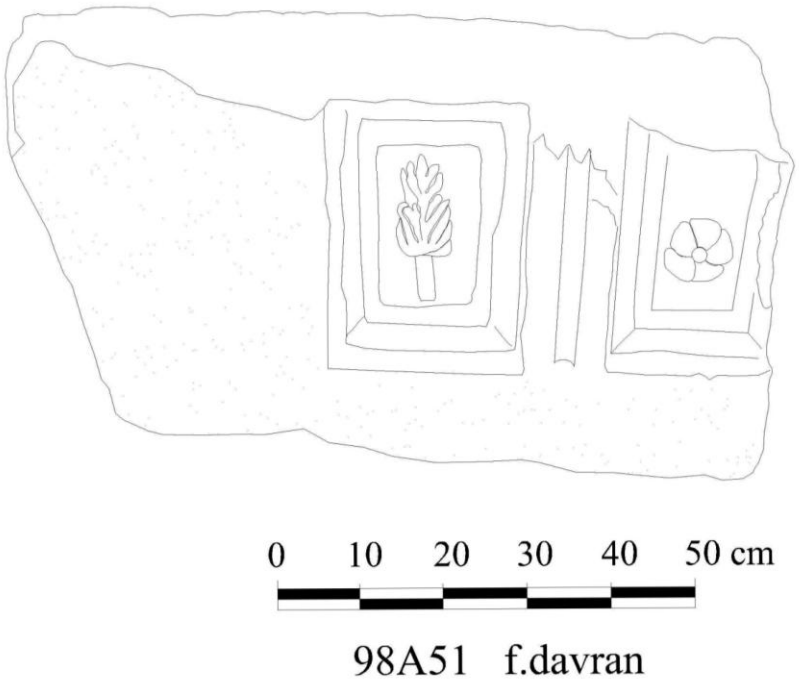
Çizim-32: Katalog No. 8, ,Envanter No. 98A61 Tavan Kaseti Bloğu

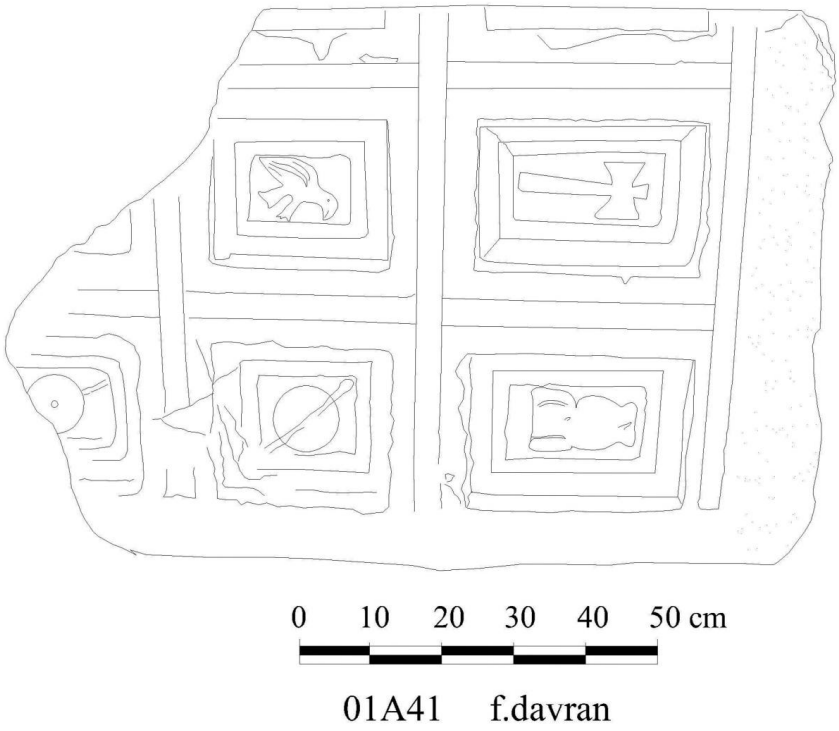
Çizim-33: Katalog No. 9 Tavan Kaseti Bloğu

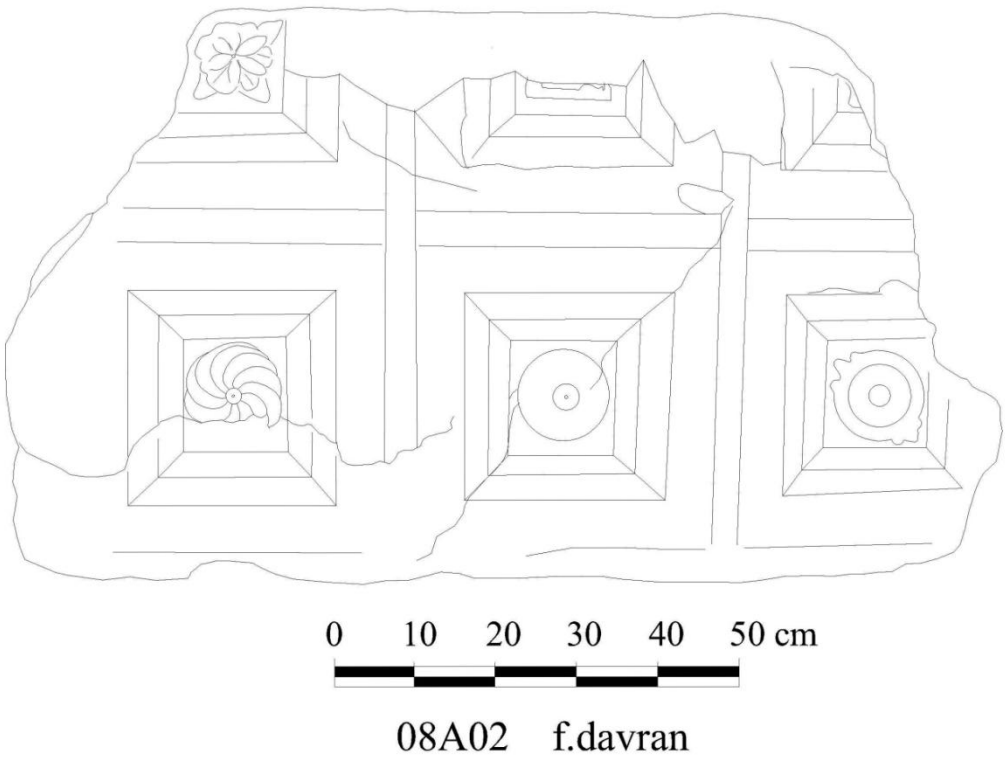
Çizim-34: Katalog No. 10, Envanter No. 98A51 Tavan Kaseti Bloğu

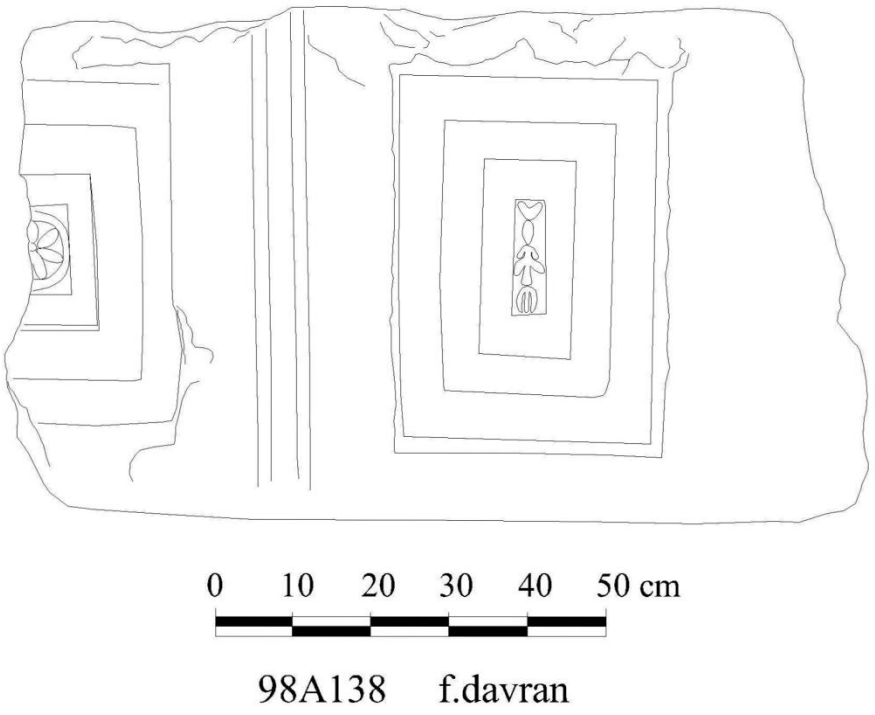
Çizim-35: Katalog No. 11, Envanter No. 01A41 Tavan Kaseti Bloğu

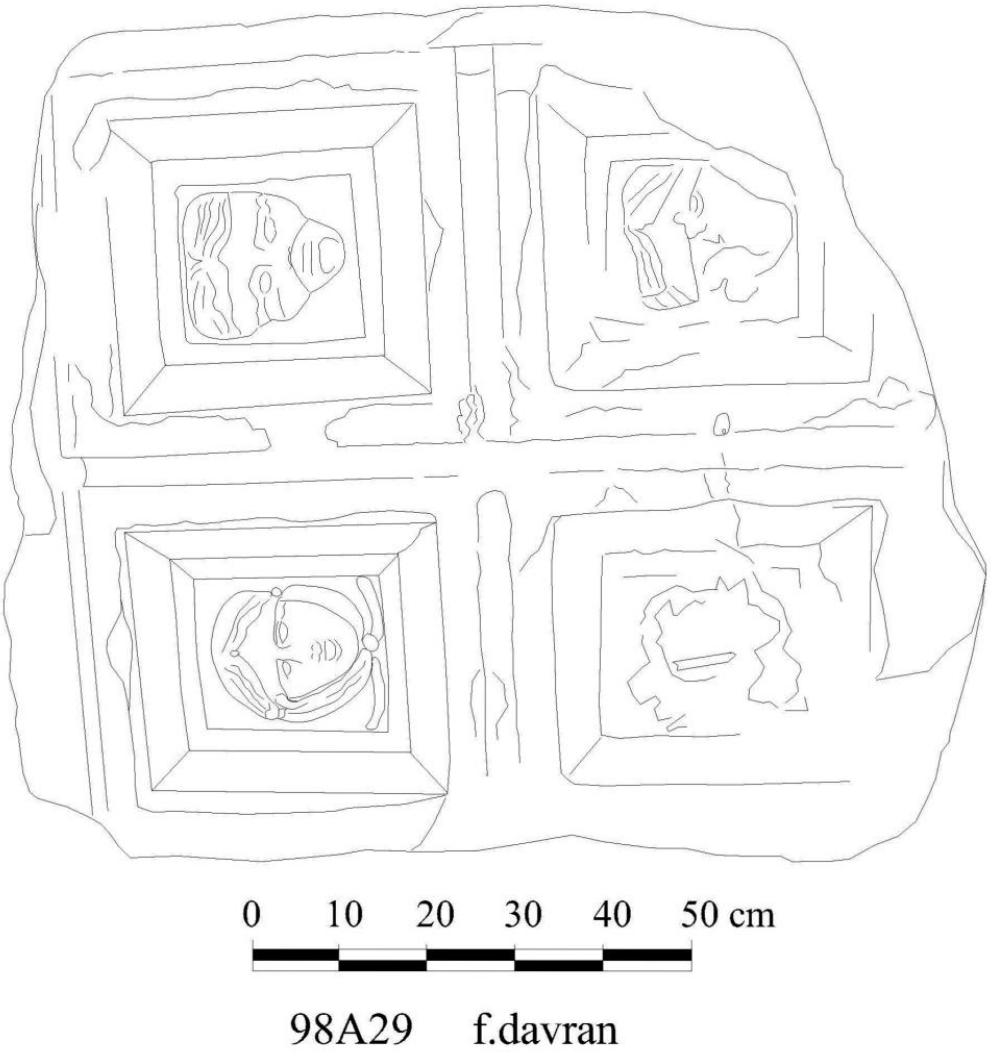
Çizim-36: Katalog No. 12, Envanter No. 08A02 Tavan Kaseti Bloğu

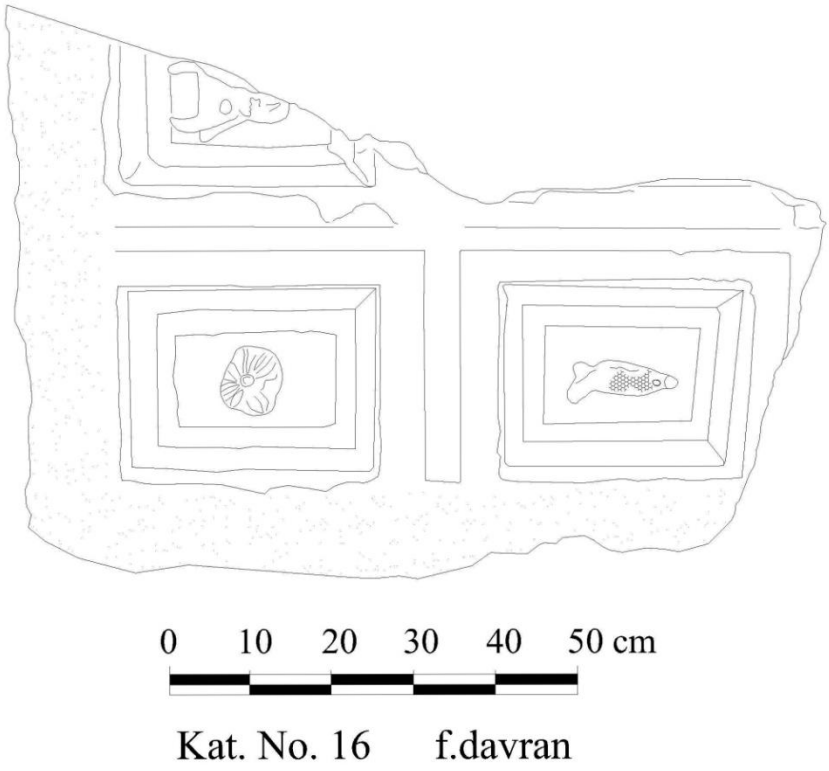
Çizim-37: Katalog No. 14, Envanter No. 98A138 Tavan Kaseti Bloğu

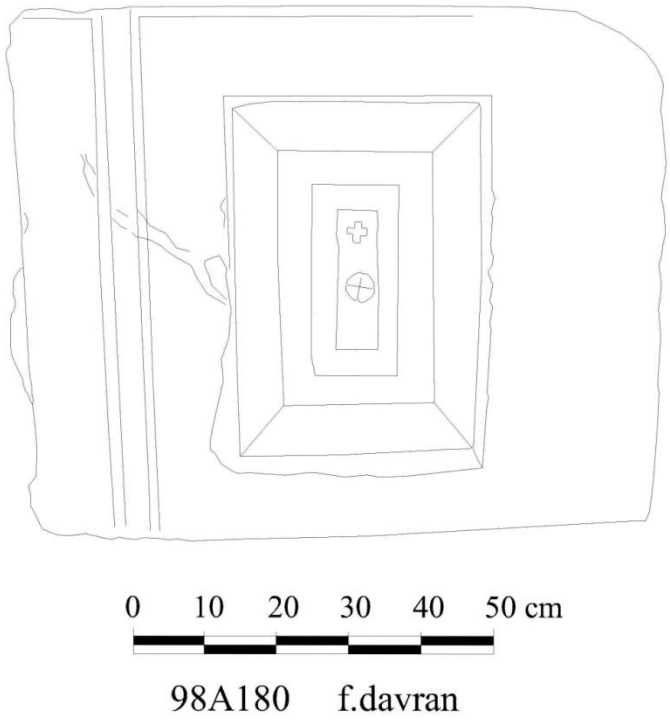
Çizim-38: Katalog No. 15, Envanter No. 98A29 Tavan Kaseti Bloğu

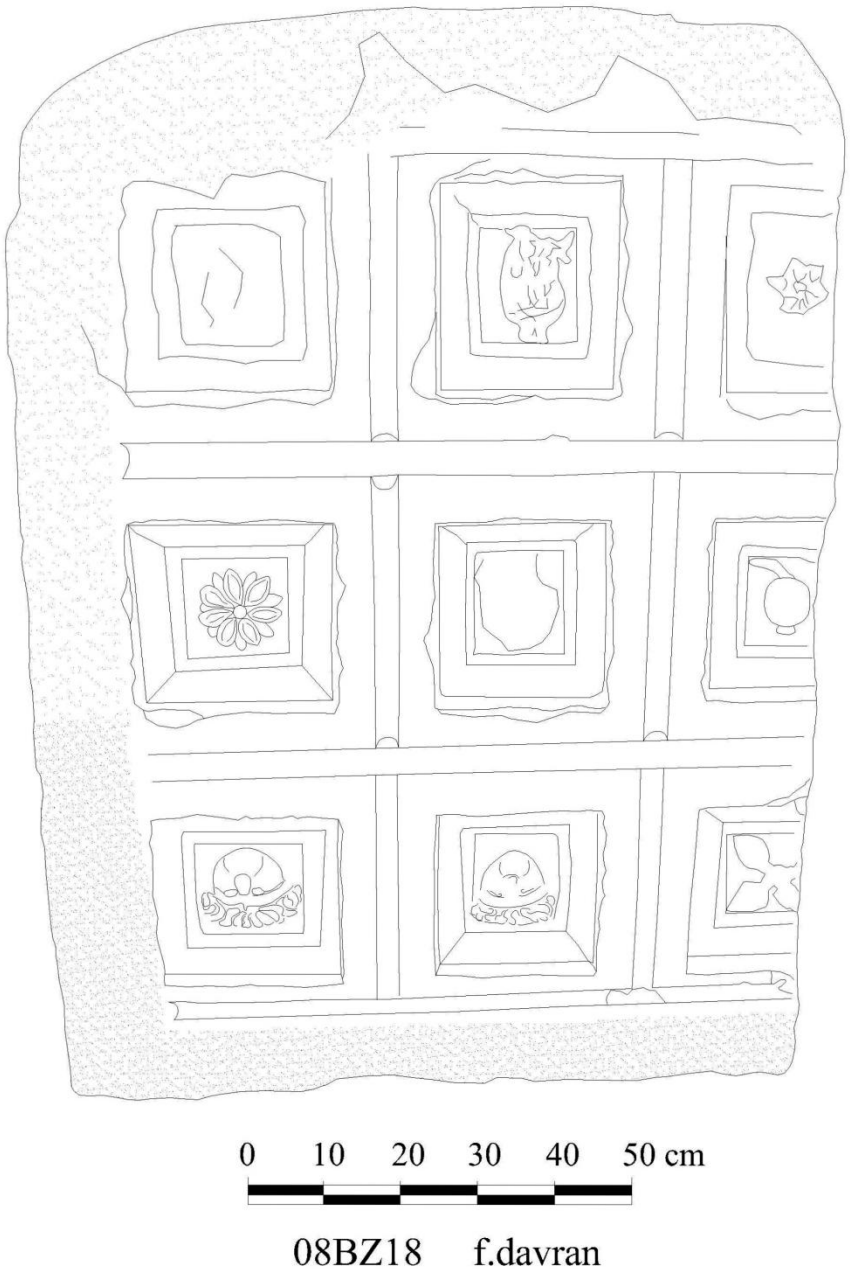
Çizim-39: Katalog No. 16, Tavan Kaseti Bloğu

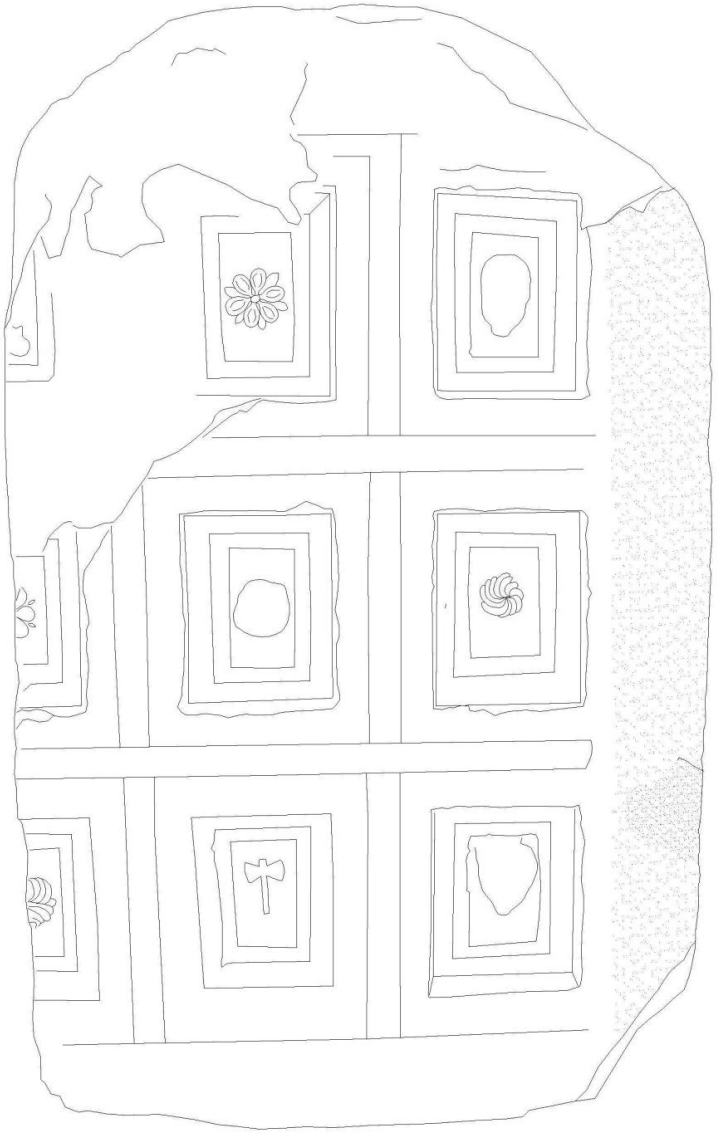
Çizim-40: Katalog No. 17, Envanter No. 98A180, Tavan Kaseti Bloğu

Çizim-41: Katalog No. 18, Envanter No. 08BZ18, Tavan Kaseti Bloğu

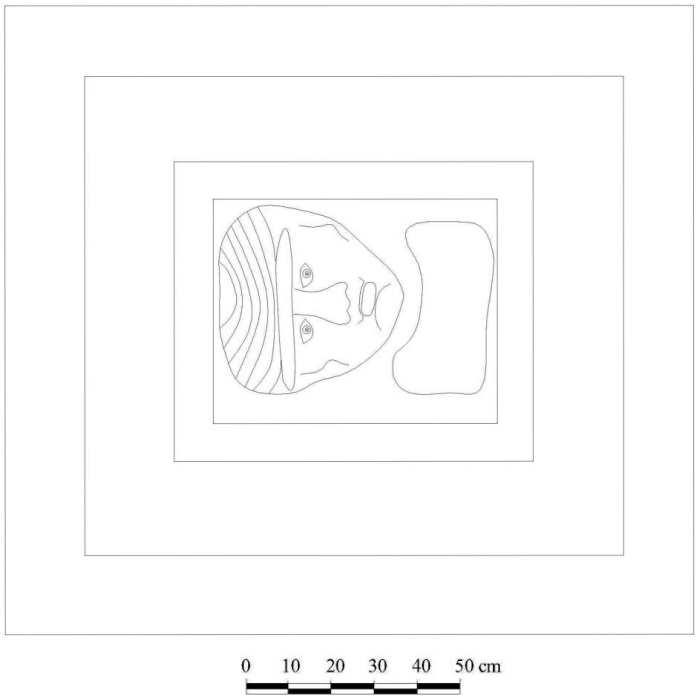

Çizim-42: Katalog No. 19, Tavan Kaseti Bloğu

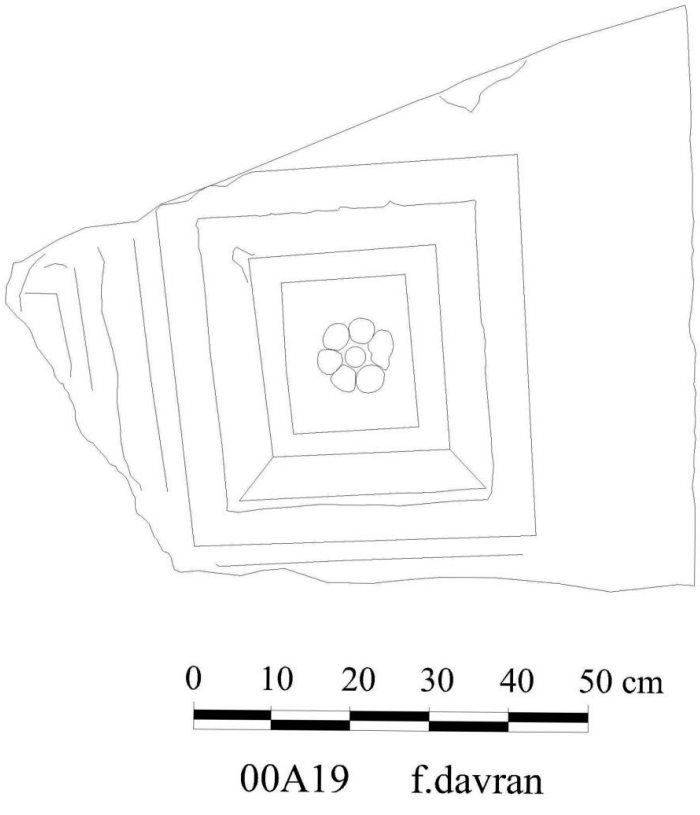

Kat. No. 9 f.davran

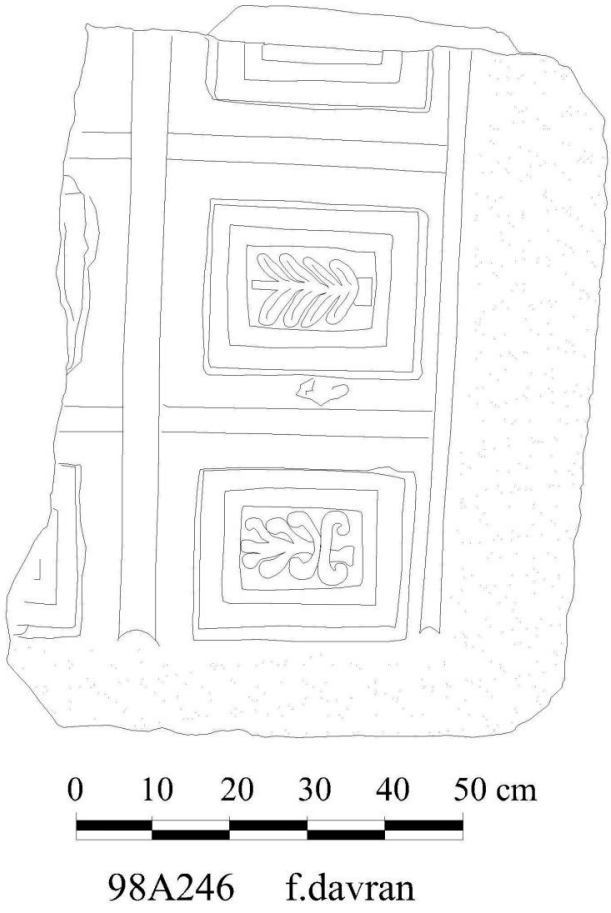
Çizim-43: Katalog No. 20, Tavan Kaseti Bloğu

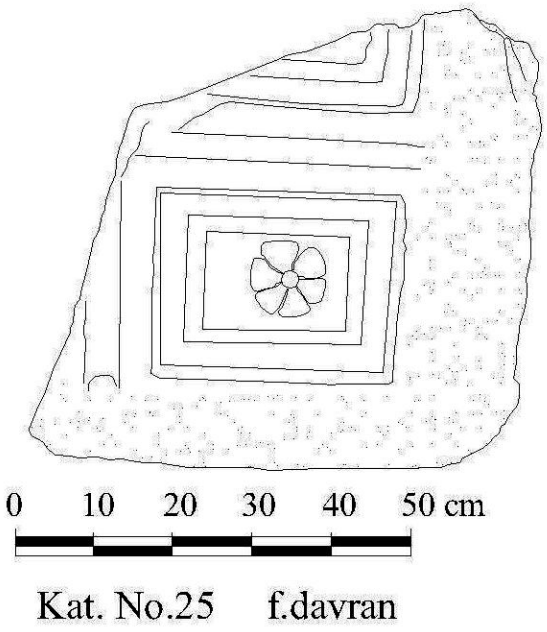
Çizim-44: Katalog No. 21, Envanter No. 00A19, Tavan Kaseti Bloğu

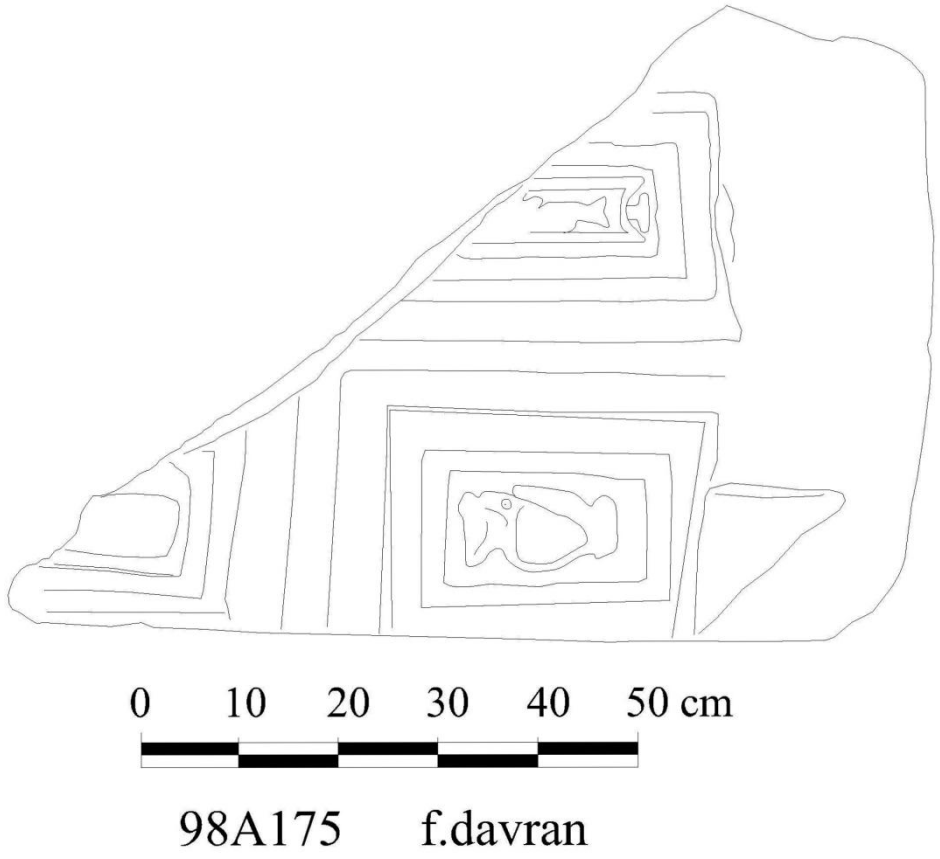
Çizim-45: Katalog No. 24, Envanter No. 98A246, Tavan Kaseti Bloğu

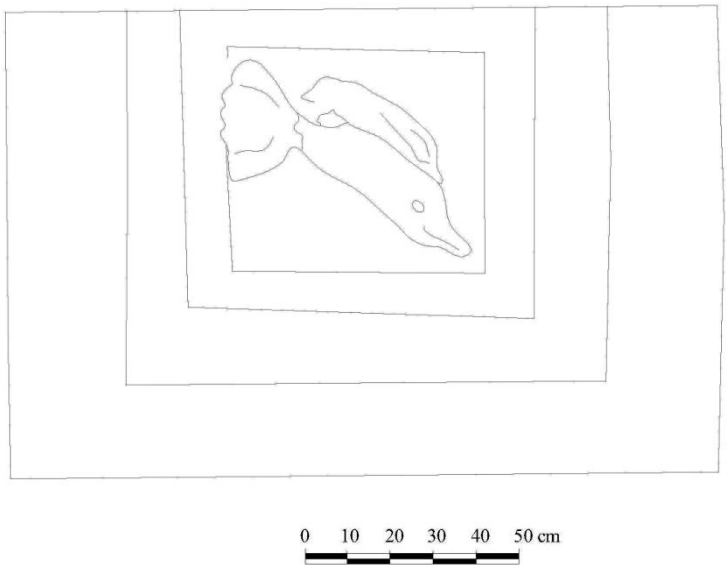
Çizim-46: Katalog No. 25, Tavan Kaseti Bloğu

Çizim-47: Katalog No. 26, Envanter No. 98A175, Tavan Kaseti Bloğu

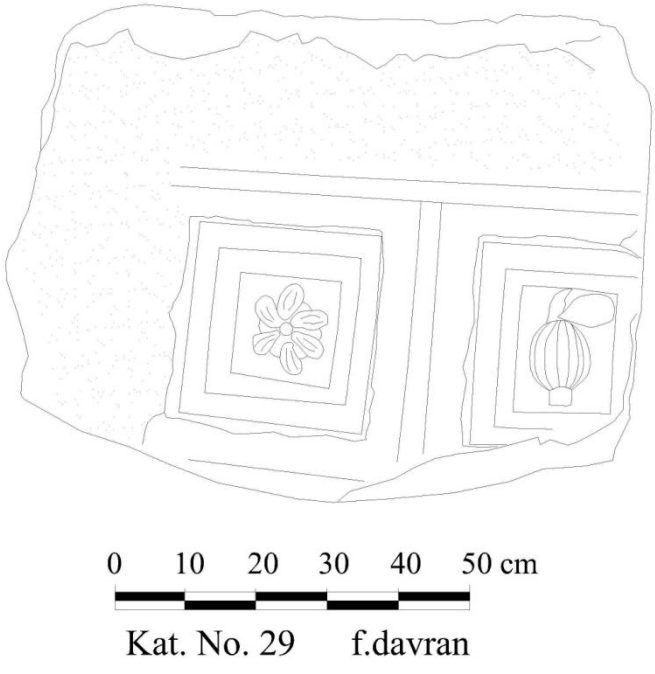
Çizim-48: Katalog No. 27, Tavan Kaseti

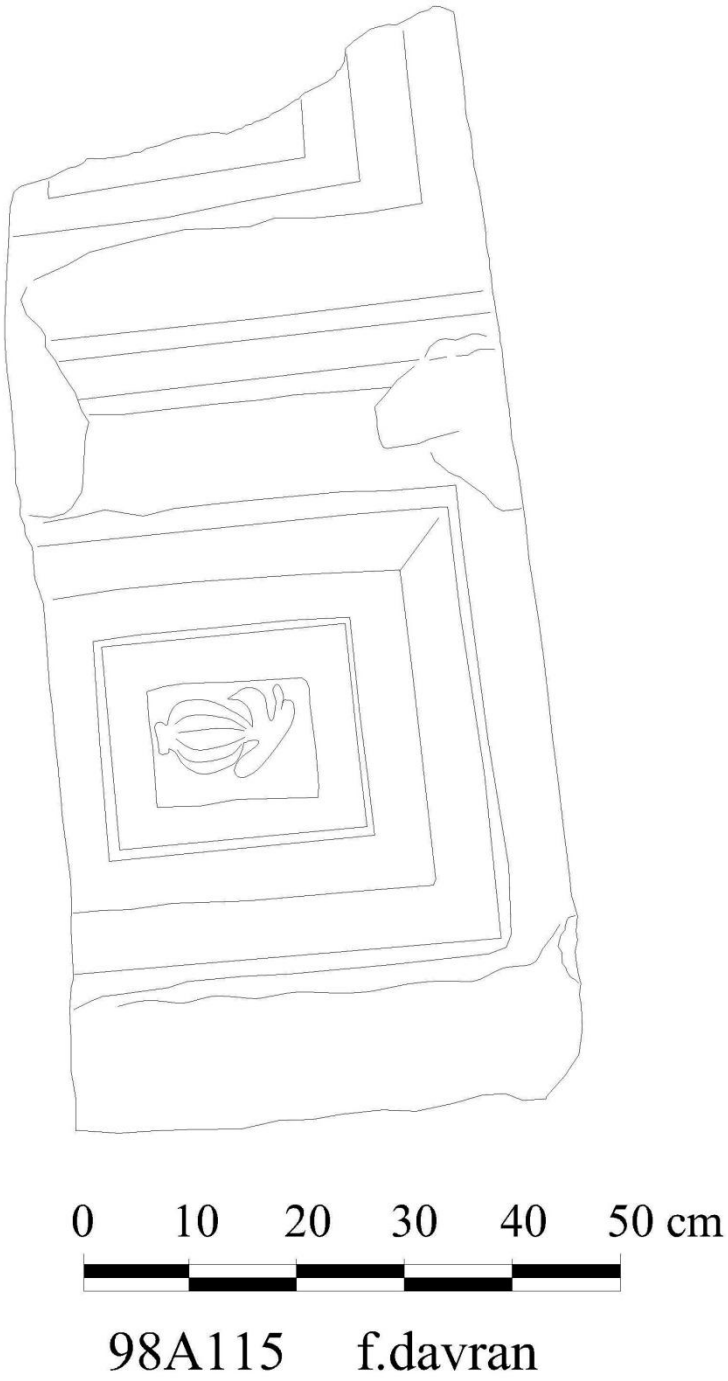
Çizim-49: Katalog No. 28, Envanter No. 08A82, Tavan Kaseti Bloğu

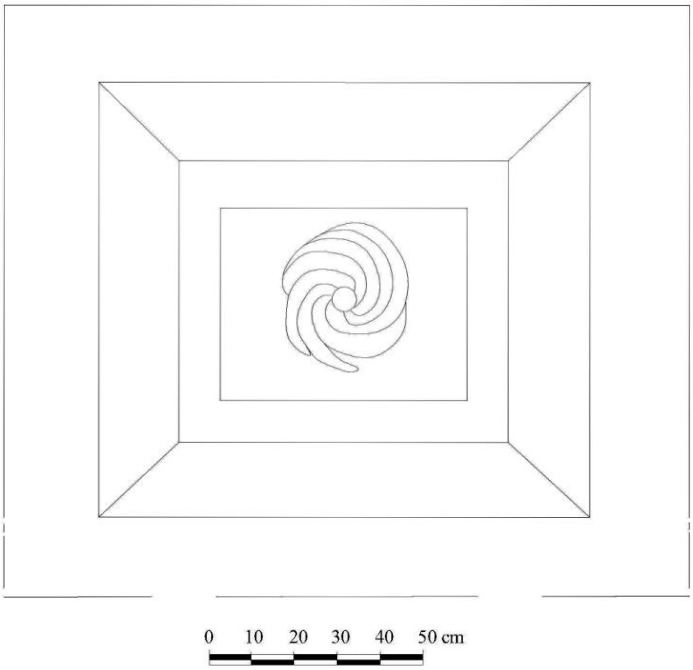
Çizim-50: Katalog No. 29, Tavan Kaseti Bloğu

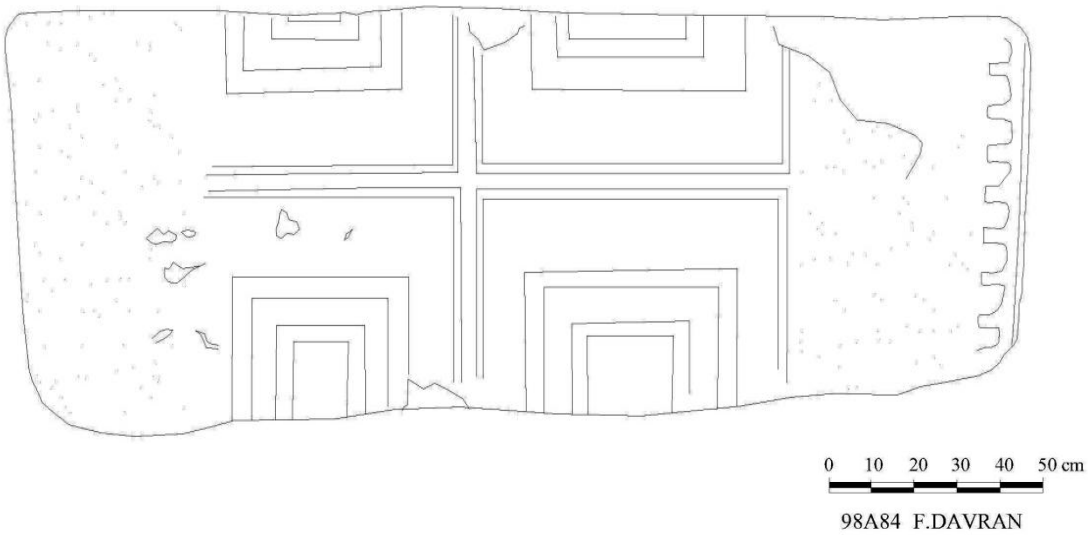
Çizim-51: Katalog No. 31, Envanter No. 98A115, Tavan Kaseti Bloğu

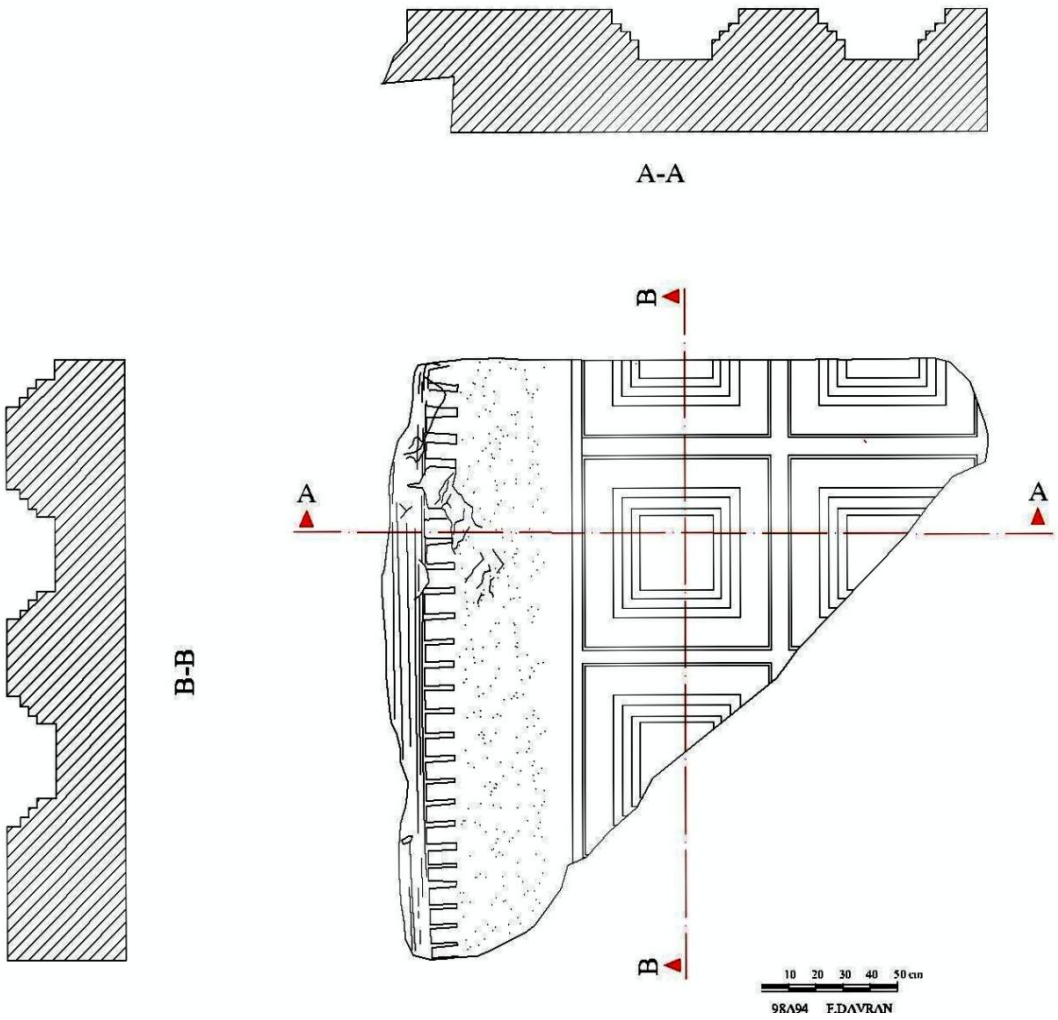
Çizim-52: Katalog No. 32, Tavan Kaseti

Çizim-53: Katalog No. 37, Envanter No. 98A84, Tavan Kaseti Bloğu

Çizim-54: Katalog No. 39, Envanter No. 98A84, Tavan Kaseti Bloğu

RESİMLER

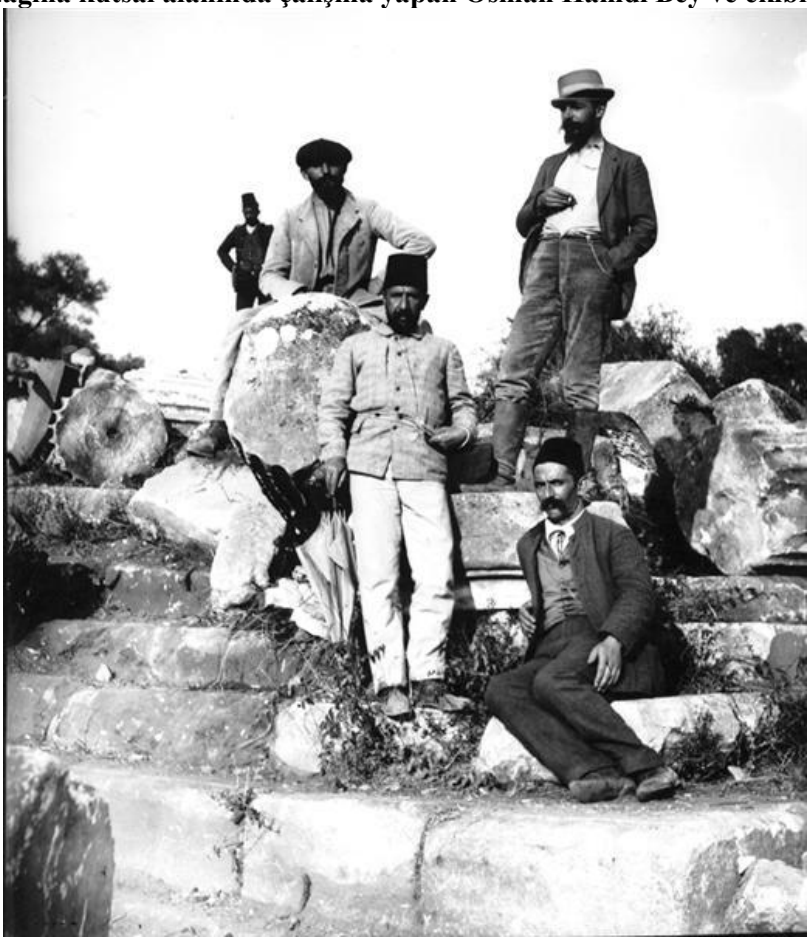
Resim-1: Karia haritası

Resim-2: Lagina Hekate Kutsal Alanı'nın hava fotoğrafı

Resim-3 : Lagina kutsal alanında çalışma yapan Osman Hamdi Bey ve ekibi

Resim-4 : Propylon

Resim-5 : Hekate Tapınağı

Resim-6 : Lagina Hekate Kutsal Alanı Altarı-Bizans yapısı ve Şapel, kazı çalışmaları sonrası son görünümü

Resim-7 : Serapis Rölyefli Alınlık (Bkz. Çiz.4)

Resim-8 : Augustus Naiskosu üst yapısı ön cephesi

Resim-9: İmparator Naiskosu 98A168 Numaralı Yazıtlı üst yapı bloğu

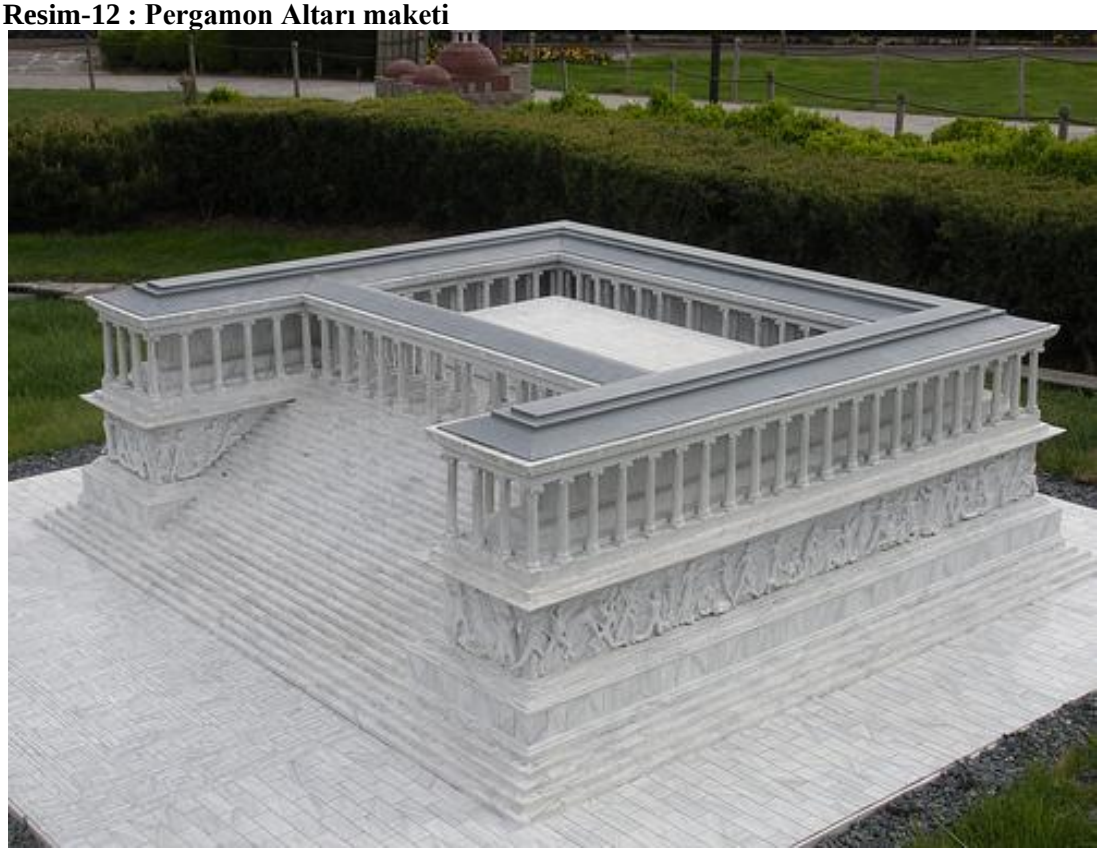
Resim-10 : Altardan tapınağa giden yol-Sebastian yolu

Resim-11 : Pergamon Altarı

Resim-12 : Pergamon Altarı maketi

Resim-13 : Magnezia Altarı

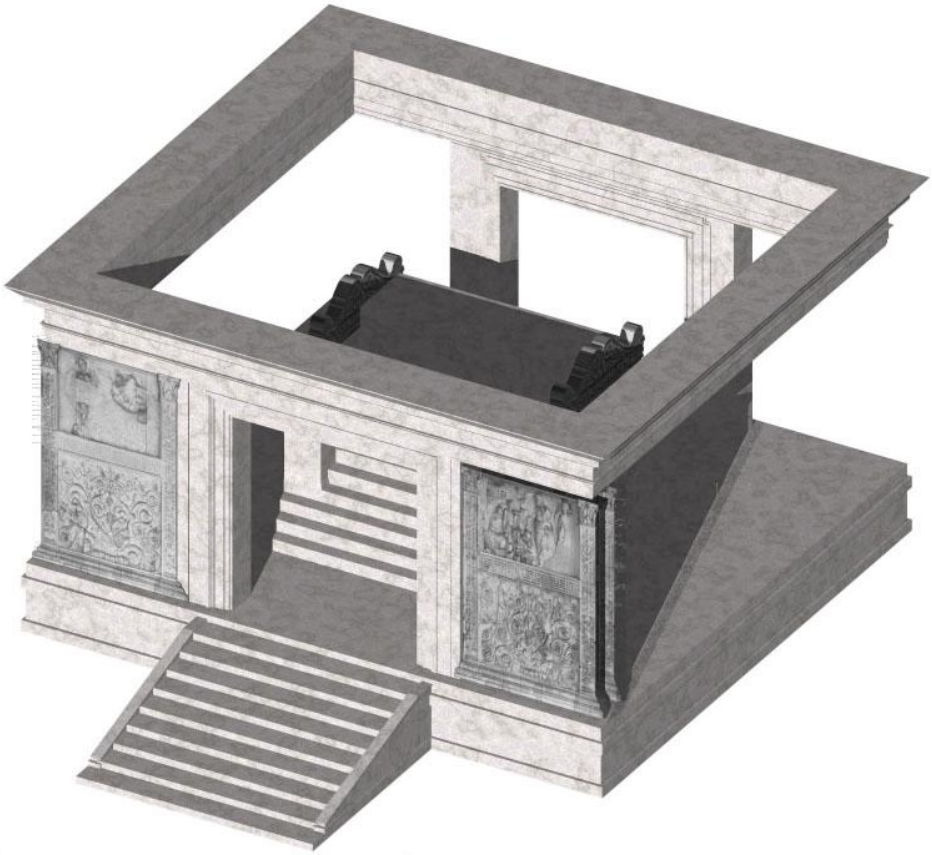
Resim-14 : Maison Carree

Resim-15 : Ara Pacis Altarı

Resim-16 : Ara Pacis Altarı maketi

Resim-17 : Ara Pacis Altarı bezemeler

Resim-18 : Ara Pacis Altarı bezemeler

Resim-19-20 : Ara Pacis Altarı bezemeler ayrıntı

Resim-21-22 : Ara Pacis Altarı bezemeler ayrıntı

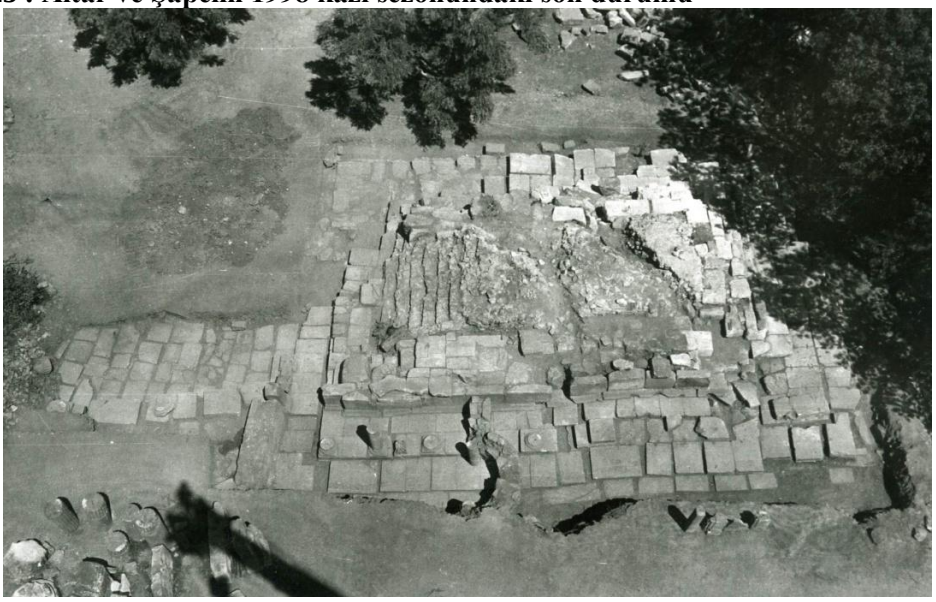
Resim-23: Altar ve Bazilika hava fotoğrafı

Resim-24 : 1998 kazı sezonu öncesi Altarın durumu

Resim-25 : Altar ve Şapelin 1998 kazı sezonundaki son durumu

Resim-26: 1998 kazı sezonu sonu atlar ve araziye tasnif edilen mimari bloklar

Resim-27 : Lagina Hekate Kutsal Alanı Altarı hava fotoğrafı

Resim-28 : Altar Euthytrie-stylobat (Anta ayrıntısı için Bkz. Çiz.26-27)

Resim-29 : Altar toikhobat (Bkz. Çiz.21)

Resim-30 : Altar Orthostad blokları

Resim-31-32 : Altar Güney cephe toikhobat

Resim 33-34 : Altar Doğu cephe toikhobat

Resim-35 : Altar Batı cephe toikhobat

Resim-36: Altar Parapet blokları

Resim-37: Altar Parapet blokları

Resim-38-39 : Korinth başlığı detay

Resim-40-41 : Korinth başlığı detay

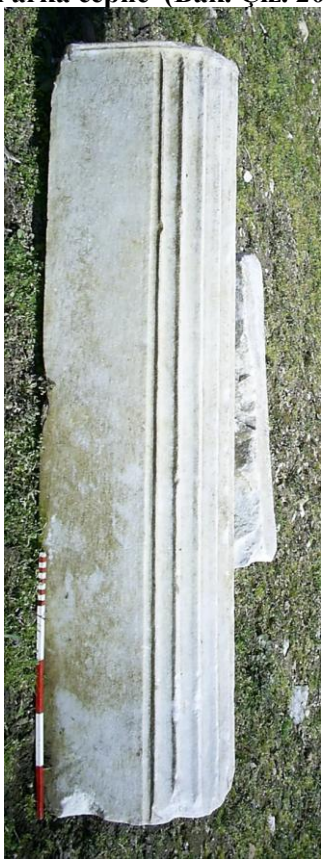

Resim-42 : Şapel İçinde ele geçen sütun başlığı

Resim-43 : Altar yarım yuvarlak sütun ön cephe (Bkz. Çiz. 20)

Resim-44 : Altar sütun dörtgen arka cephe (Bak. Çiz. 20)

Resim-45 : Altar sütun kaideleri (Bkz. Çiz

Resim-46- : Altar anta

Resim-47 : Altar anta

Resim-48 : Lagina Hekate Altarı stylobat Envanter No. 98A196

Resim-49 : Altar arşitrav bezemeleri

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı **:** Funda DAVRAN

Doğum Tarihi **:** 31.12.1968

Öğrenim Durumu :

DERECE	**ALAN**	**ÜNİVERSİTE**	**YIL**
Lisans	Arkeoloji-Sanat Tarihi	Selçuk Üniversitesi	1985-1989
Yüksek Lisans	Klasik Arkeoloji	Selçuk Üniversitesi	2009-2011

Projelerde Yaptığı Görevler :

Knidos Kazısı, Prof. Dr. Ramazan ÖZGAN, Öğrenci, 1988-89

Lagina Kazısı, Prof. Dr. A. Adil TIRPAN, YSL Öğrenci-Heyet Üyesi 2008-10

Stratonikeia Kazısı, Doç. Dr. Bilal ŞİMŞEK, YSL Öğrenci-Heyet Üyesi 2008-10